

Ökumenikus
Magazin

II. évfolyam

2004. 5. szám

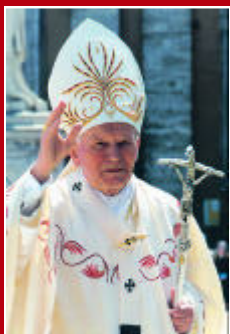
Megjelenik kéthavonta

345 Ft

Szent Kereszt

HIT-MAGYARSÁG-ÉRTÉK

Rekviem 6 millió
magyar
gyermekért

Eucharisztia Éve

Oltáregyesület

Jerzy Popiełuszko

Szent Pio atya

„Ebből
a halálból
nagy élet
fakad!”

Pio atya

Békepapok

Miért tűnt el a
képernyőről
Tuba Mariann?

A Napkapu fényében

Evangélium Színház
Friedrich Dürrenmatt: A FIZIKUSOK

Komédia két felvonásban. Rendező: Udvaros Béla – Előadások:
 nov. 14, 20, 28, 27, dec. 3, 6 Jegyek: 250-5338 telefonon és hétfő-
 szerda-péntek 14-18 között DUNA PALOTA portáján, 235-5500

Kell a jószándék...
 Határ a csillagos ég!

Megjelent a Musica Hungarica Kiadó legújabb CD-je „Kell a jószándék...” címmel, amelynek teljes bevételét a dévai árvaházban nevelkedő gyerekek javára ajánlják fel. A lemez megvásárolható a kiadóban: 1053 Bp. Kossuth Lajos u. 14-16. Tel: 486-0336 „Határ a csillagos ég!”

email: musicahungarica@axelero.hu

Recski rabok, a kövek árnyékában

Ez a címe annak a négy részes dokumentumfilmnek, amelyet a Recski Szövetség készített, Sághy Gyula rendezésében. A filmeket hivatott bemutatni ezen album, amely szinte a teljes szövegüket is tartalmazza, és az összegyűjtött dokumentumok, képek, visszaemlékezések teszik még átélhetőbbé mindazon szenvedést, amelyet a foglyok itt átéltek, egészen 1953-ig, a tábor feloszlásáig.

A könyv megvásárolható: Recski Szövetség 1051. Budapest, Nádor utca 36.

Sághy Gyula
Recski rabok,
a kövek árnyékában

Értékek Felelősség Tények

Heti Válasz
 Ára: 288 Ft

Minden héten csütörtökön az újságárusoknál

Nem kérdés

Független folyóirat 95. évf. 111. szám

HELYI HÍREK
 XVI.

INGYENESEN TERJESZTVE a XVI. kerületben, Cölömrén, Karapésen, Kistarcsán, Nagytarcsán, Szőlőpéteren 2004. október 25.

Független folyóirat 3. évf. 10. szám

HELYI HÍREK
 XVII.

Megjelenik 42.000 példányban a XVII. kerületben, Pécelen, Maglódon, Ecseren és Gyémrén 2004. október 18.

Független folyóirat 1. évf. 2. szám

HELYI HÍREK
 XIV.

INGYENESEN TERJESZTVE ZUGLÓBAN 2004. november 2.

Nekünk legfontosabb az Olvasó!
Helyi Hírek havonta 154 ezer példányban 320 ezer embernek
 (Jelezze Ön is, ha tud valamit, ami másokat is érdekel...)

A szeretetben élők mélyre látnak
A reményességben élők messze látnak
A hitben élők mindent másképpen látnak
„Hitben járunk, s nem látásban” (2Kor5,7)

Kedves Olvasó!

Magazinunk mostanra már kiforrt, sőt az is nyilvánvaló lett – a sok-sok kedves visszajelzésből –, hogy az embereknek szükségük van egy olyan lapra, amely erőt ad nekik keresztjük hordozásában. „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét és kövessen engem. Aki meg akarja menteni életét, elveszíti azt, de aki érettem elveszíti életét, megtalálja azt.” (Máté 16, 24-25)

Újságunk segíteni kíván abban is, hogy a hit erejével meglássuk egymásban azokat az értékeket, amelyekkel már itt, szűkebb földi hazánkban, a Kárpát-medencében, felépíthetjük Isten országát az emberek szívében. Ezért ne felejtkezzünk el szenvedő testvéreinkről sem, akiknek szükségük van a mi segítségünkre. Nem elég az adomány, az együttérzés – tegyünk is értük.

Legközelebb jövő év január elején jelentkezünk, addig is az adventi várakozás öröme töltse el szívünket. A következő esztendőben még erősebben merjünk remélni és hinni Istenben, hogy boldogabb jövőnk legyen! A szerkesztőség kegyelemteljes és áldott Karácsonyt kíván a magazin minden kedves olvasójának.

Szívélyes üdvözléssel:

Ilona Kuruczleky
lapalapító

Szent Kereszt
A szerkesztőség címe:
Szent Kereszt Magazin,
1148 Budapest,
Nagy Lajos király útja 47/a
Tel/Fax.: 221-1524,
06-70-244-0240
Főszerkesztő:
Kuruczleky Ilona
Internet elérés:
<http://www.szentkereszt.hu>
e-mail: szentkereszt@szentkereszt.hu

Főszerkesztő-helyettes:
Papp Nóra

A szerkesztőség tagjai:
Bajcsy Lajos, Fajkus Mária,
Kovács Mária, Németh Andrea,
Mácsik Mária, Patonai Adrienne,
Rácz Kristóf László

Tervezőszerkesztő, képszerkesztő:
Kuruczleky Ilona

A lapot kiadja:

Veritas Invest Rt.

1142 Budapest,
Erzsébet királyné útja 86.
Tel: 383-0983, fax: 383-0984
e-mail: szentkereszt@veritas.hu

A megjelent hirdetések tartalmáért
a kiadó nem vállal felelősséget.

Előfizetésben terjeszti

a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág.
Előfizethető közvetlenül a postai
közbeszítőknél, az ország bármely postáján,
Budapesten a Hírlap Ügyfélszolgálati
Irodákban és a Központi Hírlap
Centrumnál (Bp., VIII. ker. Orczy tér 1.
tel.: 06 1/477-6300; postacím: Bp., 1900)
További információ: 06 80/444-444;
hirlapelofizetes@posta.hu

Külföldi előfizetés:

Hírlapelőfizetési Irodában (HELIR)
Budapest, VIII. Orczy tér 1.
levélcím: HELIR 1900 Budapest
Fax: 303-34-40

Terjeszti:

HIRKER Rt. (Budapesten)
Lapker Rt. (vidéken)
ISSN 1589-617X

Nyomda: Komáromi Nyomda és Kiadó Kft.
2901 Komárom, Igmándi út. 1.
Tel.: 06-34/344-185, fax: 06-34/342-361

Tartalom

Rózsafüzér királynője.....4. old.
Az Eucharisztia Éve.....5. old.
Az Oltáregyesület története..... 6-7. old.
A Domonkos templom története.....8-9. old.
A Napkapu fényében.....10-11. old.
Rekviem 6 millió magyar gyermekért.....12-13. old.
Békepapok.....14-15. old.

6-7. old.

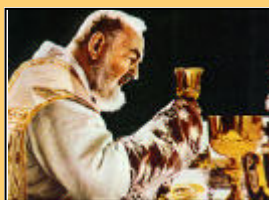

14-15. old.

„Ebből a halálból
nagy élet fakad!”.....16-17. old.
Bakonybéli bencés képek, pillanatok.....18. old.
Pio atya.....19-23. old.
Ottília a szembetegek védőszentje.....24. old.
Magyar kegyhelyek 1. rész.....24. old.
Fogadd a koronát!.....25. old.
„Aki utánam akar jönni, vegye fel keresztjét...” 26. old.
Biztonság és szeretetközösség

az átmeneti krízis idejében.....27. old.
A Prohászka Ottokár Katolikus Gimnázium.....28-29. old.
Prohászka, a 21. század szentje.....29. old.

A korpusz iránymutatása a humanizmus felé....30. old.
Németh Andrea reklámgrafikus, fotóművész....31. old.
Gyermekkori emlék.....32. old.
OÁZIS Idősek Otthona.....32. old.
Az örmény kereszténység 2000 éve II. rész.....33. old.

19-23. old.

Kufsteini emléktáblánk.....34. old.
Ismeretlen képek
a forradalomról.....35. old.
A temetetlen halott.....35. old.
Református Zsinati ülés Pápán.....36. old.
Kétszáz év távlatából üzen az Alma Mater.....37. old.
A Berliini Magyar Kulturális Intézetben.....39. old.

16-17. old.

Rózsafüzér királynője

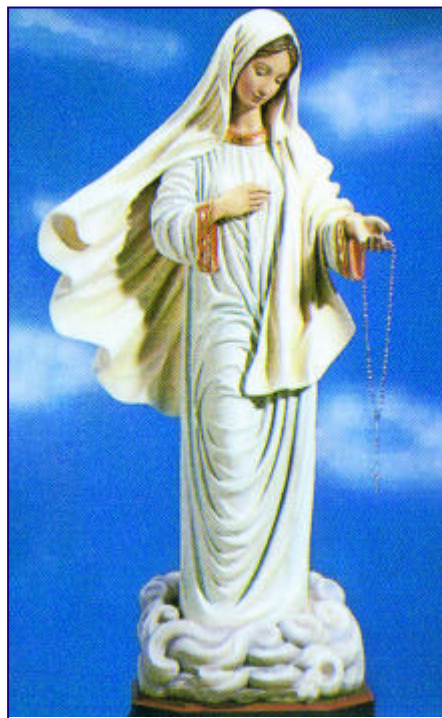
A rózsafüzér imádság az Egyház egyik legkedvesebb imája. Szent Domonkos kora óta (XIII. sz.) a

hívőknek mindennapi „zsolozsmája” lett. Úgy is nevezték el: „a Boldogságos Szűz zsolotároskönyve”. A rózsafüzér a válságos idők imádsága. **XIII. Leó** pápa így ír róla: „A Szentolvasót az Isten rendelte a Szent Szűz oltalmának kiesdésére. Nagyon sokat segített a Szentolvasó az Egyház helyzetén.” **XI. Piusz** pápa és utódai is egyre sürgették a Szentolvasó imádságot a mai tévedések és veszedelmek ellen, melyek annyira hasonlítanak a régi eretnokségekre. 1572-től ünnepli az Egyház a Szűzanyát, mint a Rózsafüzér Királynőjét. A lepantói győzelem (1571) emlékére rendelte el ezt a pápa, mert a keresztény hadsereg a rózsafüzér segítségével győzte le a túlerőben lévő török hajóhadat. **XIII. Leó** pápa adta a Szűzanyának ezt a címet. A **Szűzanya sürgetése**, hogy amikor nagyon megbántják az Urat, nagyon buzgón engeszteljük – rózsafüzérrel. Elmélkedjük is át a rózsafüzér titkait.

A rózsafüzér **eredete** a középkorba nyúlik vissza. A XII. sz. végén veszedelmes tévtanok és eretnokségek támadtak és megzavarták a lelkeket. „**Albi**” néven hatalmas népmozgalomra fejlődtek. (albigensek) Amerre megfordultak, könny, vér, rombolás és pusztulás jelezte útjukat. Az isteni Gondviselés **Szent Domonkos** küldte, aki szembe mert szállni a tévtannal. Éveken át fáradozott, látszólag eredménytelenül. Elkedvetlenedett, egy kis kápolnába vonult vissza. Azt mondta a Szűzanyának, hogy addig nem távozik, míg kérését meg nem hallgatja. A legenda szerint 3 napot töltött a kápolnában, imádságban és böjtben. Harmadnap reggel, **nagy csoda** történt. Amint a Mária kép felé fordulva könyörgött, hirtelen vakító világosság vette körül és megpillantotta a Szent Szüzet, három másik királynői alaktól körülvéve, akiknek kíséretében ötven-ötven szűz volt. Az **első** királynő kísérelével együtt tiszta fehérbe, a **második** bíborvörösbe volt öltözve, a **harmadik** pedig arannyal szőtt ruhát viselt.

Szent Domonkos ámulva szemlélte a csodás látványt, de nem értette meg. **Szűz Mária megmagyarázta** a látomás jelentését.

A három királynő a Szent Szűz kíséretében a hármás rózsafüzért jelenti, a szűzek pedig az Üdvözlégy imádságokat. A fehérszínű öltözet jelképezi az örömdetes, a vörös színű a fájdalmas és az arany-sárga a dicsőséges rózsafüzért. „*Menj és segíts rajtuk!*” Szent Domonkos hirdetni

kezde a rózsafüzér imádságot, mint az üdvösségnek és a hitnek erős fegyverét. A Szűzanya ígérete szerint, rövid idő alatt, több ezer eretnek tért meg. Ma is erre van szükség! Óseink kardjuk markolatára fűzték a rózsafüzért. Mi, fűzzük azt kezünkre, szeressük, és mindennap imádkozzuk!

A rózsafüzér Szűz Mária „fegyvere”

Fegyver a nagy bajokban, a kísértésekben, a lelkek megmentésében. A rózsafüzér imádság ereje: leleplezi a lélek ellenségét, oltalmazza az Egyházat, nem hagy el halálunk óráján, belső kapocs Máriával. A Szűzanya minden kegyelem kieszközölője és közvetítője. Minden segítség általa jut el a lélekhez. Ezért mondhatjuk róla, hogy általa jutunk el a lelki élet magaslatára, Mária által jutunk el Jézushoz, Istenhez. **XI. Piusz** pápa így nyilatkozik a Rózsafüzérről:

„*Szűz Mária rózsafüzére az erényeket a lelkekbe plántálja.*” A Rózsafüzér hitünk megerősítője, reményünk megerősítője, szeretetünk lángra gyújtója. A Szűzanya előtt a rózsafüzér a legkedvesebb ima. Ha mosolyra akarjuk hangolni, ezzel az imával közeledjünk hozzá! Benne Szűz Mária iránti szeretetünk és gyengéd gyermeki érzésünk szólal meg. Benne engesztelésünk egyesül Szűz Mária engesztelésével. Minél jobban mélyére hatolunk a rózsafüzér imádságnak, minél többet elmélkedünk róla, annál jobban szerethetjük.

A rózsafüzér csodálatos ereje

1. A bűnösöknek bűnbánatot eszközöl ki.
2. A bűnbánat szellemét szerzi meg.
3. A szomjazóknak szomját oltja.
4. A megköltözötteknek feloldozást eszközöl ki.
5. A szomorúaknak vigaszt és örömet nyújt.
6. A kísértésben nyugalmat eszközöl.
7. A sátán elleni küzdelemben segít.
8. A szűkölködőknek megszünteti a nélkülözését.
9. Visszaadja az eredeti buzgóság szellemét.
10. A tudatlanoknak meghozza a megértés kegyelmét.
11. Az élőknel legyőzi az élet kevélységét.
12. A holtaknak megkönnyebbülést hoz közbenjárásával.

Hogyan imádkozzuk a rózsafüzért?

Kellő lelkülettel, bűnbánó lélekkel, szívből jövő imával, áhítattal, határozott szándékkal, ne hadarjunk, végezzük buzgón. A buzgó imával fényes ruhát szövünk az Isten Anyjának, örömet okozunk Szűz Máriának. Imádkozzuk a Szentolvasót úgy, hogy nekünk is megnyíljon az ég. Bennünket is hívjanak a szentek seregei abba a hazába, ahol az Isten és a Boldogságos Szűz örökké tartó örömet tartogat számunkra.

„Égi szűz virág, áldjon a világ Téged, ó Szűz Mária! Mert Te mihozzánk, mint édesanyánk, jó vagy, jó vagy Mária!

Ó légy oltalom, mert bűn súlya nyom minket, ó, Szűz Mária! Bűnben elveszni, égből kiesni ne hagyj, ne hagyj Mária!

PÁLFFY MÁRIA

II. János Pál pápa megnyitotta az Eucharisztikus Évet

II. János Pál pápa október 17-én ünnepi szentmise keretében jelentette be a Szent Péter Bazilikában, hogy ezen a napon nyitja meg az Eucharisztikus Évet, amely 2005 októberéig tart majd.

„Az Eucharisztia világosság! Isten állandóan szóló szavában, a Krisztus testévé és vérévé változott kenyéren és borban éppen Ő, a feltámadt Úr az, aki megnyitja az értelmünket és szívünket, és hagyja, hogy felismerjük Őt a kenyértörésben, hasonlóan a két emmauszi tanítványhoz. Ebben a mozzanatban átéljük Krisztus keresztáldozatát, megtapasztaljuk Isten végtelen szeretetét. Krisztus fényét kell továbbadnunk embertársainknak. Az élet títka! Ugyan mi lehet nagyobb az életnél?” – tette fel a kérdést a Szentatyá. Majd emlékeztetett arra: az életet ma rengeteg veszély fenyegeti, annak minden stádiumában. A pápa megemlítette a veszélyek közül a közönyt, az olyan tudományos kutatást, amely olykor az egyre erősödő emberi önzés szolgálatában áll. Észre kell vennünk a rászoruló segélykiáltásait, nem elfelejtve, hogy nemcsak kenyéren él az ember, hanem szükségünk van a mennyből alászállott élő kenyérré, Jézusra. Belőle táplálkozni annyit tesz, mint elfogadni magát az isteni életet, megnyitva szívünket a szeretet és az önzetlenség előtt – fogalmazott a Szentatyá.

Végül megismételte óhaját, hogy ez az év az Eucharisztianak szentelt év legyen! Mindennap, de különösképpen a vasárnap, amely Krisztus feltámadásának a napja.

II. János Pál pápaságának 26. esztendejébe lépett

1978. október 16-án a konklávé megválasztotta a lengyel Karol Wojtyła krakkói bíboros, érsek személyében a 264. pápát, aki a II. János Pál nevet vette fel. Annak ellenére, hogy egészsége napról napra gyengül, mégis erős akarattal és hittel kormányozza Krisztus egyházát.

Karol Jozef Wojtyła, becenevén Lolek, 1920-ban született Wadowicében. Korán elvesztette édesanyját és testvérét. Fiatal éveiben a színészet és a sport érdekelte. A Krakkói Egyetem bölesészkarán tanult. A náci német uralom idején, mint egyszerű munkás dolgozott egy gyárban, ahol társait versekkel és imával erősítette lelkileg.

1940-ben Sapisha krakkói hercegérsek felvette a titkos papi szemináriumába. 1946-ban szentelték pappá. Első kápláni munkája Niegowic faluba szólította. 29 évesen Krakkó egyik plébániáján a fiata-

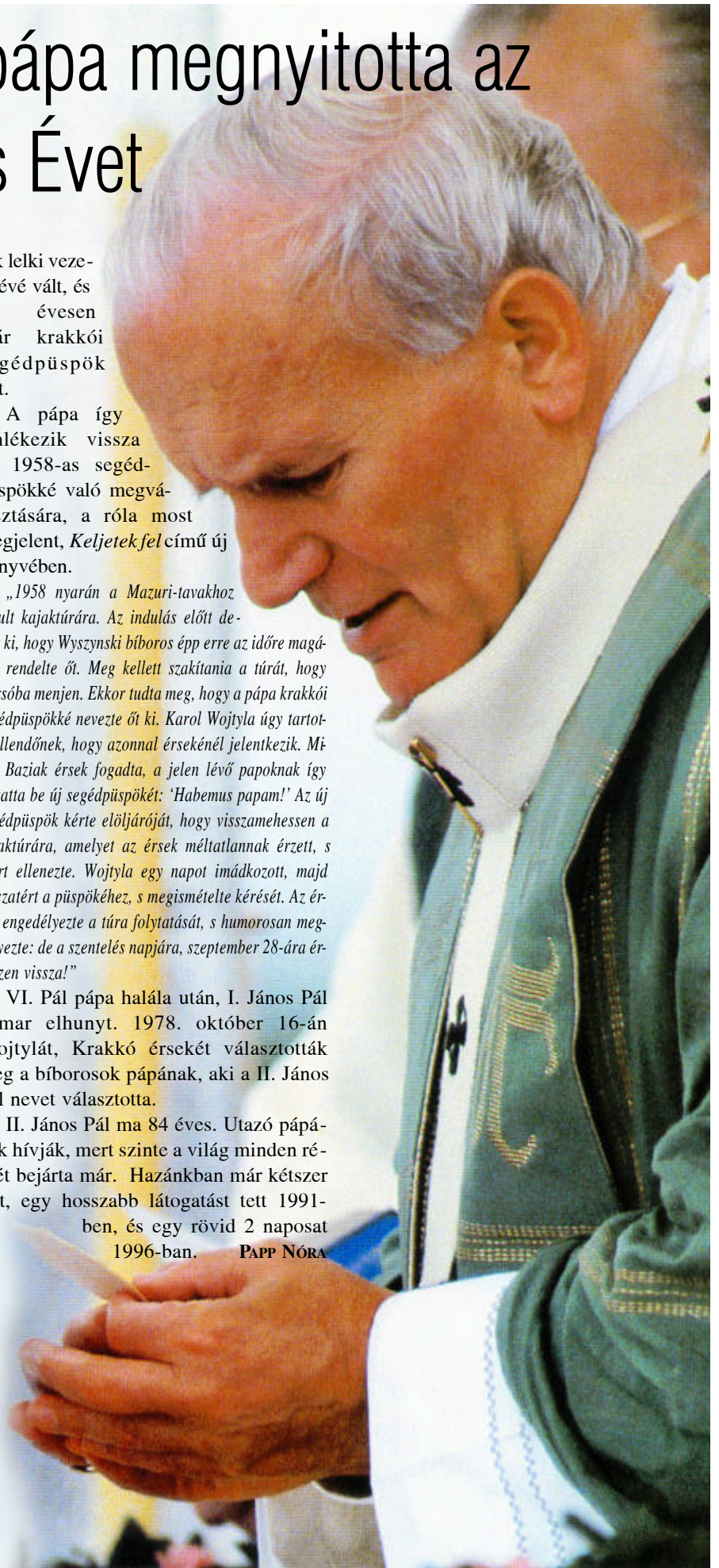
lok lelki vezetőjévé vált, és 38 évesen már krakkói segédpüspök lett.

A pápa így emlékezik vissza az 1958-as segédpüspökké való megválasztására, a róla most megjelent, *Keljetek fel* című új könyvében.

„1958 nyarán a Mazuri-tavakhoz indult kajaktúrára. Az indulás előtt derült ki, hogy Wyszynski bíboros épp erre az időre magához rendelte őt. Meg kellett szakítania a túrát, hogy Varsóba menjen. Ekkor tudta meg, hogy a pápa krakkói segédpüspökké nevezte őt ki. Karol Wojtyła úgy tartotta illendőnek, hogy azonnal érsekénél jelentkezik. Mikor Baziak érsek fogadta, a jelen lévő papoknak így mutatta be új segédpüspökét: 'Habemus papam!' Az új segédpüspök kérte előljáróját, hogy visszamehessen a kajaktúrára, amelyet az érsek méltatlannak érzett, ezért ellenezte. Wojtyła egy napot imádkozott, majd visszatért a püspökhöz, s megismételte kérését. Az érsek engedélyezte a túra folytatását, s humorosan megjegyezte: de a szentelés napjára, szeptember 28-ára érkezzen vissza!”

VI. Pál pápa halála után, I. János Pál hamar elhunyt. 1978. október 16-án Wojtylát, Krakkó érsekét választották meg a bíborosok pápának, aki a II. János Pál nevet választotta.

II. János Pál ma 84 éves. Utazó pápának hívják, mert szinte a világ minden részét bejárta már. Hazánkban már kétszer járt, egy hosszabb látogatást tett 1991-ben, és egy rövid 2 naposat 1996-ban. PAPP NÓRA

A Budapesti Központi

A budapesti Központi Oltáregyesület története 145 évvel ezelőtt indult. Alapítója Trautwein János piarista tanár volt és gróf Cziráky Jánosné elnöknő, 1895-ben. A püspöki városokban sorra alakultak az engesztelő közösségek. Lapot is adtak ki – Örökimádás Értesítő – címmel, dr. Glattfelder Gyula csanádi püspök vezetésével.

Cziráky Jánosné

Maga XIII. Leó pápa is igyekezett előmozdítani az Oltáriszentség fokozottabb tisztelétét, ezért körlevelet adott ki, a rózsafüzért ajánlva a hívek figyelmébe. Támogatta az Oltáregyesületek létrejöttét és

A templomot 1908-ban szentelte fel dr. Kohl Medárd püspök

felismerte az engesztelés fontosságát.

1908-ban az Egyesület igazgatóját Kánter Károlyt, X. Piusz pápa házi prelátussá nevezte ki.

Az országos oltáregyesületi és eucharisztikus zarándoklat Rómába, 1900

Az Egyesület második elnöknője Pallavicini Edéné, Mailáth Etelka volt. Akkoriban kézimunkáztak az asszonyok az Egyesületben a szegényebb templomok részére és zarándoklatokat

Pallavicini Edéné

Az újjászervezés 15. évfordulóján a vezetőségi tagok

Az Oltáregyesület fővédnökei Habsburg Regina, Dr. Munka Margit és Bulcsú Józsefné az Oltáregyesület zászlószentelésén 1998.

szerveztek. Szegény sorsú lányoknak varrósiskolát létesítettek. Munkájuk a környező országokra és Európára is kiterjedt.

1989-ben Paskai László bíboros, prímás, érsek szervezte újjá az Egyesületet, amely ma 90 tagot számlál. Az Egyesület jogi személy, amely kinevezett 7 tagú vezetőséggel végzi szolgálatát.

Az újjászervezés 15. évfordulóját 2004. október 16-án ünnepelték. Az Oltáregyesület jelenlegi megyés főpásztora dr. Erdő Péter bíboros, prímás, érsek celebrálta az évfordulón a szentmisét.

Az egyesület elnöke ma Bulcsú Józsefné egyetemi hitoktató. Munkáját 1989-ben kezdte a budapesti Műszaki Egyetemen. Igény mutatkozott a hallgatók közt a Szentírás

Bulcsú Józsefné

olvasására, egyháztörténelemmel való megismerkedésre. Szolgálatában már volt gyakorlata, hiszen 24 éven át az egri egyházmegyes Juhász Ferenc plébános mellett dolgozott, aki testvérbátyja volt.

Az Egyesületben karitatív munkát is ellátnak. Ez abból áll, hogy az elesett betegeket felkeresik a kórházban és otthon

nokban vagy az Idősek Otthonában. A gyermekeiket egyedül nevelő édesanyák részére lelki gyakorlatokat szerveznek és egyéb gondjaikban is igyekeznek segíteni rajtuk.

Az Örökimádás templom története

Az egész országban az egyetlen Örökimádás templom Budapesten található, az Üllői út 77. szám alatt. Az örökimádás azt jelenti, hogy a Szentségi Jézus állandóan látható és engesztelhető az Oltáriszentséget ért bántalmak miatt. A templom Erzsébet királyné halálának 10 éves évfordulója emlékére épült, mint Erzsébet Örökimádás templom, közadakozásból. A templomot 1908-ban szentelte fel dr. Kohl Medárd püspök, a szentbeszédet Prohászka Ottokár mondta. Az avató szentmisén részt vett az elhunyt királyné férje Habsburg Ferenc József császár, a hercegek, a császári udvar, a püspöki kar. A templomépítőket,

Oltáregyesület története

Mintegy 70 család bújta már a védőszárnyuk alá 130 gyermekkel.

Legutóbb záródoklapon voltak Szentkúton, Fallóskúton, Gyöngyösön.

Békéscsabai Oltáregyesület tagjai 2004

Bulcsú Józsefné, Paszulyka György és a Központi Oltáregyesület tagjai az augusztus 20-ai Szent István napi körmeneten

Aigner Sándort és az Oltáregyesület másodigazgatóját a császár Erzsébet Renddel tüntette ki. Az eseményre X. Piusz pápa üdvözlő táviratot küldött. Az oltár Ferenc József ajándéka volt. Az Örökimádás templom első plébánosa Thiefenthaler József volt, 1911-től. A templom jobb szárnyába Belgiumból telepítettek Reparatrix Örökimádó nővéreket. Az Örökimádás Egyesület irodája a bal szárnyban kapott helyet. Az Örökimádás templomban, a fővárosban, minden nap ki van téve az Oltáriszentség imádságra. A Klinika közelsége miatt sok gyógyulni vágyó beteg járul itt a Szentségi Jézus elé kéréseivel, hálaírával.

Gyermekeket egyedül nevelő anyák a családok ünnepén Máriaremetén 2002

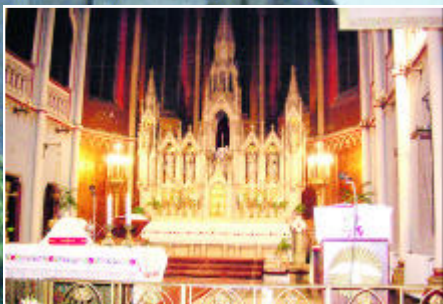
Kánter Károly

„Úr Jézus, aki a Te szolgád Kánter Károly szívét eucharisztikus szereteted tüzevel lángokra gyújtottad, add meg nekünk is azokat a kegyelmeket, amelyek a Te szolgádat Kánter Károlyt eucharisztikus jelenléd apostolává avatták.”

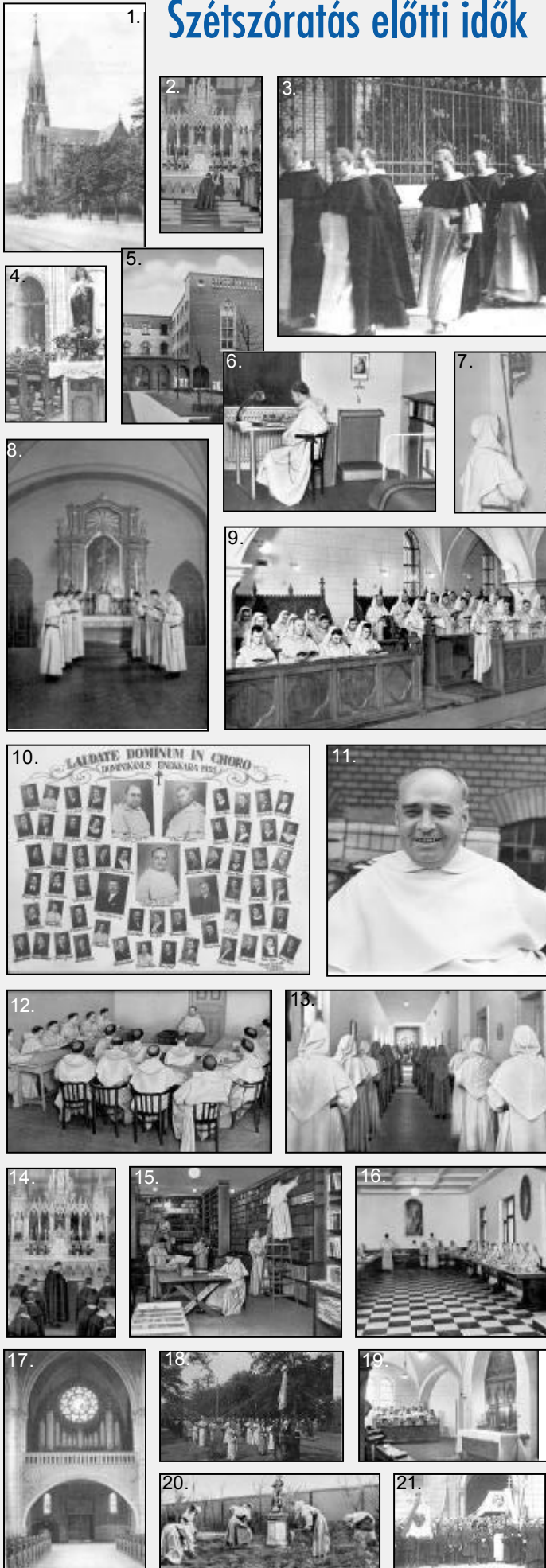

1853-ban született Tán. Születésének 150. évfordulója volt 2003. június 7-én. Kedves imakönyve az Oltáriszentségről szóló könyv volt élete végéig. A bécsi Pázmáneumban tanult. 1876-ban szentelték pappá. A gyermek hittanosokon keresztül próbált a szülők szívéhez eljutni. Ő szervezte a Rákócziánium sorsát is. A polgárságnak Katolikus Köröket alapított, a gimnazistáknak

és egyetemistáknak pedig Katolikus Egyesületeket. A nyári szünetekben a valóság iránt elkötelezett diákokat igyekezett a papi pálya felé irányítani, és papi egyesületeket hozott létre. A Damjanich utcai Regnum Marianum közösséget is ő alapította. Ferenc József császár személyes érdeklődésére nevezték ki a budavári plébániára 1881-ben. 1894-ben Vaszary Kolos új hercegprímás az Oltáregyesület élére állította. 1908-ban koordinálta az Örökimádás templom építését. 1909-ben beszédet mondott az Eucharisztikus Kongresszuson. 1913-ban Chernok János hercegprímás segédpüspökké nevezte ki, de betegségére való tekintettel nem vállalta. 1920-ban történt halála után, közbenjárására, már csodás gyógyulások történtek. Hamvai az Örökimádás templom bejáratánál található. Dr. Tiefenthaler József az Örökimádás templom plébánosa 1941-ban szorgalmazta Kánter Károly kanonizációját. **BULCSÚ JÓZSEFNÉ**

Szétszórás előtti idők

A közösség ereje

A Budapest-Thököly úti

A domonkos rend, azaz a Prédikátorok Rendje 1216-ban született Dél-Franciaországban. Magyar földre még maga az alapító, Szent Domonkos küldte az első testvéreket. 1221-ben Magyar Pál és társai megkezdték a kunok evangelizálását. A rendtartomány központja a budavári Szt. Miklós kolostorban volt (amelynek maradványai ma a Hilton Szállóba beépítve láthatók). 1254-ben itt tartották a rend általános káptalanját, 1273-ban pedig Pesten a Szt. Antal remete kolostorban. A rend virágzásának a török hódoltság vetett véget. 1569-ben megszűnt a magyar domonkos rendtartomány. A török kiűzése után Szombathelyen és Sopronban, majd Pesten a Váci utcában (későbbi Angolkisasszonyok temploma) nyitottak házat. Itt a szerzetesrendek II. József általi betiltásáig működtek.

Zuglóban 1903 óta vannak jelen a domonkosok, 2003-ban ünnepelték a rend újbóli Budapestre telepedésének 100 éves évfordulóját. 1903. február 11-én Bécsben, Szabó Szádok tartományfőnök elnökletével megtartott tanácskozáson határozták el az ismételt letelepedést Budapesten. Tudomásukra jutott, hogy Zuglóban nagy szükség lenne papokra. Eleinte az Angol utca 29/a-ban laktak, majd 1904. május 30-án sikerült megszerezniük a Thököly út és Bálint utca (később Szt. Domonkos u., ma Cházár András u.) sarkán lévő telket. Ugyanebben az évben, október 10-én, már megkezdték az ideiglenes kápolna építését, melyet 1905. április 7-én áldott meg dr. Kohl Medárd püspök.

A domonkos atyák fontosnak tartották a hívek evangelizálása mellett a Rózsafüzér-imádság terjesztését. Széles körű pasztorációs munkát végeztek, lelkigyakorlatokat tartottak, az ifjúsággal foglalkoztak, létrehozták a domonkos harmadrendet, gondjuk volt a szegényekre. Mivel a kápolna kicsinek bizonyult, hamarosan gyűjtés kezdődött új, nagyméretű templom és rendház építésére. A templomba a budai és a margitszigeti kolostorból, a zárda falába pedig a pesti klostorból kerültek kövek. A szerzetesek 1913 júniusában költöztek be a rendházba, az új templom felszen-

telése pedig 1915. október 3-án volt. A szép neogót stílusú templom méretei: hossza 46,97 m, legnagyobb szélessége 29,80 m, belső magassága 22 m, a torony magassága 67 m. A bejárat melletti hatalmas feszület a napóleoni háború emlékét idézi: ez az eredeti másolata, amit a tiroliak 1930-ban a Szt. Imre év alkalmával gyalog, a vállukon hoztak, Magyarországra.

1919-ben a templom első plébánosa P. Badalik Bertalan OP lett. 1924-ben elkészült a templom új orgonája is, ezután fellendült a templom zenei élete. A nagyobb ünnepeket az énekkar és a zenekar közreműködése tette ünnepélyesebbé. 1936-ban P. Badalik Bertalan egy háromemeletes házat építtetett a rendi főiskola részére, ahol mindjárt megkezdődött a 3 éves kurzusokból álló filozófia- és teológia-oktatás. 1943-ban fényes ünnepségek voltak IV. Béla leányának, Margit domonkosrendi apácának régóta húzódozó hivatalos szentéi avatása alkalmából.

A háború évei alatt a templom és a rendház szerencsére nem sérült meg súlyosan. A háború után egy ideig iskola is működött a rend épületében. 1950. augusztus 21-én a többi szerzetesrenddel együtt a domonkos rend működését is betiltották, a rendház és a rendi főiskola épületét elvették. Ekkor egyházmegyes papok vették át a templom irányítását.

1951. szeptemberében, a közeli Dózsa György úton álló, a 30-as években épült Regnum Marianum templomot a politikai hatalom felrobbantotta. Ennek kapcsán a Rózsafüzér Királynéja plébánia vette át a Regnum plébánia területének lelkipásztori ellátását is. A hitélet 1951 és 1974 között csendes és visszafogott volt, a felnőtt ifjúság és a dolgozó korú lakosság egyre kevésbé járt templomba. A hittanos gyerekek létszáma 80–100 körül volt.

Mozgalmasabb élet 1974–75-ben indult, dr. Sik Zoltán plébános és Kovács László káplán idehelyezésével. A plébános atya a gyerekeket és a felnőtt híveket, a káplán az ifjúságot karolta fel. Rövid időn belül megpezsdült az élet, a fiatalok elkezdtek ismét templomba járni, nagy ifjúsági centrummá

gy életen át elkísér

Domonkos templom története

vált a „Domi” (ahogy az idejáró fiatalok nevezték a templomot). Szívesen és sokan jöttek, nemcsak Budapest különböző kerületeiből, de még vidékről is. Minden korosztály megtalálta a neki megfelelő közösséget, mert nagyon sokrétű tevékenység folyt.

A legnagyobb hatásúak a vasárnap esti 6 órai gitáros misék voltak. László atya radikálisan evangéliumi szellemű, életátalakításra ösztönző beszédei, valamint a fiatalok részvételével kialakuló különböző csoportok és közösségek, szintén vonzották a fiatalokat. Közel 100 fő végzett rendszeres karitászmunkát. Sok addig vallástalan fiatal is bekapcsolódott a Domi közösségébe. Az ő megkeresztelésük és elsőáldozásuk a húsvéti vigília-szertartás keretében történt. Nagy közönséget vonzottak minden évben karácsonykor és húsvétkor a fiatalok által rendezett és előadott színdarabok is. A káplán atya tevékenységét a hatóságok nem jó szemmel nézték. 1981-ben egyházi törvényszék elé idézték, amely fél évre felfüggesztette minden papi tevékenység alól és kényszerlakhelyet jelölt ki számára a márianosztrai plébánián.

Az 1981 utáni időszak lelkesze Diószegi László volt. Ő is arra törekedett, hogy a fiatalokat bevonja az egyház közösségének életébe, nagy hangsúlyt fektetett a különböző korosztályok hittan csoportokra szervezésére. Az ő nevéhez fűződik a Budapest-szerte ismert, hétfői esti egyetemista hittan bevezetése. Ezekben az években kezdődtek – először még csak titokban – az ifjúsági gyalogos zárandoklatok, majd a nyári ifjúsági táborok, továbbá Húsvéthétfő hajnalán az „Öröm útja” a budaörsi ifjúsággal az ottani hegyekben. A fiatalok egy része továbbra is végzett karitászmunkát, segítette az időseket, betegeket, szegényeket, mozgássérülteket. Ebben az időben indult be a legendássá vált ovis hittan is, ahová Budapest más részeiből is sokan jöttek kisgyerekes családok.

Zoli bácsi és Diószegi atya felváltva tartották a gyerekmiséket, ahol mind a gyerekek, mind a szülők körében nagy tetszést aratott a népszerű Teri és

Feri családtörténete, amely később könyv formájában is napvilágot látott.

A szerzetesrendek működésének újbóli engedélyezésével a Domiba 39 év után visszatértek a domonkos szerzetesek. 1989. szeptember 4-én Sík Zoli bácsi átadta a plébánia vezetését dr. Dóczy L. Zsigmond domonkos atyának. A közösségi és ifjúsági élet folyt tovább, de bizonyos dolgokban hagyományosabb mederben, mint azelőtt. A rendi élet igen nehezen szerveződött újjá, mindent előlről kellett kezdeni. A régi rendházat nem sikerült visszaszerezni, ezért 1994-ben a plébánia épületének tetőterében alakítottak ki „mini” rendházat. Újraalakult a harmadrend, amelynek azóta egyre bővül a taglétszáma és jelentős munkát vállalnak a templom életében.

Nagy kárt okozott a templomban az 1997. július 1-jén kiütött tűz, amitől az orgona teljesen leégett. A bejárat fölötti nagy rózsablakon csaptak ki a lángok, a templom belső falfelületei, mennyezete is megsérült és bekormozódott. Ettől kezdve a szentmiséket nagyobb ünnepek kivételével az oratóriumban tartják. A templom renoválása azóta is folyamatosan tart, a tetőszerkezet javítása után a belső tér újjáépítése kezdődött el. Az ifjúsági élet sajnos egyre csökken, kevés a hívő, jobbra öregek. A mostani plébános atya, Dióssi Géza Kornél OP mindent megpróbál, hogy az élet még jobban fellendüljön. Népszerű lett a néhány éve indult „Domonkos esték” című sorozat, ahová neves előadóművészeket hívnak meg.

Visszatekintve a Domi elmúlt évtizedeire, megállapíthatjuk, hogy sokan azok közül, akik idejártak, az ország különböző részein ma is felelős módon részt vesznek az egyház életében, és az egykori fiatalok közül többen a szerzetesi vagy papi hivatást választották. Ezen is lemérhetjük, hogy az egykori magvetés és áldozatvállalás nem volt hiábavaló.

Kubányi Endréné: Mozaikképek c. munkájából összeállította

RÓZSÁS CSABÁNÉ KUBÁNYI ANDREA

Szétszóratás utáni idők

A Napkapu fényében

Tuba Mariann mosolygós lényét sokan megszerettük a televízió képernyőjéről. Személyes találkozásunkkor pedig jól látszik: a képernyőn is belülről fakadt mosolya. Őszinte odafordulása kellemes többletet ad az akkori közvetlenség mellé. Vajon mit csinál most, miért tűnt el a képernyőről?

„2000. január elsején még én konferáltam az újról koncertet a Magyar Televízióban, s aztán azt mondtam, elég volt. Tíz évig voltam bementő, nem tartom elfecsérelt időszaknak, de nem építette az életemet, nem is szerettem igazán. Végleg eljöttem, akkor még nem ismerte, mi lesz a következő feladatom.” Mint mondja, ma már úgy látja: az idáig vezető éveket azért kapta, hogy fölkészítsék mostani életére. Így néz vissza a szép s a nehéz esztendőkre is. Bukrokban nevelkedett, csodálatos, melegszívű szüleinek egyedüli gyermekeként, mindennap a nagymamák védőszárnyai alatt. „Dédmamámmal jártunk templomba. S nagymamám, akivel együtt éltünk, sokszor emlegette, hogy öt éves lehettem, amikor eléje álltam s minden előzmény nélkül megkérdeztem: „Nagymama, tudod, hogy hol lakik az Isten?” Látta, hogy nagy mondatra készülök: „Hol, kicsim, mondd meg?” „Mindenkinek a szívében.” Emlékszem, ezt senki sem mondta nekem, magam jöttem rá. Meggyőződésem, hogy Istenről mindannyian kész tudással érkeztünk, s más lenne a világ, ha ez a tudás meggyőződéssé válhatna. Az iskolában azonban más módon tanították meg, hogy a világban meg kell élni a boldogságot, s a nyüzsgést is mindig nagyon szerette maga körül. És a művészeteket. Minden szép érdekelt. Ének szakos általános iskolába járt, közgazdasági szakközépiskolát végzett. Aztán nagy fordulattal utaskísérő akart lenni a Malévnál, de édesanyja elsírta magát, így inkább vágóasszisztens lett a Filmgyárban. Közben, az érettségét követő esztendőben férjhez ment, s egy év múlva megszülette kislányát. „Húsz éves voltam, amikor nagy boldogságomra Linda megszületett, s akkor nagy csapás is ért. Egy esztendő leforgása alatt veszítettem el a szüleimet. Házasságom is hamarosan tönkrement. Kegyetlenül kemény időszak volt, de ma már tudom, az életemhez tartozott, hogy megéreljen.” A magánélet nehézségei mellett a tanulás a Színvészeti Főiskola vágó tanszakán, s közben a sok-sok szép művészi munka segítette a talpon maradási. Meghatottan beszél a Filmgyár már akkor elismert művészeréről, Sellő Hajnalról, aki mellett asszisztenskedett, és aki az emberileg legnehezebb pillanatokban megpróbált édesanyja helyett édesanyja lenni. És Sára Sándorról, akinek dokumentumfilmjeit vágta, s a Tüske a köröm alatt című játékfilmjét.

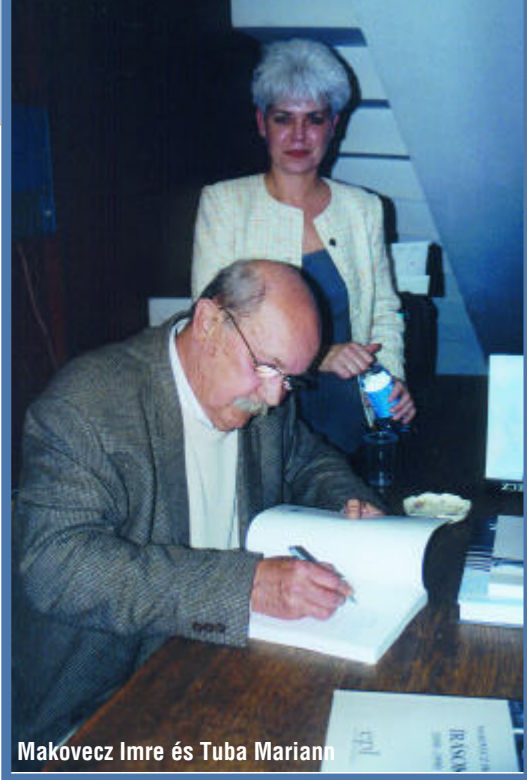
Aztán a főiskolás évek vége felé a tévében is dolgozott. Például a Különös házasság tévéfilmsorozatban

Zsurzs Éva asszisztenseként, majd vágta a Queen koncertfilmet és Gál Istvánnal az Orfeusz és Euridike operafilmet. S amikor Sára Sándorral közös munkájuk véget ért, s a rendező a Duna Televízió elnöke lett, Mariann kíváncsiságából jelentkezett tévébementőnek az akkor hirdetett válogatásra. Fölvették, s ez a háttérben végzett elmélyült művészi munka után egy egészen más tempójú munka kezdetét jelentette. Ekkor ismerkedett meg rendező-producer férjével, Damian Tiborral. „Tízennégy éve vagyunk együtt, s fantasztikus a találkozásunkban, hogy egyirányú az érdeklődésünk, s az új dolgok felé is egyformán vagyunk nyitottak. Minden munkánkat együtt készítjük. Nagyon szerettem például az évekig sikeres Kismamaklub sorozatunkat a Duna Televízióban. Külön élmény, hogy minden filmet, amelyikben szerepelek, magam montírozhattam. Ezt áthoztam filmes múltamból.” S miközben a rohanással járó rivaldafényes életet éltek, hirtelen különös könyv állította meg, s indította el őket a ma is tartó fölfedező úton. „Badányi-Joós Ferenc: Jézus király – pártus herceg című könyve, tudom, sokak által több szempontból vitatott mű, de alapmondanivalóját senki sem vonhatja kétségbe. Igaz fölvételest ad minden magyar ember számára, ha szívével és tudatával egyszerre meri olvasni és

átgondolni.” Egyetemi tanárok, tudósok előadásaira kezdtek járni, s egy addig ismeretlen világ kezdett kitérőlni mindkettőjük előtt. „Hat esztendeje hangzott el egy meghatározó mondat az életemben. Molnár V. József néplekkutató idézte: ‘A rossz a jó hiánya.’ Nagyon fontos mondat. Filozófia van mögötte. Olyan értékrend, amely tagadja a rossz teremtő erejét, amit a mai világ harsogva bizonygat. Tagadja azt a fajta duális egységet, amely szerint eleve nélkülözhetetlen is a rossz, hiszen a jó-rossz együttesen alkotja világunk ‘egységét’. Ez a fölismerés csodálatosan fölszabadított, rájöttem, hogy ha a rossz a jónak hiánya, akkor meg is szüntethető. Magán kezd az ember. És elkezdtem. És engem azóta semmi más nem érdekel, csak ennek a dolognak a működése és működtetése. Tisztán kell állnunk az Úr előtt és egymás előtt. Mindennap tisztábban és egyre tisztábban. S persze ezért minden percben meg is

Tuba Mariann és leánya, Linda

Makovecz Imre és Tuba Mariann

egyszerűsíteni az ember életét! S ez nem silányítást jelent, hanem lényeglátást. Régen az 'egy' szó 'Isten'-t jelentette. S az 'egyszerű' azt jelentette: isteni. Egyszerűen, istenszerűen élni. Ha ezt az emberek tudnák, minden nyugtól megszabadulna az életük. Kislányom – aki ma már huszonöt éves önálló ember – ötvenesen óriási bölcsességet mondott, mikor barátjától hazaérkezett: 'Mami, hogy a

is van, a kiváló Pap Gábor-tanítvány: Hervai Tamás szemé-lyében.

Az érdeklődőket mostanáig havonta tíz-tizenöt előadás várta a Vigadó épületében. „Májusban voltunk két évesek, s ez idő alatt, szerénytelenség nélkül mondhatom, szinte országosan megismerték a Napkapu Könyvesboltot. A neve jelzi, mindenki számára nyitva áll, belépő a fényre.

Tuba Mariann és férje Damian Tibor

A lelki fölöttélés tökéletes helye ez, lehet jönni, lehet beszívni a tudást, a tisztaságot. Az előadók mindamyan szeretetszolgálatban jöttek hozzánk, s úgy érzem, mindig szívesen." A Vigadóból hamarosan új helyszínre költözik a Napkapu. Itt már külön előadóterem várja az érkezőket. Mariann és Tibor pedig újabb nagy terveket szövögetnek. „Hetil egy alkalommal szeretnénk megindítani az Egyetem Magyarságismereti

Tuba Mariann és férje Damian Tibor

Dóriék milyen gazdagok!' 'Honnan gondoltod?' 'Mert Dórinak annyi fölösleges dolga van.' Hamvas Béla ezt így mondja: 'A rossz vágyak betegítik meg az embert.' A sohanem-elég anyagi javak utáni vágyakozás. S a legtöbb betegség lelki eredetű. Hat éve – mert ezek a dolgok összefüggenek – egyszer csak rádöbentem, ki vagyok én, hogy tovább akarom rombolni a világot. Azóta nincs autóm. Amire

Szakának budapesti tagozatát, mert úgy látjuk, nagy az igény rá. Szeretnénk megindítani a Magor Szellemi Kört is az idén, hogy a Magor ne csak fizikai termék legyen, hanem lelki-szellemi találkozásokat is jelentsen nálunk. S van egy tévés filmtermünk is, ha itt már otthon leszünk. Szeretnénk fölterképezni Magyarország út menti keresztjeit. Veszélyeztetett, gyönyörű emlékek, számuk tízezer lehet a csonka hazában. Kis filmetűdöt szeretnénk komponálni mindegyik köré." A kérdésre, hogy vajon nem fog-e visszavágnia a „Tuba Mariann tévébemondó” szerepkörre, azt válaszolja: csak egy okból tartja fontosnak, hogy azt is megpróbálta. „Hatalmas megtiszteltetésként 2003 karácsonyán, a Hősök terén, én szólíthattam a Fénykorona Szertartás és Fogadalomtétel résztvevőit az emelvényre. Ennek kapcsán ragyogó embereket ismerhettem meg. Például Kiss Lászlót, aki létrehozta az Emberfia Alapítványt, és Hargitay András. Mindketten teljes szabadidejüket földözva dolgoznak önzetlenül, fizetséget, köszönetet nem várva, azért, hogy a Szent Korona köré vonzzák lélekben azokat, akik jobba, nemesebbé szeretnének válni. Szükségünk van erre a fogadalomtételre, mert az emberek életéből többnyire hiányoznak a világos döntések, amelyekről tartása, célja lehetne az életüknek, haladnának és nem sodródának a mindennapokban. Ez a felnőtt fogadalom azt jelenti, hogy felelősek vagyunk egymásért, közös hazánkért, egymáshoz tartozunk, nagy családként egyet akarunk. S a Szent Korona 'működik'. Csodálatos, misztikus valóság ez. Aki odafigyel, me g t a p a s z t a l h a t j a. Nagy erőforrás volt mindkettőnk számára az ünnepség. Azóta megújult erővel folytatjuk életünket."

kell harcolnunk." A Teremtő hatalmas ajándékának tartja, hogy négy évvel ezelőtt eldönthették: kiállnak a rohanásból és két éven át minden percüket a tanulásnak szentelik. „Miskolcra jártunk, a Nagy Lajos király Magánegyetem Magyarságtudományi Szakára. Tanárunk volt például Pap Gábor, Bakay Kornél, Gyárfás Ágnes, Szelestey László, Kis Dénes költő, és akit már idéztem és mesteremnek érzek: Molnár V. József. Jól emlékszem, művészettörténet óra volt a legelső óra, előadó: Pap Gábor. Azt hittem, nem fog újat mondani nekem, hiszen szigorlatoztam művészettörténetből a Színművészetin, papírom van róla. Aztán már az első percekben ragyogó, csodálatos világot nyitott meg számunkra. Nem értettem, hogy ezekről a dolgokról miért is nem hallottam eddig. Sőt miért hallottam sokszor az ellenkezőjét. Minden témából a legújabb kutatások szédítően új és csodálatos eredményeit ismerhettük meg, olyan tényeket, amelyek lélekerősítő biztonságot adtak mindannyiunknak." Múltunk ismerete más fénybe állította mindennapjait is. „Azt szabad csak akarni birtokolni, amire szükségem van. Hiszen semmi sem a mi tulajdonunk, mi legföljebb felelős gazdái lehetünk. Ugyanakkor Isten-adta felelősségünk gondoskodni a ránk bízottakról. Családunkról, hazánkról, emberekről, állatokról, tárgyokról. Tessék le-

nincs szükségünk, azt el kell ereszteni. Fölzabadtam, pedig előtte három évenként új autót kellett, s bármit megtettem érte, hogy meg is legyen. Az én lényeglátásom akkor kezdődött." A Napkapu gondolata az Egyetem végeztével jutott eszükbe. Nevét Tibortól kapta, kettőjük szellemi gyermeke, s ugyanolyan fontos, mint bármelyik közös filmjük volt. „Azt gondoltuk, hogy ezekkel az ismeretekkel, amelyekkel mi most már rendelkezünk, minden magyar embernek tisztában kell lennie. És a párommal elkezdtünk dolgozni azon, hogy találjunk egy helyet, ami nemcsak egyszerűen könyvesbolt, hanem előadóterem is. A könyvesbolt nagyon fontos, mert a gondolatkörrrel kapcsolatos könyvek kaphatók itt, de a kínálat mégis a mindenkori előadás. Mindenkit más-más érzés, mondat terel a nemzete iránti szeretetre, s nekünk ezeket a mondatokat kell hozzájuk eljuttatnunk. Nem véletlenül születtünk ide, s az sem véletlen, hogy éppen most élünk itt. Tanulmányaim döbbsentek rá, hogy az Istentől kapott hazánk szeretete összefonódik az Isten iránt érzett szeretetünkkel. Ez a két dolog egymástól elválaszthatatlan." Az előadásokra belépőjegy nincs, mindenki betérhet, hogy megérezze: nemcsak történelmünket kell jól ismernünk, hanem abból fakadó kötelességünket, felelősségünket is. Ma már állandó segítőjük

PATONAI ADRIENNE

Rekviem 6 millió

„Igazán mondom nektek, aki nem úgy fogadja

Abasári emlékmű

Fotó: Pácz Kristóf László

Nem messze Gyöngyöstől, a Mátralábánál fekszik Abasár, a mátraaljai szőlőtermelés híres központja. A falu bencés apátságát Aba Sámuel királyunk alapította 1042-ben. A szőlőművelés mindenkor meghatározta az itteniek életét, azonban van még egy, Európában is egyedülálló nevezetessége: Lakatos Mihály ózdi szobrászművész alkotása, amelyet Paskai László bíboros úr avatott föl 1991. október 23-án az 1956 és 1990 között meg nem született ötmillió magzat emlékére.

Az emlékmű elején a márványtábla így tanúskodik erről: „Az 5 millió meg

Mindenkit várunk december 28-án, de. 10-re az Abasári templomba.

Emlékezzünk együtt meggyilkolt testvéreinkre, hogy felhívjuk a fiatalok és az anyák figyelmét arra, hogy felelősek gyermekükért, már a magzati kortól kezdve!

Magzatvédő Társaság

Postacím: 1385 Budapest, Pf. 801
Tel.: 06-1-275-7500, fax: 06-1-397-4485

E-mail: mvt@communio.hu

Honlap: <http://meh.communio.hu>

Adószám: 19017042-1-43

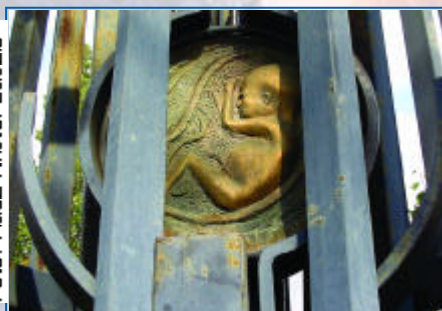
Forintszámlája: 11706016-20463447

(A zarándoklatról bővebben honlapunkon olvashat.)

nem született magyarnak állítatott 1991-ben, őszentsége II. János Pál pápa lelkipásztori látogatásának esztendejében, melyre engesztelő nemzetünk kilenc hónapig át készült könyörögve a magzati élet védelméért.”

Mégis, a cím hat millióról szól. Bizony, azóta eltelt több mint 14 kemény év. Sajnos ez az idő ismét „legendó” volt arra, hogy egy millió magyar magzat, gyermek váljon áldozattá. Sok kicsi szent, aprószent. Talán nem véletlenül december 28-án, a betlehemi gyermekgyilkosság áldozatául esett kisdedek emléknapján zarándokolnak ide az emberek az ország legtávolabbi pontjairól, hogy összegyűlve együtt emlékezzenek saját tragédiájukra, a magyar magzatelhajtásokra.

Az emlékmű létrejött, Papp Géza, volt plébános úr kezdeményezésének köszönhető, és főként az akkori önkormányzatnak, amelynek az adományából felépülhetett. Sokan voltak azok is, akik az ügy mellé álltak, az egyik ilyen a Magzatvédő Társaság, amely 1988. novemberében alakult, célul tűzve ki azt, hogy tegyen valamit a magzati élet védelmében. Tevékenységükkel főleg kiegészíteni szeretnék a már meglévő és működő szolgálatokat, és együttműködnek minden olyan szervezettel, amely az emberi életet értéknek tartja és szolgálja.

Fotó: Pácz Kristóf László

Az emlékművön két szimbolikus fohászoló kéz tartja az élet ősi jelképének tekinthető Napkorongot, amelynek közepén egy magzati életkorú gyermek látható.

A mozgalom két alapítójának dr. Kovács Istvánnak (gyermekorvos és pap), dr. Vass Miklós (gyermekorvos), valamint dr. Gaizler Gyulának az érdemeire és munkásságára emlékeztet mindenkit az emlékmű hátoldalán lévő 1998-ban felhelyezett tábla, amely szerint: „Hivatásuk minden megfogant emberélet szolgálata volt.”

Dr. Kovács Zoltán 1985-ben készített prognózisa alapján 2005-ben 9,6 millió lesz az ország népessége. Egyelőre még mindig túlhaladjuk a tíz milliót. Igaz, alig több mint 103 ezerrel. A terhesség-megszakítások száma hiába csökken évről évre (1990-ben 90394 volt), idén július végéig 32089 történt (Forrás: KSH), és szinte biztos, hogy az év végére meghaladja az 50 ezret! Ehhez képest ebben az időszakban 54467 gyermek született. Az arányok elképesztők. Tíz születésre közel hat abortusz jut. Tágabb időtartamban vizsgálva, 1990. és 2004. július vége között 1557428 gyermek született, míg 1037829 volt a terhesség-megszakítás. Az arány így 10:6,6-hoz. De hagyjuk a számokat. Hiszen azok csak a tényközlésre jók, bár abban segítenek, hogy rádőbbenjünk, valóban cselekednünk kell. A magzati élet védelme fontos feladatunk, nemcsak azért, mert az emberi életet védünk, hanem azért is, mert nemzetünk léte, fennmaradása a tét!

Vállaljunk felelősséget felebarátainkért, még ha oly kicsinyek is és nem képesek megvédeni önmagukat. Mondjuk el ismerőseinknek, hogy a magzatok megmentése nem hiábavaló feladat. Tudniuk kell az embereknek, hogy mi a következménye az abortusznak. Nemcsak a magyarok létszámának a csökkenése, hanem az anyák egészségét is veszélyezteti. Aki egyszer vagy többször is vállalja a művi beavatkozást, végleg elveszítheti az élet legfontosabb ajándékát, a gyermekáldást! Szerencsére van sok cselekvő ember, aki nem nézi tétlenül tovább az önpusztítást. Összefogtak annak érdekében, hogy a terhességüket megszakítani akaró anyákat lebeszéljék elhatározásukról. Ilyen eredményes csapat

magyar gyermekért

„az Isten országát, mint egy gyerek, nem jut be oda.”

az Alfa Szövetség is, akiknek a szimbólumában nem véletlenül látható a görög abc első betűje. A kezdethez valóban közük van. Alapelvük szerint: „A szövetség tagjai a megfogant és megszületett gyermekek védelmében önkéntesen tevékenykednek.” Ennek a tevékenységnek, pedig nagyon sok szép eredménye van.

1996 és 2003 között: 24656 esetet kezelték, ebből 237 esetben meg tudták akadályozni, hogy abortuszra kerüljön sor;

332 titkolt terhességet viselő nő során segítettek, gyermeküket egészségügyi intézményekben elhelyezve; 1362 válságterhes és kisgyermekes szülőt (köztük 69 apát) helyeztek el az ország különböző, állami vagy egyházi anyagyermek otthonaiban; 1508 szegény család számára tudtak – támogatóik jóvoltából – a kelengye-programmal segíteni; 313 esetben vettek részt az ún. nyílt örökbe(fog)adásnak az előkészítésében; az ANYA-ORSZÁG című, ingyenes terjesztésű élet- és családvédelmi folyóiratukkal is harcolnak az egészséges, boldog anyaság társadalmi méretű kultuszáért; 2003 decemberében Konyár-Sóston megvásárolt Zichy-kastélyból 2004 decemberéig ki szeretnék alakítani az ország első, 40 krízishelyzetbe került anyaközösségi terhesgondozóját; 1999-től minden évben megrendezik az Országos Babatalálkozót, amelyeken örökbefogadó szüleikkel együtt több száz olyan kisgyermeket látnak vendégül, akik abortusztól, újszülöttgyilkosságtól megmenekülve szerető családba kerültek. Társult tagszervezetükkel, a Pax Család- és Gyermekevőd Egyesület életvédő zarándoklataival 13 városban sikerült három napot a megfogant élet és az öt hordó szülő ünnepnapjává változtatniuk! Az egri kórház, a pécsi szülészeti klinika, a budapesti Szent Rókus, a Schöpf-Merei Ágost és a Szent Imre Kórház, a bajai Városi Kór-

ház, a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Oktató Kórház, a soproni Erzsébet Kórház, a csornai Margit Kórház, a mosonmagyaróvári Karolina Kórház, az esztergomi Vaszary Kolos Kórház és a kaposvári Kaposi Mór Kórház felelős vezetői az országos sajtó és a felvonuló zarándokok nyilvánossága előtt kijelentették, hogy március 25-én, a Magzatgyermek Napján, június 1-jén, az ENSZ nemzetközi Élet Napján és december 28-án, Apóroszentek emléknapján ezentúl nem végeznek sem kémiai, sem sebészeti eszközökkel végrehajtott abortuszt. A legközelebbi életvédő zarándoklat 2004. december 28-án lesz.

„Célunk elősegíteni a válsághelyzetben lévő várandós nők magzatainak biztonságos kihordását és megszületését, valamint azt, hogy minden gyermek családban, illetve család típusú kisközösségekben nevelkedjék. A főként női önkéntesekből álló, ún. 'Alfa-hangok' segítségével szociális, családsegítő, gyermek- és ifjúságvédelmi, bűnmegelőző és ismeretterjesztő szolgáltatásokat nyújtunk a nap 24 órájában az ingyenesen hívható ügyeleti telefonszámunkon (lásd. a kerek képen), beleértve a válságügyeletet, terhességi tesztet, szülésre való felkészítést, anyaotthoni elhelyezést, örökbeadó/örökbefogadó elő-

Foto: Teglásy Imre

Az V. Országos Babatalálkozó. A szövetség munkatársai és gondozottai, háttérben a Magzatkorú Gyermekek lélekarangjával, amelyet minden évben egy alkalommal, anyák napján kondítanak meg a legsúlyosabb családon belüli erőszak, az abortusz áldozatai emlékére, és az ennek veszélyétől megmenekült kisbabák megérkezésének örömeire.

készítést, jogi tanácsadást, kiadványok megjelentetését, konferenciák tartását.”

Alfa Magzat-, Csecsemő-, Gyermekek és Családvédelmi Szövetség levelezési címe: 1537 Bp. Pf. 453/370. Telefonszáma: 06-30-9-226-774 – Varnyú Ildikó elnök,

Foto: Török Anett - Somogyi Hírnap

Balra Jenei Istvánné, az Alfa Szövetség kaposvári munkatársa, mellette Gyócsi János kaposvári szülész-nőgyógyász, aki a hippokratészi eskü szelleméhez hűen nem végez magzatelhajtást, illetve Balás Béla megyéspüspök.

Balról Gyócsi János, mellette Balás Béla látható. (XIII. Életvédő Zarándoklaton, 2004. június 1-jén.)

06-30-9-226-775 – Dr. Teglásy Imre főtitkár. Az örökbefogadást előkészítő bizottság: 06-30-9-226-774. Honlapcím: <http://www.alfaszovetseg.hu>. E-mail: teglasyi@charlequin.hu.

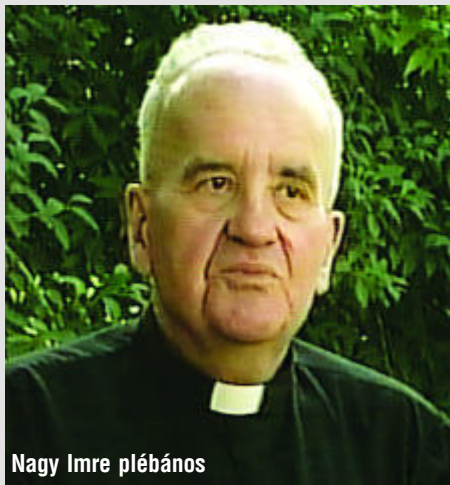
Az 1998 januárjától kiemelten közhasznú fokozatú Alfa Szövetség számlaszáma: OTP Rt. 11702036-20642239-00000000. (Adószám: 18229570-1-41)

A Szövetség társadalmi munkában fontos állami és önkormányzati feladatokat lát el, illetve ezen feladatok ellátását egészíti ki, olyan határterületen, amely a hivatalos szervek számára elérhetetlen. E munka folytatásához kérik felelős magyar állampolgárok, köztük az Ön támogató bizalmát, együttműködő segítségét, anyagi támogatását is!

„Együtt a termékeny és gondoskodó Magyarorszáért!”

RÁCZ KRISTÓF LÁSZLÓ

Nagy Imre plébános

Nagy Imrével, a Bosnyák téri Szent Antal plébánia plébánosával beszélgetek a békepapi mozgalomról. Arra kérem az atyát, hogy először nemzetközi kitekintést adjon a mozgalomról.

Ne keverjük össze a papi békemozgalmat a Moszkva által mindvégig irányított nemzetközi békemozgalommal, nem mint ha el lehetne őket szakítani, de nem lehet azonosítani sem.

Mi volt ennek a lényege?

1949-ben Karlovy Variban szigorúan konspirált körülmények között, Moszkva összehívta a népi demokráciák párt- és belügyi szerveit és meghatározták azt a programot, amelyet a katolikus egyházzal szemben követni kell. Egyfelől Moszkva nyíltan kijelölte a célt: az egyházakat és válásokat el kell sorvasztani. Másfelől azért hívta össze a csatlós államok magas szintű vezetőit, hogy ezt a célt, hogyan valósítsák meg. Ez nem annyit jelent, hogy később Moszkva ne tartotta volna kezét mindenben, ne irányított volna, ne kért volna számon, de a végrehajtás a magyar, román, lengyel, NDK, jugoszláv, csehszlovák államok saját stratégiájától függött, hogy miként tegyék. A taktika hetekre, hónapokra, évekre előre megvolt. A lényeg az volt, hogy minden eszközzel sorvasztani a katolikus egyházat. Természetesen a fő ellenség a pápa volt, és az egyház hierarchikus szervezetének élén a püspökök. Ellenség volt mindenki aki vallásos volt, az öreg anyókatól a ministránsig, az énekestől a templomtakarítógig. Mindenki, aki a katolikus egyházzal kapcsolatban volt, főleg ha még dolgozott is érte, az hosszú távon kiiktatandó volt.

Hogyan történt ez az egyes országokban?

Csehszlovákiában a beépült ügynökök sikerebben sorvasztották el az egyházat, mint nálunk. Nálunk többszörös hálót fontak az egyház köré. Ezek a belügyi szervek,

Békepapok

az ÁVH és a tanácsrendszer. A megyei- és járási- tanácsoknál megvolt az egyházi előadó, aki rajta tartotta a kezét mindenkin. Ez a többszörösen összefonódott háló magyar specialitás volt. Lassan de biztosan, az egyház működési területét a templomra és a családi körre korlátozták. Ami ezen kívül történt, azt megfojtották, elsoványították, konspiratív módon ellenőrizték, mindenről tudtak. Amikor megszűnt az egyház pártállami elnyomása, akkor született meg a magyar demokrácia. Ez történelmi tény.

Kiket tudtak beszervezni a mozgalomba?

A békemozgalom számára mindenütt, nemzetközi szinten is, azokat pécézték ki, akik erkölcsileg elbukott, pénzügyi nehézségekkel küszködő papok voltak, ők voltak az első (renegát) áldozatok, akiktől kicsikartak mindent. Összeugrasztották a püspököt a pappal, papot pappal, a nemzeti egyházat a Vatikánnal. Bizalmatlanságot hintettek el a papok és hívők közt. Ez a teljes szétziláltság, dezorganizáltság kerek 40 évig tartott. XII. Piusz pápa idején tombolt a legjobban, ő 1958-ban halt meg. XXIII. János pápa csodálatos karizmatikus, világtörténelmi, politikai személyiség volt, az ő pápasága alatt dühöngve, de valami enyhülés érződött a kommunisták részéről.

Mikor volt az első komolyabb változás?

A 68-as prágai tavasz óriási törést okozott a békepapi mozgalmon belül. Azt a terrort, ami 1968-ig uralkodott, még Csehszlovákiában sem tudták visszaállítani soha többet. Az NDK-ban is érződött a bomlás. Lengyelországban még Sztálinéknak is volt annyi eszük, nemhogy az utódaiknak, hogy a megtizedelt katolikus egyházat nem lehetett úgy üldözni, mint Hitler alatt, enyhülést kellett produkálni. A lengyel egyház helyzete hasonlíthatatlanul jobb és könnyebb volt, mint a magyar egyházé. Nem mintha ott nem lettek volna külső és belső problémák. Romániában súlyosabbá tette az üldözést a nacionalista gyűlölethullám, aminek célpontja a magyarság volt. Szlovákiában is kijátszották a nacionalista kártyát. Az NDK-ban egy érdekes helyzet alakult ki, mert a katolikusok olyan csekély hányadát alkották az összlakosságnak, hogy nevetséges lett volna ágyúval löni verébre. 1956-ig tűrhető viszony uralkodott az NDK-ban a többihez képest, de 56 megijesztette őket is politikailag és eszmeileg, amit megerősített a

68-as prágai tavasz. Németországban csak akkor lehetett érezni, hogy a békepap-hálózat összeomlik, amikor a jelképes fal is leomlott.

Czapik Gyula egri érsek üdvözli az Elnöki Tanács tagjait

A rom. kat. püspöki kar hűségesküje a népköztársaságra és az alkotmányra

A püspökök

Vezető békepapok

A képeket Sággy Gyula, filmrendező bocsátotta rendelkezésünkre.

Beresztóczy Miklós

Balogh páter

VI. Pál Pápa és Kádár János

Dezső u. 3.

Vezető békepapok a Dezső utcában

Horváth Richárd

Milyen itthon a helyzet?

Magyarországon 1948-ig tűrhető volt az egyház helyzete, 48-tól 53-ig borzalmas, majd 53-tól 56-ig kis enyhülés volt tapasztalható. 56 leverését használták fel arra, hogy újból megszigorítsák az egyház

elleni intézkedéseket. Ahogy múltak az évek és átrendeződött a világpolitika, kénytelenek voltak beletörődni, hogy új idők járnak. Ebben nagy szerepet játszott a 68-as prágai tavasz. Ekkor enyhülés volt érezhető 69-től 71-ig az egyházzal szemben. 71-től 75-ig újból szigorodás. 75-ben a Helsinki Egyezmény után, amelyet Magyarország is aláírt, kénytelenek voltak tudomásul venni, hogy újból lesz hittan, egyre több számban mennek ki papok tanulni nyugatra, hogy kapcsolat teremtsék nyugat és kelet közt. Ezt ők az eszmék szabad áramlásának nevezték. Persze ez minden volt, csak nem szabad áramlás. Mindszenty 1975-ben bekövetkezett halála és Lékai prímási kinevezése 76-ban, majd az ő amerikai útja 77-ben, ezek az történések mind azt jelezték, hogyha a pártállam nem akar eszmei káoszt, rendezni kell a kapcsolatát az egyházzal. Adtak egy bizonyos intézkedési szabadságot a püspöki karnak, visszaszorították a prominens békepapok szabad garázdálkodását és hazudozásait. Azért vigyáztak, hogy ne legyen semmiféle reneszánsz, csak picit enyhülés, semmi több.

Kik voltak személy szerint a békepapok?

Az első Balogh páter (Balogh István) volt, aki túlon túl ismert a magyar történelemből, közéletből, a másik Horváth Richárd ciszterci szerzetes volt, aki a múltbeli állítólagos félreállítását bosszulta meg ezzel. A harmadik pedig Beresztóczy Miklós, akit embertelenül megkínóztak, összetört, vállalt mindent. Ő, mint az esztergomi káptalan helynöke, egy presszóból irányította az egész gyűlést. Szó szerint vegyük, cédulákkal, üzenetekkel, azután inspirált közbeszólásokkal, a lényeg, hogy a papi béke-mozgalom létrejött, és ez lett a motorja balról az államnak, hogy megkössék az ún. megállapodást.

Miről szólt ez a megállapodás?

Ez a megállapodás egyházjogilag abszurd és teljesen semmis, mert a katolikus egyház alkotmánya szerint erre csak a Szentszék illetékes és senki más. Azt a Szentszék nagyon jól tudta, hogy milyen rettenetes erkölcsi és fizikai nyomás alatt van a magyar püspöki kar. Az állam ezzel nem törődött. Ő azt mondta, kérem, én a magyar püspökökkel megegyeztem, és ettől fogva ez lesz. Hogy nyugat felé lehessen valamire hivatkozni, csináltak egy álsajtót, minimális példányszámmal: Új Ember, Katolikus Szó, A Kereszt, Vigília stb.

Minden egyházmegyének volt egy kinevezett – gúnynevével „bajszos” püspöke –, aki élet-halál ura volt, a vécepapír kiutalástól, a helynök kinevezéséig, minden a hatáskörébe tartozott. Aláírni, pecsételni, csak az ő jelenlétében és tudtával lehetett,

és ugyanakkor ezzel teljesen parallel, egy megyei szervezet is létezett, amelynek szintén megvolt a hivatali vezetője és ezek ketten, békésen együttműködtek. Ezenfelül volt még egy gonoszabb összefonódás, amiről most már nyugodtan lehet, sőt kell is beszélni. Nem azok voltak a főbb békepapok, akik a világ felé vállaltak közéleti szereplést, – hogy miképpen egyeztetették össze a lelkiismeretükkel ezen most ne rágódjunk –, hanem az a néhány kb. tíz pap, akik sehol nem tűntek föl, sehol nem szerepeltek, de a belügynek dolgoztak. Ezért az ÁEH kifejezetten haragudott rájuk, de nem tehetek ellenük semmit, tehetetlenül dühöngtek, ők voltak tulajdonképpen a nagyon veszélyes nagyhalak, a véres cápák, akiktől függött sokszor, most szó szerint mondom, egy papnak a léte vagy nemléte. Tehát az Állami Egyházügyi Hivatal, ha így rangsorolunk lefelé, akkor kb. a harmadik helyen állt. Első volt a Központi Bizottság, második a Belügy és harmadik az Állami Egyházügyi Hivatal.

Menjünk fölülről lefelé, az ÁEH térdrekényszerítési logikájában. Az első, hogy az esztergomi érseki szék minél tovább betöltetlen maradjon, a második, minél több olyan püspököt beeröltetni, akiket tökéletesen tud irányítani, a harmadik, a püspököket körülvenni olyan felső vezetéssel, akik gátlástalanul és nem is leplezve szolgálják az állam céljait. A negyedik lefelé az esperes, tehát az egyház vezetése mindvégig az ÁEH markában volt. Ez az igazság.

Hol jöttek össze a békepapok?

A Dezső utca 3. nem jegyteremtő volt. Ott találkoztak a vezető békepapok, kártyaparti, nagy beszélgetések, vacsorák közepette. Gyakorlatilag az volt a papság elosztásának a hivatalos helye, 1951-től 1980-ig, tehát a Lékaiig. Ide akárki nem mehetett, csak a hivatalosan meghívottak. Végeredményben Horváth Richárd volt a főmufti. Beresztóczy szintén bejárt oda, és Mag Béla is. Ők hárman határozták meg gyakorlatilag az egész mozgalmat. De voltak vidéki tagok is. Az egyik ilyen hírhedt alak például Száva János, miskolci plébános volt, akitől úgy félték, mint a tűztől. A másik nagyágyú, Várkonyi Imre volt, aki később mindenki fölé nőtt és a végén, szó szerint, élet-halál ura lett azzal, hogy az egész országra kinyújtotta csápjait. Szomorú dicsőségünk, hogy a kommunista rendszer utolsó foga akkor tört ki, amikor az ÁEH-t megszüntették jogutód nélkül, vagyis a békepapi mozgalomnak, az ÁVÓ III/III-as ügyosztályának a megszűnésével, 1990. február 15-én lett vége. Ezzel a magyar katolikus egyház teljes jogú, alkotmányos, törvényes egyházzá vált. **KURUCZLEKY ILONA**

Kegyeletes megemlékezés Jerzy Popieluszko lengyel pap-vértanúról, halálának 20. évfordulója alkalmából.

Amikor II. János Pál pápa meghallotta Popieluszko atya halálhírét, így kiáltott fel: „Ebből a halálból nagy élet fakad!” Mintha az ókori Tertullianus-t idézte volna: „A vértanúk vére a keresztények magva!” E pápai prófécia teljesedett az első percekől kezdve, hiszen Jerzy atya sírjánál a vértanú-kultusz olyan gyors és nagyszabású méreteket öltött, hogy szinte nem is lehet nyomon követni. Sírja Varsóban, a Zoliborz-i Koszka Szent Szaniszló plébánia templomának kertjében van, ahol egykor káplán volt. Minden év október 19-én, halálának évfordulóján, kb. 50000 ember gyűlik itt össze transzparenszekkel és csodálatos virágkoszorúkkal, hogy sok imádsággal és szentmisével emlékezzenek meg róla. A kohászok sárga csuklyás overalljukban, a sziléziai bányászok kakastollas csákós díszegyenruhájukban, a góralok (hegyi pásztorok) népviseletükben, a papok a vértanúság piros stólájával és casulájában, a Szolidaritás-vezetők szalagos virágcsokraikkal, s a lengyel társadalom minden rétegének képviselői, és természetesen Jerzy atya szülei, testvérei, rokonai, baráti köre: barátja és végzetes útjukon sofőrje Chrestowski; Valesa a Szolidaritás egykori vezetője, későbbi államelnök; Jankowski prelátus a Gdansk-i hajógyár melletti Szt. Brigitta templom plébánosa. Nemcsak lengyel, hanem neves külföldi személyiségek is eljönnek sírjához. Lobogó mécsesek ezrei világítják meg az este 19 órakor kezdődő szentmisére a teret. Leírhatatlan együttünneplés egy fiatal, szentéletű vértanú-pap sírjánál. Sírját Lengyelország körvonalát utánozó hatalmas „kőrozsaftűzér” veszi körül, amelynek keresztje Varsó helyén áll. Ez alatt nyugszik a vértanú, szenvedésektől megroncsolt teste, amely sokezeres tömegeket vonz a Lélek erejében, hogy a jézusi irányítás valóra váljon bennünk: „A jóval győzzétek le a gonoszt!”

„Ebből a halálból

egyház- és vallásüldözésének sokat szenvedett vértanúja, az ateista diktatúra végnapjainak hőse: a jónak, a gonosz felett aratott győzelmének megvalósítója!

Jerzy Popieluszko egy Okopy nevű faluban született 1947. szeptember 14-én (a Szent Kereszt felmagasztalása ünnepén) egyszerű földműves szülők gyermekeként. A gyenge fizikumú újszülöttet mélyen hívő édesanyja Istennek és a Szűzanyának ajánlotta fel. 1954 és 1965 között járt az általános iskolába és gimnáziumba Suchowoldába. Kisgyermek korától egyedül ment a 4 km-es úton. Miközben a társai tereferéltek, ő imádkozott és elmélkedett az élet kérdésein. 1965. június 14-én jelentkezett a varsói Keresztelő Szt. János főegyházmegyei szemináriumba, ahol 7 éven át készült a papságra. – Közben két év katonai szolgálatát is le kellett töltenie. Itt már komolyan kiállt hitéért, amiért zaklatásokat kellett elszenvednie. A szemináriumba visszatérve pajzsmirigyműtéten esett át és a szívével is kezelésre szorult. 1972. május 28-án a varsói Székesegyházban Stefan Wyszynski bíboros, prímás szentelte pappá. Ezután a főváros három különböző plébániáján szolgált, 3-3 évig. Ezt követte Zoliborzban a Gyermekek Szt. Anna egyetemi templom, ahol a fiatalok, főleg az orvostanhallgatók és az ápolónők lelki gondozását látta el. Utolsó állomás- és lakóhelye a Zoliborz-i Koszka Szt. Szaniszló plébánián volt, 1980-tól.

Amikor 1980 augusztusában sor került a varsói öntöde szolidaritási sztrájkjára, munkásküldöttség ment a Prímáshoz káplánt kérni, aki misét tart a gyárat őrző munkásoknak vasárnaponként. Popieluszko atyát kérte fel a főpásztor, aki ezt elvállalva teljes erővel elkötelezte magát a társadalmi igazságosság és emberi jogokért való harc mellett az Evangélium szellemében.

Már 1979-ben és 1983-ban a pápa látogatásai alkalmával több százfős zarándoklatokat szervezett a fiatalok és munkások számára Czesztochowa-ba és járta velük a kereszt-

Valesa és Popieluszko

Jankowski prelátus, Popieluszko és Valesa

II. János Pál pápa Popieluszko sírjánál

16 Szent Kereszt

nagy élet fakad!"

utat, elmélkedve a rózsafüzér titkairól. Egyre jobban megértette, hogy minden nép, amely szenved a jogtalanságok miatt, Krisztus szenvedésében részesedik és csak ezáltal juthat el a feltámadás dicsőségébe. Ezt hirdette szavával is. Aktívan bekapcsolódott a Szolidaritás tevékenységébe.

1981-ben kihirdették a szükségállapotot. A jogaikért küzdő lengyeleket rengeteg szenvedés, megalázás, megpróbáltatás érte a kommunista diktatúra hatalmi visszaélései miatt (percek, bebörtönzések, fenyegetettség, félelem...)

A fiatal atya, 1982 januárjától, minden hónap utolsó vasárnapján szentmisét tartott „a lengyel hazáért”, vigasztalást és bátorítást adva ezzel a népnek, amelyre egyre többen és már az egész országból jöttek, hogy egységet alkossanak. Az utolsó alkalommal már 25000-en voltak. Prédikációi az emberi jogokról, a szabadságról, a társadalmi igazságosságról, és az emberi méltóságról szóltak. Bátran hirdette Jézus szavát, amely jelmondatává vált: *A jóval győzzétek le a gonosz!* –

Miközben felvették őt is a nemkívánatos papok listájára és erősödött az egyházellenes harc, meggyilkoltak egy püspököt és több papot is – autóbalesetet színélve. A tömegkommunikáció eszközein keresztül elindult a rágalomhadjárat Popieluszko atya ellen. Többször fenyegették meg halállal, lakását megpróbálták felgyújtani, merényletet követtek el ellene, bombát dobva lakásába az ablakon keresztül, ezért a munkások őrseget szervezve próbálták őt megvédeni. 1983. december 12-én letartóztatták koholt vádak alapján, de a Püspöki Kar kérésére szabadon engedték. Az ellene folytatott hadjárat azonban egyre erősödött. A hatóságok felhasználták az egyházüldözés minden lehetséges eszközét és módját ellene. Ő pedig nem tért ki sorsa elől, hanem egyre mélyült szeretete a szenvedő emberek, és ellenségei iránt is. Mindenkit a megbocsátásra, szelidségre, megbékélésre hívott. Sok ember tért meg lelkipásztori tevékenysége nyomán. Hírneve, megbecsülése, s az iránta való szeretet is egyre nőtt. A hatóságok is-

mét perbefogták „álmellenes tevékenység” címén, de 1984 júniusában, a lengyel kommunista állam megalakulásának 40. évfordulója alkalmából kiadott általános politikai amnesztia miatt, két éves eltiltással, feltételesen ejtették ellene a vádat. A Lengyel Kat. Egyház közben előkészítette Rómába menekítését, ám ő még nem döntött. Véglegesen nem akart kinnmaradni, „elmenekülni” sorsa elől – tudta, hogy itthon van rá szükség.

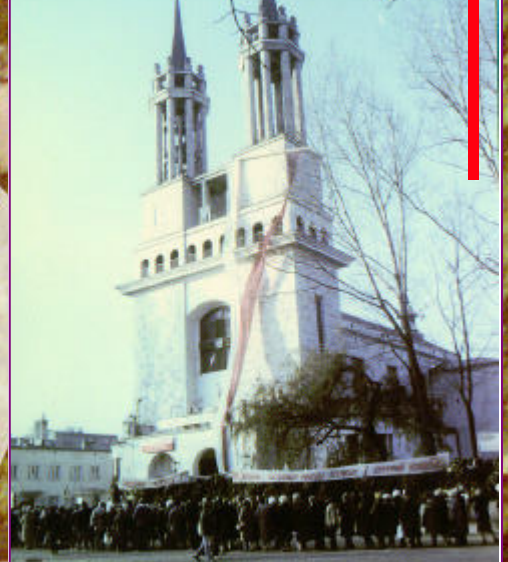
1984. október 13-án hazafelé tartva kocsjával a gdanski főúton az erdőben hatalmas követ akart valószínűleg dobni, de Waldemar Chrostowski, barátja és sofőrje, a Szolidaritás egyik vezetője lélekjelenlétének köszönhetően megúszták a „közlekedési balesetet” sértetlenül.

Egy héttel később, 1984. október 19-én azonban, amikor Bydgoszce városában szentmisét mutatott be este és a rózsafüzér ájtatosságát vezette, a híveihez intézett utolsó szavai ezek voltak: *„Imádkozunk, hogy mentesek maradjunk a félelemtől és a megfélemlítéstől, mindenekelett pedig azért, hogy mentesek maradjunk az erőszaktól és a bosszúvágytól!”*

Az estét a plébánián töltötte, óvatosságból marasztalták, de ő még a felkínált kíséretet sem fogadta el. Hazaindulva kb. 15 km után egyenruhás rendőrök „igazoltatták” őket egy erdőben: ekkor kezdődött a vértanúság drámája: Chrostowskit a rendőrautóhoz híva megkötözték, bedobták a hátsó ülésre. Popieluszko atyát – aki reverendában volt – a gyilkosságot önként felvállaló Grzegorz Pietrowski durván megragadva a rendőrautó csomagtartójába zárva rabolta el. Két társával – Leszek Pekala-val és Waldemar Chmielowski-vel – egy másik erdőrészen aztán ököllel, bunkósbotokkal összeverték, bezúvva arcát és koponyáját.

Miután Jerzy atyának sikerült kiszabadulnia a csomagtartóból, újra leütötték, száját betömtek, összekötözték kezére, lábára követ kötve zárták be újra, a csomagtartóba, hogy a Visztula Wloolawek-i víztározójába süllyesszék. Chrostowski nyakára köteleket tekertek és halállal fenyegették. Ő azonban egy lakott területen egy Polski Fiat reflektorfényében megbillenszel kezekkel kiugrott a száguldó kocsiából és miután kórházba vitték, értesítette a Prímást, hogy elrabolták Jerzy Popieluszko atyát. A hatóságok a nyomozást kénytelenek voltak a rendőrség soraiban lefolytatni. Az atya elrablása óriási visszhangot váltott ki a lengyel nép körében országszerte. Több ezren imádkoztak és mentek a Jerzy atya megmeneküléséért

Zoliborz-i Koszka Szent Szaniszló templom

Temetése a templom kertjében

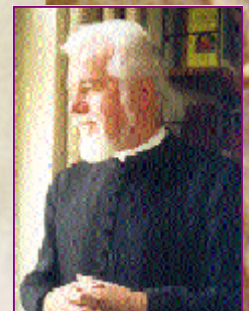

feljártolt szentmisékre.

Éppen a „hazáért tartott szentmise” idején érkezett az atya halálhíre a Koszka Szt. Szaniszló templomba, ahol 50000 ember gyűlt össze. A híre hangos zokogásban tört ki a nép, majd énekkel és imával csendesedett a gyász.

Temetésére, november 3-án, 300000 ember gyűlt össze. A szertartást József Glemp lengyel bíboros prímás végezte a varsói Szt. Szaniszló plébániatemplom kertjében. Sírja hatalmas méretű kegyhelylyé nőtt, évente több száz ezren zárandokolnak oda, hogy hitet és erőt merítsenek életáldozatából. – Jerzy Popieluszko atya példaképe Szent Maximilián Kolbe minorita pap volt, aki a felebaráti szeretet vértanúja volt. Ő maga is követ-példaképét, és Európa újraevangelizációjának vértanúját tisztelhetjük benne.

Bydgoszcz-ban utolsó miséjén

BÁRCSY LAJOS

A lengyel püspöki kar a 2005-ik évet Jerzy Popieluszko évének nyilvánította, halálának 20. évfordulója alkalmából.

„...minden jámboran keresőnek”

Az elmúlt években a monostor régmúltját kutatva lefordították Szent Günter, első apátjuk legendáit, védőszentjük Szent Maurícusz vértanúságának történetét, to-

A Bakony belsejében, erdőkoszorúzza hegyek ölén, első Árpádházi királyunk ideje óta áll, minden korban más külsővel, a tornyos istenháza és a benne szolgáló szerzetesek otthona, a barátságos monostor. A cellákra osztott házban hol több, hol kevesebb a lakó. Most éppen csak páran élnek, imádkoznak és dolgoznak itt. Bencések. Ősi jelszavuk „Pax”, ami magyarul azt jelenti: Béke, biztos iránytű.

Bakonybéli bencés képek, pillanatok

Ha Magyarországon az ősi, imádságosan dolgozó szerzetesi közösséget, a Bencés Rendet 1950-ben nem is oszlatták fel, működésüknek szigorú kereteket szabtak. A Magyar Bencés Kongregáció számos apátságát államosították, így a Bakonybéli Apátságot is. A diktatúra törvénytelen parancsolói olyan szerzetesi közösséget korlátoztak, melynek a magyarság is sokat köszönhet. Keresztény voltunk, a ma sokat emlegetett európaiságunk jórészt általuk, velük indult. Az első iskolákat is ők alapították a monostorokban.

Az 1998-ban újjraalapított monostor, ha most nem is működik benne főiskola, mint a 18–19. században kétszer is, most is iskola, éspedig a krisztuskövetés iskolája. A négytagú bencés közösségben a perjel Domonkos és testvérei Adalbert, Izsák és Anzelm. Az istentisztelet, a lectio divina mellett kétkezi munkát is végeznek: gyógynövényeket termesztnek, műhelyekben gyertyát öntenek, középkori keresztet, kisplasztikák nemes másolatait készítenek és ők a falu lelkipásztorai. Izsák testvér, aki 2001-ben lett novícius, 2003 óta teológiai tanulmányait a római bencés Szent Anzelm Egyetemen végzi.

Anzelm

Szt. Günter

Gyertyaöntés

Kemence

vábbá néhány társszerzővel együttműködve megjelentettek egy kis tanulmánykötetet, melynek címe *A Béli Szent Maurícusz Monostor 1018 és 1998*. Ez a könyv ugyanolyan gondos munka, mint a szépen csomagolt gyógynövények, ízletes lekvárok vagy a művészen cizellált, nemes másolatok.

A bakonybéli krisztushordozó, monasztikus közösség imának és munkának élő visszavonultságát paphiányos világunkban nem mindenki érti, de mindenki, aki együtt imádkozik és dolgozik a testvérekkel, az megsejthet abból a misztériumból valamit, ami őket egy ősi, megszentelt életforma fölfedezésére vezette.

Az idén nyáron a monostor Mátyássy László szobrászművész Szent Günter életét ábrázoló fém ikonjával gazdagodott.

Oltár

A zarándokudvarban elhelyezett ikont augusztus 6-án, Urunk színéváltozása ünnepén szentelték fel. A thüringiai származású apát, Szent Günter Boldog Gizella rokona volt. A maga nemében páratlan ikonon a jeles alapító bencés a bal kezében zarándokbotot tart, jobbában pedig templomépületet mutat fel. A szent életéből – a fő alak körül – tizenegy eseményt elevenített fel a művész, alul pedig ez a felirat olvasható: *„Ez a hely rejtj ugyanis Isten kincsestárát,/ aki igen kedves az Ő szemében,/ s aki most és a jövőben igen kívánatos minden jámboran keresőnek.”*

A Monostori Ajándékboltban a Bakonybéli Szent Maurícusz Alapítvány szerkesztésében megjelent *„Vendégfogadás Bakonybélben”* címmel tájékoztató kiadványt is kínálnak, továbbá itt kaphatók a monostori termékek is. Ebben a füzetben található Kiss Domonkos bencés perjel sorai: *„Szent Benedek írja Regulájában, hogy minden érkező vendéget úgy fogadjanak a testvérek, mint magát Krisztust, mert Ő maga mondja majd egyszer: ‘Idegen voltam és befogadtatok engem.’”*

Kovács János

Korunk titokzatos szentje

különbséggel: ennek kezéből, lábából és oldalából vér folyt ... Amikor megpillantottam, megijedtem és úgy éreztem, hogy ebben a pillanatban semmit nem tudnék mondani neki. Úgy éreztem, hogy meghalok. Meg is haltam volna, ha az Úr közbe nem lép: Ő tartotta szívemet, mert az volt az érzésem, kiugrik mellkasomból. A jelenés eltűnt, én pedig éreztem, hogy kezem, lábam szívem átszúrták és a sebekből vér ömlik.”

A Pio atyával történt csodákat az egyház vizsgálni kezdte, de először nem tekintették természetfelettinak, sőt, ördögtől megszállottnak kiáltották ki. Emiatt 1924-ben eltiltották a misézéstől, és nem fogadhatta a hozzá érkező zarándokokat. A tiltó rendelkezést 1933-ban XI. Piusz pápa visszavonta. Dr. Festa igazolta, hogy a sebeket nem okozta sem külső forrásból eredő lelki megrázkódtatás, sem erősen izgató kémiai hatás. Nem hasonlítottak semmiféle zúzódáshoz, mert hiányzott a sebek sajátos tulajdonsága: a vörösség, duzzadás és gyulladás.

Az oldalsebből folyt a legtöbb vér. Naponta egy csészényi. A sebre vászon darabot illesztettek, amit keresztkötéssel erősít-

Pio atya gyóntatószéke

tettek meg. Az elhasznált kötést a helyettes házfőnök gondosan elzárta. Tőle tudjuk, hogy Pio atya naponta kétszer, háromszor váltotta a kötést. Dr. Festa két műtétet végzett Pio atyán. 1925-ben sérv és 1927-ben tályogműtétet. Mindkét esetben sebe szépen és gyorsan gyógyult. De az öt seb: kezén, lábán és oldalán ötven év alatt nem gyógyult be, csak halála után. Akik őt ravatalán látták, meggyőződhetnek róla, hogy az eddig vérző, nyílt sebeket vékony hártya vont be.

A sebek Pio atyának állandó szenvedést jelentettek. Erről tanúskodott nehézkes járása és állandó mosolyát beárnyékoló fájdalmas arcvonása. A sebek se éjjel, se nappal nem hagyták nyugodni. Az előjárók lehetőleg felmentették őt a szerzetesi élet közös gyakorlatai alól. Később római utasításra nyilvánosan nem misézhetett, levelet nem írhatott senkinek és látogatókat sem fogadhatott. A kivizsgálások befejeztével 1933-ban ismét folytathatta

PIO ATYA

1887. május 25-én született Itáliában, Pietrelcine faluban, Ferenc néven. Szülei szerény jövedelmű kis parasztok. Gyermekkorában már a rózsafüzért imádkozta, 5 éves kora óta voltak lát-

omásai, beszélgetett az őrangyalával. Vágyott arra, hogy Jézusért szenvedjen. Sanyargatta magát, a földön aludt, párnája egy kő volt. Szülei támogatták abban, hogy tanuljon és szerzetes legyen. Édesapja emiatt Amerikában vállalt munkát. 1903. január 22-én vonult be a kapucinus rendbe, Morconeban, 15 éves korában. Szüvédeiseit és önmagát az emberiségért ajánlotta fel. Mivel vezeklései miatt egészsége megrendült, egy időre hazaküldték a szerzetből. 1910-ben szentelték pappá. Az ördög ez időben látható alakban gyötörte, a stigmákat is ekkor kapta meg, de még láthatatlan formában. 1912-ben tapasztalhatta meg Jézus Szívének fájdalmát. Az őrangyala csodás módon tanította idegen nyelvekre pl. görögre és franciára. Súlyos betegsége miatt a pápa megengedte számára 1915-ben, hogy tartósan a kolostoron kívül éljen szülőfalujában. Odahaza gyóntatott, a hitoktatást végezte, ájtatosságot vezetett. 1915-ben katonának hívták be, de mivel tüdőbajosnak bizonyult, nem küldték a csataterre. 1916-ban került San Giovanni Rotondoba, ahol élete végéig lakott ezután. A láthatatlan sebekkel Isten előkészítette Pio atyát Krisztus látható sebeinek fogadására. Is-

tennek Pio atyával különös szándéka volt; egész világra kiterjedő küldetést akart rábízni. Erre a rendkívüli misszióra isteni hitelesítésre volt szüksége. Ezért adta meg neki Jézus látható sebeit. Ezek hasonlóvá tették őt a megfeszített Krisztushoz, és egyben hitelesítették életét, amely hatásos prédikáció volt a megfeszített Jézusról. 1918-tól váltak láthatóvá a stigmái, a folyton vérző öt nyílt seb. Jézus lándzsával átütött Szívének fájdalmát is átélhette.

1918. szeptember 20-án nem jelent meg az ebéden. Paolino atya, a kolostor házfőnöke az imakarban földön fekvé eszméletlenül találta. Kezéből, lábából és oldalából erősen szivárgott a vér. Amikor fejét felemelték, tekintete a megdöbbentő látvány felett függő nagy feszületre esett. Ebből megértették, hogy mi történt.

„Mit mondjak, amikor kérdeznak, hogy mi történt – írta lelkiatyjának. – A szentmise után az imakarban hálaadásom végeztem. Édes álmhoz hasonló nyugalom lept el. Külső, belső érzéseimet és szellemi képességeimet leírhatatlan nyugalom szállta meg. Tökéletes csend honolt körülöttem. Majd hirtelen nagy béke árasztott el és áldozatkészség az önátadásra... Azután minden villámgyorsan történt.

Amíg lezajlott, titokzatos égi jelenést láttam, hasonlót, mint aug. 5-én este. Egy

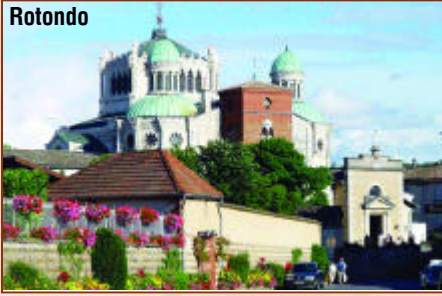
Pio atya temploma

PIIO ATYYA

Rotondo

rendkívüli lelkipásztori szolgálatát. Ez a szolgálat a „Megfeszített helyettesévé” és sokaknak, a bűn és a szenvedés terheltjeinek „Megfeszítettjévé” avatta, ahogyan a híres író, Calbucci nevezte őt.

Leírhatatlanul szépen mutatta be szentmiséjét. Lelkiatyjának írt levelében ezt olvassuk: „Amikor oltárhoz lépek, egész lényem oly tűzben ég, hogy nem tudom leírni. Főleg azt érzem, hogy arcom, tekintetem egészen áttüzesedik.”

Amikor az oltár lépcsőjénél keresztet vetett, arca megváltozott. Egész lényén Jézus szenvedése tükröződött. Arcán az Úr fájdalma. Teste megroppant a szenvedés súlya alatt. A térdelésből csak rendkívüli fáradtsággal tudott felegyenesedni. Véres kezével az oltárra támaszkodott, mintha vállán a nehéz keresztet cipelné. Ez a sebekkel ékes kapucinus egész papi életében szemléletessé tudta tenni a Golgota drámáját a hívek számára. Hiszen minden szentmiséjében titokzatosan élte át Jézus szenvedését, keresztthalálát.

Teste gyakran fájdalmasan megvonaglott. Sápadt arcán patakokban ömlött a könny. Önként osztozott annak szenvedésében, akit Isten a bűn hordozójává tett értünk (2 Kor.5,21). Együtt szenvedett az Úr Jézus Krisztussal a bűn miatt. Szívét mély szomorúság töltötte el, ha arra gondolt, milyen kevesen viszonzják az Úr Jézus szeretetét. Rendalapítójával együtt keservesen sírt: „Nem szeretik a Szeretetet és irgalmasságának nagy tetteire csak leki csinyléssel, hálátlansággal és közömbösséggel válaszolnak.”

Pio atya szentmiséjének hatására sokan megtértek. Papok is így nyilatkoztak: Ilyen szentmise után többé nem tudunk felületesen, elkapkodva misézni. Pio atyának számos lelki gyermeke volt. Nem csak Olaszországból mentek hozzá testi-lelki bajaikkal orvoslást keresni, hanem más országokból és világrészekből is. Sokan, akik a távolság miatt nem tudták őt felkeresni, írásban fordultak hozzá. Naponta több száz levél érkezett címére, a zarándokok pedig több ezer levelet is adtak át neki. Ezeket a leveleket az atya nem olvasta el –, ha akarta sem bírta volna. De nem is volt rá szüksége, mert olvasatlanul

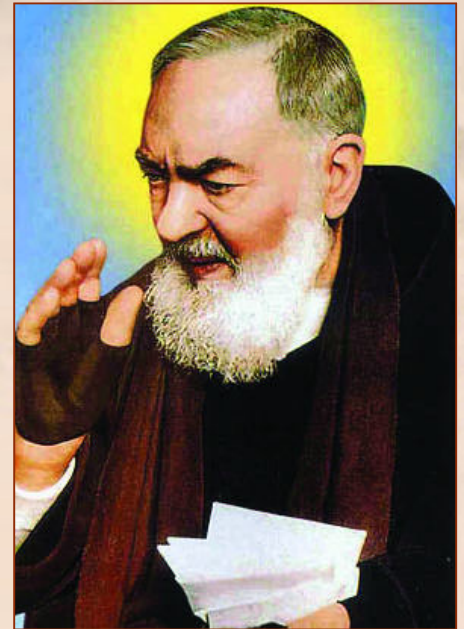
is ismerte a levelek tartalmát, hiszen majdnem mindig kegyelmi megvilágosításban volt. Még kevésbé lett volna ideje személyesen válaszolni rájuk. Titkárai tették ezt az ő utasítására. Isten különös kegyelmével egyszerre látta az összes hozzáforduló kérését, és bensőségesen imádkozott és vezekelt értük. Azokon is segített, akik gondolatban terjesztették eléje kéréseiket. Minden hozzáfordulót atyai oltalmába fogadott.

Pio atya igen szerette lelki gyermekeit, azokat is, akik a nagy távolság miatt sohasem láthatták, de hozzá fordultak. Megható az erre vonatkozó kijelentése:

„Távol levő lelki gyermekeimet még jobban szerettem, mint azokat, akik a közelemben vannak, mint vendégek, mert azoknak nagyobb szükségük van az oltalmamra.”

Sokszor előfordult, hogy az atya bilokációs képességénél fogva megjelent lelki gyermekeinek, ha lelki üdvük úgy kívánta, hogy a jóra buzdítsa, vagy a rossztól visszatartsa őket. Sokaknak csodálatos jó illatot küldött: rózsa- ibolya- vagy liliom-illatot, amellyel láthatatlan jelenlétét tudtul adta. Pio atya felelősséget is érzett lelki gyermekei iránt. Egyik lelki gyermekének ezt a meható kijelentést tette: „Nem szeretnék addig a mennyországba jutni, amíg összes gyermekem számára nem biztosítottam az üdvösséget.” Más alkalommal pedig: „Lelki gyermekeim, akik velem imádkoznak, szenvednek és vezekelnek, részesülnek majd örök boldogságomból.” Pio atya nem kényeztette el lelki gyermekeit. Azt kívánta tőlük, hogy vegyék fel keresztjüket és örömmel hordozzák Krisztus Urunk tanítása szerint.

Valaki megkérdezte, hogyan lehetséges az, hogy minden lelki gyermekét külön-külön lássa és mindegyikért imádkozzék, holott az atya kijelentése szerint lelki gyermekeinek száma meghaladta a tizenkét milliót. Az atya szerényen ezt válaszolta: „A jó Isten megengedte, hogy részesedjem mindentudásából.”

1925-ben kórházat nyitott. Idővel bővítették az intézményt, adakozásból. A pénzt Kisvárday Károly magyar patikus kezelte. 1959-ben a Fatimai Szűzanya vándorszobra Rotondoba érkezett, ekkor a nagybeteg Pio atya meggyógyult. Pio atya rendkívüli egyénisége, a csodás jelek és események, amelyek állandóan kísérték életét, még inkább életszentsége egészben véve azt eredményezték, hogy már élete folyamán különleges megbecsülésben részesítették őt a hívek, és szentek tartották.

Pio atyánál szabaddkőművesek, kommunisták, hitetlenek és egyéb nagy bűnösök nyerték vissza hitüket és nem egyszer egészségüket is. Sokszor egy-egy megtérésből egész láncreakció bontakozott ki: egyik „nagy hal” után a másik úszott be Krisztus Urunk hálójába, amelyet San Giovanni Rotondóban megsebzett kezű papja által vetett ki az Úr.

1968-ban halt meg, ekkor sebei eltűntek; temetésén 100 ezer hívő vett részt. Több csodás gyógyulás következett be a közbenjárására, így 2002-ben szentté avatták.

Pio ATYA kedvelt imája: „Ó, Uram! Múltamat irgalmassággal, Jelenemet szeretettel, Jövőmet gondviselésre bízom!” **Gyakori mondása:** „A szenvedést, a fájdalmat, az ínséget, sőt magát a halált is a feltámadott Krisztus fénye ragyogja át. Utolsó célunk nem a halál, hanem a feltámadás. Azért halunk meg, hogy halhatatlanok legyünk. Ezért ne csak húsvétkor ünnepeljük a feltámadt Üdvözítőt, hanem életünk minden napján.” „Feltámadt Üdvözítőnk, könyörülj rajtunk és az egész emberiségen! Amen.”

(Forrás: P. Radnai Tibor: Pio Atya korunk titokzatos kiválasztottja)

Szent Pio első temploma

Európában elsőként Horváth János nyírbátori plébános, címzetes kanonok épített templomot munkatársaival Nyírcsászáriban, az akkor még Boldog, azóta Szent Páter Pió tiszteletére.

1968. szeptember 23-án hunyt el a szentéletű páter Pio. Elsős gimnazista volt akkor a leendő pap, Horváth János, az Esztergomi Ferences Gimnáziumban. Természetesen a kapucinus – a ferences rend egyik ága – Pio atyáról sokat beszéltek a ferences gimnáziumi tanárok. Tiszalökön Szent Ferenc tiszteletére épített 1989-ben templomot a már plébános Horváth János. A hívek papjukkal gyakorta kérték az építkezés során Pio atya támogatását. 1989. október 7-én készült el a templom, a kommunista rendszer összeomlásának napján. Ez sem lehet véletlen! Nyolc vas-kötet tartalmazza a jelentős imagehallgatásokat, amelyeket Pio atya közbenjárásának tulajdonítanak.

János atya, nyírbátori híveivel, 1995-ben csoportosan elzarándokolt San Giovanni Rotondo-ba, páter Pio sírjához, ekkor még boldoggá sem volt avatva. Emlékkövet hozott a sírtól, de nem gondolt arra maga sem, hogy ez a magán-émléknek szánt kő, később egy templom alapköve lesz, amelyet Boldog Pionak ajánlanak majd. 1998 decemberben jelentette be a pápa, hogy boldoggá fogja avatni páter Piot. Két hét múlva jelezték a nyírcsászári római katolikus hívek – kb. 300-an vannak –, hogy templomot szeretnének építeni saját részükre, mert nem volt templomuk. János atya megbeszélte Kaszap Béla esepressel, pápai prelátussal (+1999. IV. 3.), hogy a leendő templomot Boldog Pionak ajánlják majd. Sándor Dezső nyírbátori tervező álmolta meg a 100 nm-es templomot, amely 70 férőhelyes, és a templom homlokzata szándékosan idézi a mediterrán hangulatot, építészeti formáiban. A nyírcsászári önkormányzat ingyen adta a telket. 1999. május 2-án történt meg az alapkövetétel, amikor páter Piot boldoggá avatták. Nagy László Tamás kapucinus

Majnek Ferenc püspök atya az öt éves évfordulón misét celebrál

tartományfőnök áldását küldte az ünnepségre, az alapkövet pedig Pásztor Károly pápai prelátus tette le. A szertartás zuhogó esőben kezdődött, de hamarosan jó idő lett, kisütött a Nap, valaki meg is jegyezte a jelenlévők közül, hogy „ez volt itt Pio atya első csodája.” János atya azt a bizakodó kijelentést tette a szertartáson, hogy 4 hónap múlva, Boldog Pio első emléknapján, állni fog a templom! Gondoljunk bele, azon a telken, ami még nem is volt az egyház nevében, még készen sem voltak a templom végleges tervei, és még a pénz sem volt meg az építkezéshez ...

1999. szeptember 23-án, Pio atya első liturgikus emléknapján, valóban állt a templom. Az új templomba az első napoktól kezdve az ország minden részéből érkeznek látogatók. A Vatikáni Rádió magyar és olasz nyelvű műsora is hírt adott Boldog Pio első templomáról. Maga a pápa is értesült a templomról, sőt, jókívánságait és áldását küldte! Giovanni Battista Re érsek, államtitkári helyettes közvetítésével jutott el II. János Pál pápa levele Nyírcsászáriba, a Boldog Pio atya tiszteletére épített templom avatására. Ő írta alá a köszöntő levelet, amit a nunciaturára kül-

dött a pápa. A nunciaturáról került a Debreceni püspökségre, ahonnan a püspök hozta el Nyírcsászáriba. A templom ajándékot is kapott, abból a kendőből, amellyel páter Pio felfogta szent stigmáinak vérért!

Megtekinthető, a hitelesítő okirattal együtt. Ezzel egyidőben, 1999. december 11-ére Piricsén is felépült egy templom János atya szervezésében. A hívek támogató imája és Boldog Pio közbenjárása adott ehhez a megfeszített szervező munkához lelkerőt. A Makrovilág Zarándok Iroda címtemploma lett a nyírcsászári Boldog Pio templom. Azóta már Indiában, és máshol is épül Szent Pio tiszteletére templom. Pio atya sírja mellett július 1-én szentelték fel a szent nevére templomát.

Triptichon, festette Küzmös Enikő

A nyírcsászári templom oltárképén középen az Irgalmas Jézus látható, abban az alakban, ahogy a lengyel Szent Fausztina nővérnek megjelent. Jézus balján Nyírcsászári szülőtte, Boldog Báthory László pálos bibliafordító látható – a Normafánál található a szerzetes barlangja, ahol remetéskedett – jobbán pedig Pio atya. A hármasképet Küzmös Enikő festette.

Boldog Pio atya szentté avatásának liturgiáján, tíz fős zarándokcsoport vett részt János az atya vezetésével Rómában. Ugyanazon a napon délután, Pásztor Károly, Pócspetri plébánosa, már Szent Pionak celebrált misét. A templom falán márványtáblán olvasható, hogy Boldog Pio atya tiszteletére épült, akit 2002. június 16-án már szentként tisztelhetünk. 2002-ben a kis zarándokcsoport könyvezenve adott hálát Rotondoban Szent Pionak a segítségéért. Azóta több ima-meghallgatás történt Nyírcsászáriban. Ezen nincs mit csodálkozni, hiszen ezt Jézus megígérte nekünk. A templomszentelésen részt vettek olyanok is, akik még életében találkoztak Pio atyával. Számosan jelentek meg lelki gyermekei közül is.

Minden hónap 23-án 11 órakor a templom építőiért, látogatóiért, Szent Pio tiszteletére misét mond János atya. Idén volt a nyírcsászári templom szentelésének öt éves évfordulója, amelyen a kárpátaljai püspök mondott homlíát. **PAPP NÓRA**

Ottília az elzászi Athich herceg leánya volt. Apja fiú örökösöt szeretett volna, s amikor megtudta, hogy leánya született (662) és vak, meg akarta ölni. Anyja azonban elhelyezte egy kolostorban, ahol 12 éves koráig nevelkedett. Ekkor Erhardt regensburgi

püspök látomását követve, felkereste őt a kolostorban és megkeresztelte, Ottília ezután rögtön látott. Amikor az apa erről értesült, érte ment és hazavitte Hochenburgba, a kastélyba. Ottília örök szüzességet fogadott és csak addig maradt otthon, amíg apja férjhez akarta adni. Ekkor éjnek idején elmenekült a szülői házból. Apja üldözöbe vette, de Ottília előtt megnyílt egy szikla, a barlangban elrejtőzött és ott gyógyforrást fakasztott. Az apa megígérte, hogy többé nem akarja férjhez adni. Most újra megnyílt a szikla és Ottília kijött a barlangból. Apja neki adta várkastélyát, amit kolostorrá alakított. Néhány év múlva egy másikat is alapított, amelynek apátnöje lett. Később róla neveztek el Odilinenbergnek, ahol szegény betegeket ápoltak, és ő is itt hunyt el 720-ban.

Német nyelvterületen nagy tiszteletnek örvendett és Elzász patrónája lett. Sokféle módon ábrázolták: hercegi származása miatt főúri öltözetben és koronával, később már csak szerzetesi ruhában, kezében a rendi regula rajta két szem, a perjelséget jelentő pásztorbot, de más jelképei is láthatók.

Egy ritka ábrázolást is ismerünk róla. Bad-Ausseeben található a sóbányászattal foglalkozó város egykori ispótyáának Szentlélek templomában. A XIV. századi gótikus szárnyas oltár becsukott külső táblájának a bal alsó részében van a képe, fején korona és körülötte dicsfény. Bal kezében a könyvön van a két szem, jobb kezében egy hatalmas rákolló. Ebben a korban a szárított rák-szemet és főleg a rák ollóját (oculi cancrorum) sok betegség gyógyítására használták. Ezzel eltávolították a szembe került idegen testet, ami ezen a bányavidéken gyakran előfordult.

Ottília a szembetegek védőszentje

Szobrot is állítottak Ottília tiszteletére. Ez a két színes szobor már a barokk korból származik. Mindkettőn szerzetesi ruhában látható, egyiken fején korona, kezében a pásztorbot, a nyitott könyv lapjain két szem képe látható. A másik ehhez hasonló,

feje körül glória van és a könyvön a két szem.

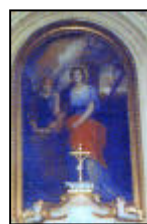
Ottília jelképei közé tartozik még a kakas is, ami az éberséget fejezi ki, ez látható a képen. Németországban most is nagy tisztelet veszi körül, amit bizonyít, hogy még 1995-ben is egy szemészeti kong-

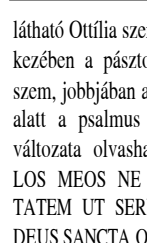
resszus programfüzetét díszíti a kép.

Ottília tisztelete hazánkba is eljutott, de nem vált általánossá. Egyetlen templom van a tiszteletére szenteltetve. Ezt Parádón 1769-ben a helység birtokosa gr. Grassalkovich Antal építette. Ennek az a magyarázata, hogy családjában több szembeteg volt: felesége Klobusitzky Krisztina is, tőle született fia II. Antal örökölte a betegséget, s az ő leányának az Ottília nevet választották. Klobusitzky Terézia pedig öreg korában megvakult. A templom egyik harangját is Ottíliáról nevezték el.

A régi oltárképet 1841-ben újra cserélték, de ezen is Ottília képe maradt. Balkay Pál egri festőművész készítette az eddig megszokott ábrázolási módtól eltérően. Nem hercegi vagy szerzetesi öltözetben, hanem korabeli világi ruhában festette meg és az is szokatlan, hogy nem Ottília fogja a könyvet és a szemeket, hanem egy angyal

nyújtja felé. Parádón ma is nagy tisztelet veszi körül és december 13-án, névünnepe, a búcsúkor, rengetegen keresik fel.

Egy másik képe a váci Hétkápolnában található: falba erősített fekete betétes márvány táblakép. Arany keretbe foglalva

látható Ottília szerzetesi ruhában, bal kezében a pásztorbot, tálcán a két szem, jobbában az imakönyv. A kép alatt a psalmus szövegének egyik változata olvasható: AVERTI OCULOS MEOS NE VIODEAM VANITATEM UT SERVEM COR MEUM DEUS SANCTA OTTILIA

A zsolnárnak több magyar fordítását is kiadták, ezek egyikéből megismerhetjük Ottília életszemléletét: *Forrástsd el szememeit, Hogy ne lássam a hiúságot, a Te utadon engedje élnem.*

A kép elhelyezését az indokolta, hogy a Hétkápolna mögött lévő kútnál sok csodás gyógyulás történt, ezek legtöbbször szembeteg volt. A szeptemberi Mária-napi búcsúra érkezők közül ma is sokan megmossák a szemüket a forrásvízzel és visznek is belőle.

Végül láthatunk még egy képet Ottíliáról, a keretbe foglalt képen bal kezében egy pálmaágat tart, ami a

mártírság jelképe, jobb kezében tálcán a két szem. A kép alatt a felirat: Heilige Ottilie hilf für uns. 1909. Sírköre nem szokás szent képet tenni, de a pilisvörösvári sírkő azt bizonyítja, hogy a német házaspár mindvégig megőrizte Elzász patrónájának tiszteletét. DR. JANTSITS GABRIELLA

Magyar kegyhelyek 1. rész

ANDOCS

Somogy megyében található, a Veszprémi Püspökséghez tartozik. A legenda

szerint 1520 táján egy éjszaka, nagy fényesség közepette leszállt a Szűzanya az angyalaival és a falu főterén megjelent egy tornyos kápolna. Gróf Fokra János veszprémi püspök beszéli el ezt a hagyományt a templom alapító levelében. A legendát a törökök is ismerték a megszállás alatt, ezért nem bántották a templomot. Jezsuiták látták el itt a híveket, akik a csodatévő Angyalok Királynéja, Mária

szobrához zarándokoltak. A ferencesek új kolostort építettek Andocson 1725-ben. A főbúcsút augusztus 15-én tartják.

ALSÓSZENTIVÁN

A Székesfehérvári Püspökséghez tartozik, határában állt Zedreg falu, Mária templomával, amely a török megszállás 150 éve alatt elpusztult. Alsószentivánon ferences lelkészek működtek. 1946-ban a kastélyban rendezték be a Világ Királynőjének kápolnáját, a kegyhely 1963-ban kapott plébániai rangot. A fatimai jelenések napjain, vagyis minden hó 13-án a leglátogatottabb a kegyhely. PAPP NÓRA

Az Új Ember Kiadó jóvoltából a boldoggá avatás napjával (2004. október 3.) egyidejűleg került kiadásra IV. Károly magyar király hitvalló életének a vallásos irodalom műfajába illeszthető első átfogó életrajza. Szerzője Kovács Gergely történész, posztulátor, a Magyar Nemzeti Múzeum és a Magyarországi Mindszenty Alapítvány munkatársa.

A kötet bemutatja Magyarország apostoli királyának gyermekeivét, neveltetését, tanulmányait, uralkodói szemléletét – bepillantathatunk házasságába, családi életébe –, tengernyi szenvedését, végleges száműzetését, végül kegyes halálát.

Bár az édesanyja – Maria Jozefa hercegnő – nem beszélt magyarul, mégis különös gondot fordított arra, hogy a figyelmességén, a lelkiismeretességén, és a baráti szereteten kívül a kis herceg első élményeihez tartozzon a vallásosság és a magyar nyelv is.

A család több mint másfél évet töltött Sopronban. Magyar tanárai – a Nyitra megyei nemesi származású Tormássy János iskolaigazgató volt, és Artúr fia (aki később pap lett, és mély benyomást tett lelki életére) – feladatai közé tartoztak, hogy rendszeresen magyar könyvekkel lássák el az ifjú főherceget. Így Jókai Mór, Kazinczy, Vörösmarty, munkái mellett korán elolvasta a Bánk bánt, rajongott Petőfi verseiért, sőt szívesen szavalta is őket, de olvasta Kemény Zsigmond, Jósika Miklós és Rákosi Viktor munkáit is, emiatt Károly éppoly jól beszélt, és ami ennél is fontosabb éppoly jól értett magyarul, mint németül.

Gimnáziumi tanulmányait bécsi „skót bencések” nyilvános iskolájában végezte, ahol nyíltsága, szelídsege, tiszteletet parancsoló vallásos jámborsága miatt hamar megtalálta helyét az iskolában. A középiskolai évek után állam és közjogi, valamint egyházi tanulmányokat folytatott, s egyetemi oktatói két évre sürítették számára azokat a gyakorlati ismereteket, amelyekre egy leendő uralkodónak szüksége volt. Ekkor sajátította el a magyar közjogi alapjait, és a Szent István-i állameszméteit nemcsak megtanulta, de gondolkodásának szerves részévé is tette, mely visszatükröződött rövid magyarországi uralkodásának idején.

Károly családi élete is messzemenően példamutató volt. A korábbi udvari szokásokat figyelmen kívül hagyva vasárnaponként együtt mentek a szentmisére, vidéken többnyire gyalog, rendőri kíséret nélkül. Estenként a család közösen imádkozott, a nagyobbak naponta együtt mondták a rózsafüzért. A száműzetésben aztán többször előfordult, hogy Károly együtt ministrált gyermekeivel. Szociális érzékenységére jellemző, hogy ő hozott létre a világon először közjóléti és közegészségügyi minisztériumot, s egy sor olyan új intézményt, amely foglalkozott a fiatalok problémáival, a hadirokkantakkal, a háborús özvegyekkel és árvákkal, a társadalombiztosítási ügyekkel, munkáügyiakkal, munkahelyteremtéssel, a munkanélküliek segélyezésével, a kétkezi munkások jogainak biztosításával, menekültek elszállásolásával.

Az Osztrák-Magyar Monarchia végzetesen tragikus sorsú uralkodóját boldoggá avatta a pápa. Nem politikai nézeteit, államfői cselekedeteit, sikereit és kudarcait magasztalja fel az egyház, hanem hitvalló személyiségét, hősiességét, kegyelmi életét és erénygyakorlatát.

Folyamatos imádságban élte le életét, azt kérte az Istentől, hogy minden szavát, cselekedetét is ekként fogadja. Élete utolsó éveiben naponta járult szentáldozáshoz, a mise végén pedig először a világháborút le-

Sancta Dei Genitrix.” („Oltalmad alá futunk Istennek Szent Szülőjé”). Szent X. Piusz pápa menyegzői áldása mellé nászajándékot küldött az ifjú párnak. A Rómából érkezett ajándékosomagban volt többek között az a rózsafüzér, amit Károly élete végéig magánál tartott, (s ezzel is temették el), s amit mindennap elimádkozott.

Mint hűséges uralkodó minden gyalázatot és nélkülözést magára vállalt mintsem, hogy hűtlenné váljon koronázási esküjéhez. Szilárdan hitte és vallotta, hogy egy magyar király soha nem mondhat le, mert az egyház közvetítésével ugyan, de Isten kegyelméből kapta a Koronát. Svájci száműzetésében lelkiatya, a bencés szerzetes Maurus Carnot hallotta tőle: „Soha nem fogom megtagadni koronázási eskümet. Szent István koronáját az én fejemre helyezték. Mindent elvehetnek tőlem, az életemet is, de soha nem vehetik el tőlem a Szent Korona fényét és a vele járó szent esküvessel fogadott uralkodói hivatásomat.”

Élete végén minden ellene vétőnek megbocsátott, de már korábban hősiességét gyakorolta ezt az egyik legnehezebb emberi tulajdonságot. Életecélját így fogalmazta meg: „Imádkozni, böjtölni, gyakorolni az irgalmasság testi és lelki cselekedeteit, hogy az Úr Jézus minél inkább a kedvéljelle bennünk.”

Halálos ágyán megáldotta nyolcadik gyermekét is, akinek születését itt a Földön már nem érthette meg, és mondta szeretett feleségének: „Hogyan lehetnének dühösekké, hogyan panaszkodhatnánk akkor, amikor minden vágyunk Isten akaratának teljesítése, és abban, ami velünk történik, nem lehet nem felismerni Isten jó szándékát és a mi földies gondolkodásunkon túlmutató terveit! Ha felismerjük az Ő szent akaratát, akkor minden úgy van jól, ahogy van! Add Uram, hogy soha ne panaszkodjunk!”

Sírfelirata – amelyet Károlyi József ékes latin nyelven fogalmazott – nemes egyszerűséggel ezt hirdeti: „I. Károly, Isten kegyelméből Ausztria császára, Csehország királya ..., Magyarország e néven IV. apostoli királya, született Persenbeugban 1887. augusztus 17-én, meghalt Madeirán 1922. április 1-jén a jelenlevő legfőbbesőbb Oltáriszentség imádatában ajkán e szavakkal: Fiat voluntas tua!”

A Szent István Akadémián így búcsúzott Apponyi Albert: „Egy jóságos király meghalt. Az az ember, az a keresztény, akinek fejét Nagy-Magyarország királyi koronája díszítette, megérdemli, hogy őt sirassuk. Négy száz esztendő óta az első igazán nemzeti király, kortársai közt a legszociálisabb szellemű uralkodó, Istent és Istenben embert szerető lélek a trónon, a megpróbáltatás tűzében színaranyának bizonyult hős: ez az amit elvesztettünk, ez az amit nekünk a Gondviselés kifürkészhetetlen végzetéből akkor született, amikor reánkommolt a világ-végzet romhalmaza.”

DR.ÚDVARHELYI OLIVÉR

Kovács Gergely

Fogadd a Koronát!

záró igazságos béke, aztán ennek híján a rossz útra tévedt emberiség érdekében a „Veni Creator”-t imádkozta. Naponta végezte a rózsafüzér ájtatosságát, és a kilencvenedik zsoltár fohászaival tartott lelkiismeretvizsgálatot. Rendszeresen imádkozta a litániákat, Jézus Szentséges Szívéről, a Szűzanyáról és Szent Józsefről. Tagja volt a Miasszonyunk Testvéri Közösségnek és élete végéig viselte a skapulárét. Mindenütt megtalálta az elmélyült imádság lehetőségét: otthon, a hivatalban, még a csatatéren is. Imára hívta bajtársait, és gyakran kérte családtagjait, munkatársait, hogy közösen végezzenek el egy-egy ájtatosságát.

Gyakorta fohászolt országai patrónusaihoz, Szent Lipót osztrák herceg és Szent Vencel cseh király mellett a mi Szent Istvánunkhoz és Szent László királyunkhoz. Nagyobb utazásai közben mindig útbajtetete az ismert és kevésbé ismert szentek emlékhelyeit, és imádkozott ereklyék előtt. Budán Szent István, Nagyváradon, Kassán Szent László ereklyéi előtt tisztelgett.

Az erényes és példamutató családi élet előzményeiről is érdemes említést tenni: Károly Máriacellben, a közép-európai kegyhelyen kérte meg Zita kezét. A Szűzanyára bízták magukat, jegyüőrűjükbe ezeket a szavakat vésették: „Sub tuum praesidium confugimus,

Ép testben ép lélek – szoktuk mondani. De azt is tudjuk, egy nem ép testben egy mozgás-sérült testében is lakhat ép lélek. Erről beszélgetek Kláival, aki tolószékes hittantánár.

gadott. Tizennégy éves korban általában az ember lebontja a gyerekes Isten-képet, és egy felnőttet épít fel. Nálam ez a váltás nem volt egyszerű, a lelkemben nihilt éreztem. De továbbra is imádkoztam, jártam a misékre.

Problémáddal fordultál-e valakihez?

Kerényi Lajos atya azt a feladatot találta ki nekem, hogy gépeljem le az első-áldozók kérdéseit, így én is tanultam hit-

tant. Bémálkozásom után tudatosan lettem hívő. Azt akartam, hogy Jézus rám ismerjen arról, hogy szeretem az embertársaimat. Az is segítségemre volt, hogy egy kéthetente összejövő ifjúsági csoportban olvastuk a Bibliát.

„Aki utánam akar jönni, vegye fel keresztjét...”

Hogyan találtál rá Istenre?

Szüleim vallásos emberek, a kitartásuk Isten mellett megingathatatlan volt. Engem is vittek minden vasárnap a toló-kocsiban a templomba.

Családodban okozott-e lelki válságot, hogy beteg lettél és nem tanultál meg járni?

Tizennégy hónaposan kaptam meg a betegséget, soha nem éreztték velem, hogy más vagyok. Így én erről nem is tudtam, nem érzékeltem, addig, amíg egy kisgyerek meg nem jegyezte, hogy: „Olyan nagy lány, miért nem jár?” Édesanyám gyerek-nyelven elmagyarázta, hogy beteg vagyok ugyan, de egy fantasztikus kislány, akit ők nagyon szeretnek.

Gyermekkorodban már elfogadtad, hogy beteg vagy?

Mai napig is berzenkedem ellene néha. Kollár Ferenc jezsuita atya segített azzal, hogy rám bízta a miséjén az olvasmány felolvasását. Így a közönség is elfo-

Hogyan jutottál arra az elhatározásra, hogy a Pázmány Egyetemen elvégezd a hitoktatói képzést, levelező szakon?

Hajnal György atyához jártam hittanra, aki feladatul kapta az akkori püspöktől a 70-es évek végén, hogy „pasztorálja a mozgássérülteket”. A hittanosok közül egy páran vállaltuk, hogy levelezőn tanuljuk a hittanarit, hogy a Mexikói úti Mozgásjavító Általános Iskolában, a gyerekeknek hittantartsunk.

Hitoktató lettél itt az általános iskolában?

Hat évig tanítottam a gyerekeket. Nyolcadikig kísértem végig őket. Közösen jártunk misére, megültük az ünnepeket. Életformát szerettem volna átadni nekik, nemcsak a száraz tananyagot.

Hogyan tudod átadni a hitedet a kicsiknek, akik tágra nyílt szemekkel, ártatlanul kérdezik, hogy: „Ha szeret engem Isten, miért csinálta ezt velem?”

FOR SALE

Nem én válaszoltam erre a kérdésre hanem hagytam, hogy ők feleljen. Rátapintottak a lényegre, hogy: MEGPRÓBÁL engem az Isten, valami miatt MEGENGEDTE, hogy betegség sújtsa, de ERŐT AD az ELVISELÉSÉRE, és így megtalálom a KIUTAT.

Kórházakba is kilátogatsz, hogy a friss sérülteket átsegítsd a kezdeti traumán. Ezt a tevékenységet, „révésznek” hívja a közösséged. Ebben a munkádban szóba hozod-e Istent a beteg előtt?

Csak ha ő kéri. Manapság se látják szívesen a kórházban a papot. Egyszer kérdeztem rá egy idősebb betegről arra, hogy mit gondol, az ő keresztje nehezebb-e, mint Krisztusé? Nagy hallgatás volt a válasz.

Amikor a betegekkel beszélgetsz és Istent nem lehet szóba hozni, egyáltalán mivel tudod vigasztalni őket?

Koponyasérültekhez járok, sokszor még nincsenek is teljesen tudatuknál az ilyen sérültek. Ilyenkor a hozzátartozóval kommunikálok. Sokszor egy évbe is beletelik, amíg eljut egy beteg odáig, hogy feltegye magának a kérdést „most már mindig ilyen leszek”?

Hogy tudod ezeket az eseteket fel dolgozni, amikor elég neked a magad baja?

Hazatérésem után igyekszem misén részt venni, vagy csak a templomba eljutni. Ilyenkor az oltárra teszem jelképesen ezeket az embereket. Kérem az Urat, hogy jó tanácsokat tudjak adni a látogatásokon. Nem egyedül viszem a terhet, az Isten az, aki befejezi a munkát.

A ti „révész-munkátok” apostolokdás, akkor is, ha szóba sem kerül a válás. Megtaláltad a helyedet az életben?

A mostani közösségemben, Tomka Ferenc atya azt tanította, hogy attól válik gyülekezetté egy emberhalmaz, ha mindenki megtalálja benne a neki való feladatot. Egy hajóban evezünk, mindenkinek megvan a húznivalója. Én is találtam magamnak.

PAPP NÓRA

A Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat tizenhat hazai szociális intézményt működtet. A hajléktalanokon, szenvedélybetegeken segítő központok mellett idősök otthonát és roma régiós programot működtet. Miskolcon, Orosházán és Szolnokon pedig családok átmeneti otthonait tartja fenn a Segélyszervezet.

A Szolnoki Családok Átmeneti Otthona 2001 júliusa óta fogadja a lakókat az egész ország területéről. Kilenc lakrészben negyven főnek biztosít lakhatási lehetőséget, ahol a berendezett szobák mellett komplett fürdőszoba is található. Emellett három közös konyha áll a gyermeküket nevelő szülők rendelkezésére. Saját lakókörnyezetét mindenki maga tartja

Menedék az Ökumenikus Szeretetszolgálat családok átmeneti otthonaiban

Biztonság és szeretetközösség az átmeneti krízis idejében

egészséges szociálizációjához. A napi elfoglaltságok színvonalasabbá tételéhez, a pályázatokon elnyert összegekből szerveznek kirándulásokat, kézműves programokat a Szeretetszolgálat munkatársai.

Havi rendszerességgel zsebpénzt kapnak a gyerekek az intézménytől, amiből megvásárolják az

rendben, s ez a csoportszobára és a foglalkoztatóra is vonatkozik. Utóbbiban TV, videó, CD-lejátszó várja a pihenni, szórakozni vágyó lakókat, akik szívesen veszik igénybe a könyvtárat, melyet adománykönyvekből sikerült összeállítani. Lehetőség van a ruhák megjavítására, aki tud, varrhat a

átmeneti elhelyezést kérnek, esetleg egy másik otthonba költöznek. A tapasztalatok szerint az országban működő 89 otthon nem tudja kielégíteni a felmerülő igényeket. A legnagyobb nehézséget a krízisbe került családok azonnali elhelyezése jelenti. A Szeretetszolgálat átmeneti otthona aktív kapcsolatban áll a szervezet által fenntartott orosházi és miskolci átmeneti otthonokkal, de az országban működő számos hasonló intézménnyel is. Így próbál segíteni a jelentkezők elhelyezésében.

A közös programok az összetartást erősítik

A Szeretetszolgálat szolnoki átmeneti otthonában élő mintegy harminc, különböző életkorú gyermek, a nekik megfelelő oktatási nevelési intézménybe jár. Különböző képességű, szorgalmú gyerekek, akiknek a szabadidejét a szülőkkel közösen szervezik meg a munkatársak. Alkalmanként például kellemes, jó hangulatú bográcslós varázsol egy nagy család az otthon lakóiból. Mindenkinek van feladata, a gyerekek is együtt szorgoskodnak a szülőkkel, dolgozókkal, akik folyamatos munkarendben, a nap 24 órájában nyújtanak segítséget, biztonságot a lakóknak.

Napközben a családgondozók a szociális munka eszközeivel, jogász és pszichológus segítségével támogatják a lakók életvitelét, testi-lelki-mentális megerősödését. Ezzel nagyobb biztonságot teremtve a gyermekek

utazási bérletüket, befizetik az iskolai, óvodai programokra szánt pénzeket, és a megmaradt összegből a kirándulásokon fagyizhatnak, vagy mozi-, és színházjegyet vásárolnak, ahová a családgondozók és szülők közösen kísérik el őket.

Karácsonyra a régi lakók is visszatogotnak

Immár hagyománnyá vált, hogy karácsonyonként ünnepi szeretetvendégségen látja vendégül az intézmény azokat a családokat is, akik korábban az otthonban éltek. Ebéddel, süteménnyel, üdítővel várja őket, amit egy vállalkozó ajánl fel rendszeres támogatásként ezen alkalmakra. Ilyenkor sokan eljönnek, és újra találkozhatnak egymással. Néhány tartós barátság is kialakult a felnőttek és a gyerekek között egyaránt.

A karácsony a Szeretetszolgálat tevékenységében is kiemelt helyet foglal el. Minden évben kampányindító sajtótájékoztatóval veszi kezdetét az Országos Adventi Adománygyűjtő Kampány. A megnyitó résztvevői mézeskalács szívet kapnak ajándékba, aminek az elkészítését a Szolnokon lévő Családok Átmeneti Otthonában élők sütik, díszítik, csomagolják, közös program keretében. Az átmeneti otthonok működésének az a célja, hogy lehetőséget nyújtson a különböző problémák miatt otthon nélküli szülőknek, csonka családoknak, arra, hogy gyermekeiket – a kialakult krízis, nehéz szociális helyzet ellenére – megfelelő körülmények között, biztonságban tudják nevelni. Ezen időszakban a gondoskodás a Szeretetszolgálat munkatársainak a feladata, hogy a biztonság megteremtése mellett segítsék a rászoruló társadalmi közösségbe való visszailleszkedését.

SINKÁNÉ BARTFAI KATALIN
INTÉZMÉNYVEZETŐ

Ruhaszállítvány

sztintén adományba kapott varrógéppel is. Az évszaknak megfelelő öltözködést az adományba kapott készletek segítenek biztosítani. Az itt lakó szülők egy része el tudott helyezkedni, így a gyerekek után járó pénzüsszegek mellett a munkából származó jövedelem is növeli a havi bevételét a családnak. Ennek köszönhetően néhányan takarékoskodni tudnak, s az egymásfél éves benntartózkodás után kedvezőbb kikerülési lehetőségük van. Mivel munkaviszonnyal rendelkeznek, és önerőre is szert tesznek, így hitelképesé válnak, ez a saját lakás megvásárlásának lehetőségéhez az első lépést.

Az önállóságot nehéz újra elérni

Vannak, akik egy idő után képesek fenntartani egy albérletet, ám az önállósulás sokszor magában rejti a túlköltelekezés, a fizetéképtelenné válás veszélyét. Többen visszamennek a konfliktusok miatt otthagytott családjukhoz, s újra megpróbálnak együtt élni. Később halunk róluk, hogy továbbra sem rendeződnek a konfliktusok, a családi problémák. Ekkor újra

Az egyik szoba

Új sportcipő

Bemutatjuk a budakeszi Prohászka Ottokár Katolikus Gimnáziumot

A szent életű püspök nyomdokain

„A szabadság felemel! A Teremtő szabad akaratot adott az embernek, ez a legistenibb vonásunk és legnehezebben megvalósítható életfeladatunk, mert felelősséggel jár. A szabadság felelősség nélkül jából vaskarika. Nem a valamitől való szabadság a fontos, hanem a valamire önként adott szabadság. Legyetek a világ sója! Ebből nem kell sok, de a világnak 'ízletesnek' kell lennie!”

Ezeket tartja többek között legfontosabb nevelési programjának Kőrösiné dr. Merkl Hilda, a budakeszi Prohászka Ottokár Gimnázium igazgatója.

Az iskola múltja az 1800-as évek végére nyúlik vissza, amikor az Isteni Megváltóról Nevezett Nővérek elkezdték az oktató-nevelő munkát a településen. Nehéz körülmények között indult az itteni élet, de Prohászka püspök és Müller plébános atya közbenjárására, valamint Klebersberg Kúnó komoly pénzübeli támogatása nyomán 1929-ben egy 6 osztályos leányiskola és rendház nyithatta meg kapuit. Egészen az 1950-es szétosztásig végezték áldásos működésüket a nővérek, majd ezután a többi egyházi ingatlanhoz hasonlóan államosították az iskolát.

Merkl Hilda még egyetemista korában álmodott egy iskoláról, amely a rendszerváltozás után megvalósíthatónak tűnt. Több száz közreadott kérdőív alapján világossá vált, igény van egy 8 osztályos egyházi gimnáziumra. Így 1991. szept. 1-jén nyithatta meg kapuit újra az egyházi fenntartású budakeszi iskola, először 176 tanulóval. Az első évben 6 évfolyam indult el, de tisztában voltak vele, hogy az épületet bővíteni kell, ezért nagy erővel kezdtek a munkához. Dr. Németh László akkori plébános anyagi hozzájárulása, valamint a külföldről ka-

Kőrösiné dr. Merkl Hilda

pott jelentős összegek tették lehetővé, hogy felépülhetett a patinás régi épülethez külsejében jól illeszkedő új épület-szárny. Mivel Prohászka püspök sokat segített a régi iskolának, valamint ennek az egyházmegyének a lángelméjű vezetője is volt, ezért lett az iskola névadója.

Prohászka abban volt nagy, hogy a hitet és a tudományt összeegyeztethetőnek tartotta. Nevelési elveiket is az ő példamutató élete irányítja. Fontosnak tartják, hogy a gyermekek megtanuljanak felelő-

sen dönteni. Ha megismerik a vallásos világnézetet, ez nem lesz számukra kényszer, később joguk lesz akár nemet is mondani erre. De a tanulók 80 % – a tudatos keresztény életre törekszik és ennek gyümölcsei már láthatóak, hiszen tanítványaik rendszeresen visszajárnak, hozzák gyermekeiket is az iskolába.

Veszélyes dolognak tartják az ideológiai semlegességet. Arra nevelik tanítványaikat, hogy eszméik szerint alakítsák életü-

ket és ne fordítva. Törekednek arra, hogy az ide járó gyerekek elsajátítsák a jól nevelt viselkedést.

„Az a keresztény, aki nem jó szakember, az rossz keresztény. A teremtett világ iránti tisztelet csak minőségi munkával érhető el.” – hangsúlyozza az igazgatónő. A jó alapokon nyugvó igényes középiskola után, felsőfokú képzésre készítenek föl mindenkit, és ezt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy az idén érettségizett tanulók 85 %-a bekerült elsőre a legjobb egyetemekre és főiskolákra.

Minden szaktárgyra nagy hangsúlyt fektetnek, a hittan és a történelem mellett a nyelvoktatás és a számítógépes ismeretek megszerzése nagyon fontos számukra. A latin mellé még két másik nyelvet is választhatnak a tanulók. A művészeti tárgyaknak is nagy jelentősége van, zenéből, művészettörténetből is lehet érettségizni.

Elsősorban a katolikus családok gyermekeit várják, de nem zárják ki a más felekezettű, vagy nem hívő családokat sem, ha vállalják az iskola által közvetített értékek elsajátítását. Az az elképzelésük, hogy keresztény értelmiségieket nevelnek. Tisztában vannak azzal, hogy ennek a rétegnek komoly feladata van a társadalomban.

Prohászka, a 21. század szentje

Minden év április elején, névadójuk halála évfordulóján Prohászka-napokat tartanak. A három napos rendezvénysorozat keretén belül neves előadókat hívnak

és komoly témákról tartanak előadást. Kirándulást, sportnapot szerveznek, gálaműsorral készülnek. Ezekbe bevonják a szülőket is. Több külföldi iskolával van testvérkapcsolatuk és nemzetközi projekteknél is részt vesznek.

Az iskola tanári karának több domonkos nővér is tagja, így a magas szintű oktatás mellett a gyermekek mindennapi kapcsolatba kerülnek hiteles életet élő szerzetestanárokkal.

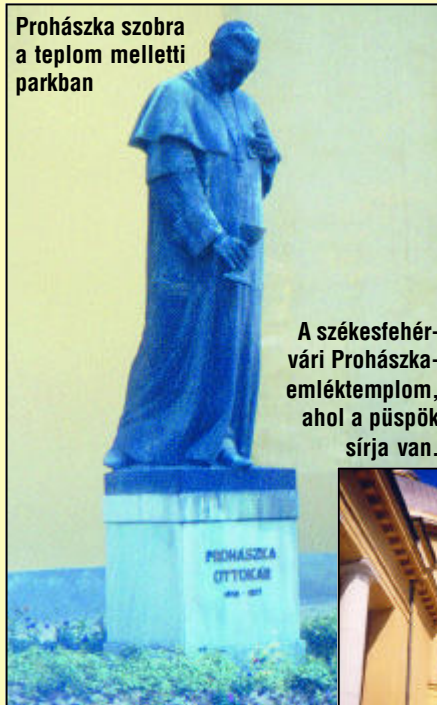
Terveik között szerepel az iskolán belül egy mozi létrehozása, ahol a fiataloknak megfizethető áron, értékes mondani- valójú filmeket fognak vetíteni, amiről azután lehet beszélgetni. Így biztosítani akarják a szabadidő hasznos eltöltését.

„Jézus nem lett Cézár, sem tudós, sem művész, sem munkás. Programja sem a hatalom, sem a tudomány, sem a munka révén nem ígér boldogságot az emberiségnek. Mi lett tehát ez a Jézus? Megmondom: ember, ki az Isten országát hordozza magában.”

Prohászka Ottokár gondolatai vezetnek mindenkor az itt tanító tanárokat és az idejáró diákokat. Hiszem, hogy a püspök Odaáról mindenkor közbenjár értük, értünk, és egész Magyarorszáért.

RÓZSÁSZNÉ KUBÁNYI ANDREA

Prohászka szobra a teplomelletti parkban

A székesfehérvári Prohászka-emléktemplom, ahol a püspök sírja van.

Egy külföldi tanulmányúton lévő ifjú jogással, beszélgetve merült fel bennem a kérdés: mi tartja össze a szülőföldjüktől távol élő magyarokat? Az akkor éppen Luxemburgban tartózkodó fiatal ember válasza az volt, hogy a nyelv és a templomi kisközösségek, vagyis „a civilek egyháza”. Nem az intézményesített formákra és a látványos megmozdulásokra helyezte a hangsúlyt, hanem a hétköznapi hitéletére, vagyis – betűrímekkel élve – a világi világban tett tanúságtételére.

„Nincs tehát két kereszténység, ahogy nincs két cél, ahogy nincs kétféle Krisztus; nincs két egyház, melyek közül az egyik a klérusé, a másik a laikusé...”

Prohászka csaknem száz évvel ezelőtt írta le a fenti sorokat. Sokunk meggyőződése, hogy az általa nevelt modern világlátású papi nemzedék évtizedekig tartó hatása nélkül még több veszteséggel élte volna túl egyházunk a kommunizmus negyven évét. Az esztergomi szeminárium spirituálisaként növendékeit szokatlanul új, családi szellemben nevelte, és még szentelésük után is egy édesapa szeretetével segítette át őket életük nehéz pillanatain. Prohászka már a 19. század végén megalkotta a 21. század katolikus egyházának és papnevelésének modelljét! Tudta és hirdette, hogy csak egy puritán életvitelű papság képes hitelesen képviselni Krisztus ügyét. 1895-ben, a boldog, „ferencjósok” békeidőben írta ezeket „a jaj nektek farizeusok” felkiáltására rímelt mondatokat: „Az emberek fogcsikorgatva nyögnek a szegénység jármában; átok, károm-

lás, erkölcsi s anyagi elzúllás bélyegzi nyomdokait; kín s szerencsétlenség tölti el vigasztalan áldozatait... No hát, tisztelendő testvéreim, most menjenek fel a szószékre s hirdessék, hogy ez a szegénység Isten akarat!”

Ma is aktuális, krisztusian radikális nézetei félelmet váltottak ki a papság bizonyos köreiből. A Prohászkaival szembenálló egyházi vezetők elérték Rómában, hogy Székesfehérvár püspökének, Magyarország szociális apostolának három korszakalkotó írása is indexre, vagyis a tiltott olvasmányok listájára kerüljön. Természettudományos érdeklődése miatt is sok támadás érte a klérus ókonzervatív köréből. Döbbenetes zsenialitása nemcsak teológiai és filozófiai munkáiban nyilvánult meg: komoly ismeretekre tett szert a pszichológia terén is. 1919-ben írta a naplójába „A lelket önállóan kell vennem s tartanom minden viszonyomban, minden körülményben, még a barátságban és a házasságban is. Azt birtokba venni, kisajátítani nem szabad...” Soha senkit és semmit nem birtokolt. Ezért lehetett övé a Szent Ferenc-i boldogság.

Politikai tevékenysége és az Egyetemi templomban mondott híres konferenciabeszédei sok vitát váltottak ki: a jobboldaliak baloldalinak, a baloldaliak jobboldalinak tartották.

Valójában azonban nem a politika érdekelte őt, hanem egyedül Isten országa. Bátran ki kell mondanunk, amit évtizedeken át még suttogni sem mertek a Magyar Katolikus Egyházban: Prohászka szent. Szent, mert a sírja zarándokhely. Szent, mert imádkoznak hozzá és az imák meghallgatására találnak. Szent akkor is, ha ezt még Róma nem nyilvánította ki.

Sok könyv és tanulmány jelenik meg mostanában róla és tőle: de a kincs még mindig rejtve van. Tény, hogy az általa használt gyönyörű, barokkosan túldíszített kifejezések körünk embere számára nem eléggé „fogyasztásra készek”. Mégis érdemes megtanulni „prohászkaul”: hihetetlen nyelvi, szellemi és lelki kaland.

Imádkozunk azért, hogy Ottokár atya korszerű, követhető élet-szentsége minél több hívőt – elsősorban fiatal – megérintsen. Kérjük a Szentlélek segítségét, hogy Prohászka egy-szer majd a boldogok vagy a szentek közösségében tisztelhegyük.

MÁCSIK MÁRIA

Csavlek András festőművész

Régen, egy kiállításon láttam, szürke tónusokkal megfestett téli Balatont ábrázoló képet, amely nagyon tetszett, és akkor megjegyeztem Csavlek András, Munkácsi díjas festőművész nevét. Azóta jártam műtermében, és megtudtam róla, hogy 1968-ban fejezte be a Képzőművészeti Főiskolát, ahol Kádár György tanítványa volt. Állandó résztvevője hazai és külföldi kiállításoknak. A festészet mellett, köztérre kerámia, zománc, és ötvös kompozíciókat is tervezett és kivitelezett. Ez évben, Móricz Zsigmond születésének 125. évfordulójára kiírt pályázaton, munkáját kitüntették. Néhány éve a Korpusz témája foglalkoztatja, és erről kérdeztem a művészt. Milyen gyökerekből indult, és ahogy mesélt, szemét a könnyel

homályosította.

– Édesanyám egy Sopron környéki faluból származik, és csodálatos rendben és összetartásban éltek ott az emberek, amiben a vallásnak nagy szerepe volt. Vasárnap délelőtt elmentek az istentiszteletra, ott a zene, ének, prédikációban a filozófiai gondolatok, rendkívüli lelki feltöltődést adtak, amit újragondolhattak, a heti munkavégzés közben. A gyönyörű környezetben, a természettel és állatokkal való kapcsolatban, szegény, de nagyon humánus életet éltek. Ezeket az értékeket elveszítjük. Festészetemben ezt próbálok megfogalmazni, és ennek az útnak a segítségével szeretnék a világgal kapcsolatot teremteni.

Amint módomban állt, vettem egy telket házzal a Balaton partján, és saját kezűleg próbáltam ősi hagyományok alapján, mindent megcsinálni. Diófát ültettem, és szemem előtt nőtt hatalmas fává. Esti sötétben, egy kis kovácsoltvas edénybe tüzet gyújtok, csend van, és csodálatos kapcsolatot érzek a természettel.

Elkezdtem a történelemmel foglalkozni, magyarság története, őskeresztény vallás, és hatása a társadalomra nagyon érdekel. Nehéz időszakom volt 1998-99-es években és egy máltai utazás kapcsán, úgy éreztem, hogy számomra a korpusz rendkívül tömör, mély formai kifejezési lehetőséget ad az embe-

A Korpusz iránymutatása a humanizmus felé

ri élet és társadalom kapcsolatára.

Most döbbenetes emberi tragédiák zajlanak le, amit egy humánusabb világban ki lehetne küszöbölni. Minden korpusz egy-egy emberi életút kiteljesedése, legyen az milliárdos, vagy hajléktalan. Én is egy korpusz vagyok, aki eljutott egy állapotra, megvannak a problémáim.

Ezeket a képeket a diófafác természetes anyagával és a vörösbor szakrális valóságával festem. A korpuszok a két anyag természetes megjelenésével alakulnak, lendületes flottsággal, mert ez felel meg legjobban a jelenlegi gondolkodásomnak. A közelmúltban egy színesebb differenciáltabb tematikával formálok képeimet.

Még sokáig beszélgettünk, a művész húgáról, Csavlek Etelka világszerte ismert soprán énekművésről, aki a kerámia terén is alkot, és számára is bensőséges kapcsolat, amikor otthon édesanyjával együtt énekelhet. A témánk mindig visszatért arra, hogy az emberiség figyelmét fel kell hívni, ne engedjük, hogy bizonyos rétegek a többség fölé próbáljanak kerülni, hamis idegen világot ránk erőltetve. A jelenlegi út, amin járunk nem helyes, mert egy humánusabb, harmonikusabb és szeretetteljesebb társadalomra lenne szükség.

NÉMETH ANDREA

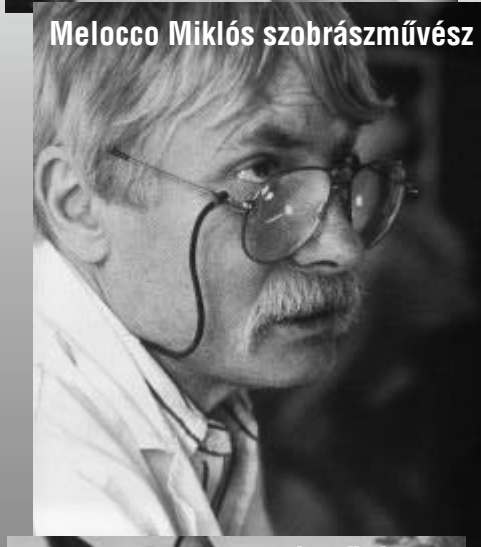
FÉNYÉNEK – képen, költeményben

Különös portrészorozat. Pillanatképek az Isten áldotta művészet biztos jeleivel.

Gyurkovics Tibor gyönyörűen találó sorai, Németh Andrea megragadó, szépséges fotói. Mintha egyszerre született volna költemény és fénykép. Együtt egé-

Básti Júlia színművésznő

Melocco Miklós szobrászművész

Bessenyei Ferenc színművész

Németh Andrea
reklámgrafikus, fotóművész

Már a szülői házban, kislány korában megismerkedett a fényképezés és reklámtervezés izgalmas munkáival. Mivel jól rajzolt, a pályaválasztás problémamentes volt számára. Felvételizett a Képző és Iparművészeti Gimnáziumba, ahol 1965-ben jeles eredménnyel érettségizett. Utána egy évig az Offset nyomdában, mint litográfus gyakornok bővíthette tudását

1970-ben a Magyar Iparművészeti Főiskola grafika tanzakán diplomázott. Tanárai voltak: Baska József festőművész, Erneyi Sándor és Finta József grafikusművészek.

1971-től a M. Népközt. Művészeti Alapjának (jelenlegi neve: M. Alkotóművészek Országos Egyesülete) és a M. Fotóművészek Szövetségének, 1985-től M. Reklámszövetségnek a tagja. 2002-től MUOSZ tag.

Munkáival résztvevett kiállításokon, többször kapott nívódíjat.

Főbb munkái: reklámfotók, plakátok, prospektusok, emblémák tervezése. Megjelent könyvei: „Budapest fényei” (1988), „FÉSZEK Művészek otthonok” (1988), „Félszáz mondat Budapestről” (1999), „FÉNYÉNEK” (2004)

Minikönyvek: Hollóházi porcelán (1979), Vasarely (1987), Zsolnay (1988), Herendi porcelán (1991)

Egyéni kiállításai: 1980 Budapest XII. ker. Tanácsháza, 1982 Budapest Pataki István Művelődési Ház, 1986 Budapesti Művelődési Központ, 1988 Budapest XII. ker. Tanácsháza, 1991 Budapest Néprajzi Múzeum, 1993 Budapest Gaál Imre Galéria, 1993 Vác Madách Imre Művelődési Központ, 1993 Székesfehérvár Tóparti Gimnázium, 1993 Eger Gárdonyi Géza Színház, 1995 Dunakeszi Állami Zeneiskola, 1999 Budapest Gaál Imre Galéria,

Számos csoportos kiállításon, közülük nyolcadik éve a M.A.O.E. által szervezett „Fotósza-lon” vett részt. A Pénz Piac, MOTESZ, Házépítés és Artmozaik magazinok számára készített fotókat és riportokat. Jelenleg szabadon választott művészi tevékenységet végez.

Keresztény művészek

szek a fekete-fehér papíron. Ötven nagy művész eddig nem látott, érdekes arca. Köztük a mindig csodált, sikeres fotóművész-édesapáé. Megragadott, ihletett pillanatok. Valami varázslat, valami lebegés mindegyik fotó, mindegyik költemény. Fényesítik egymást a ragyogásban. Szép kötet. Míves gyűjtemény. Köszönet érte az alkotóknak!

P.A.

Pleidell János festőművész

Csákányi Eszter színművésznő

Németh József fotóművész

NÉMETH ANDREA

Ünnepnapok

„Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy mindaz, aki Őbenne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (án.3/16)

Ahogy közeledtek az ünnepek, úgy költözött életünkbe valami egyre fényesedő, láthatatlan ragyogás. Csöndes esti imádkozásokra, gyönyörű karácsonyi énekekre és beszélgetésekre emlékezem: a betlehemi jászról, Isten ajándékaról Jézusról, akinek születésnapja közeledik.

Az utolsó hetekben már naponta többször is számolgattam, vajon mennyit alszunk még, amikor hallhatom végre az ajtóréson át az angyalkák szöszmötölését...

Hatéves lehettem, amikor az utolsó tanítási napon egyik osztálytársam félrehúzott és titokzatosan közölte, hogy az ő szülei már régen megvették a fenyőfát és tegnap a szekrényben az ajándékot is megtalálta. Tehát nem is a Jézuska szokta hozni. Ezzel csak a buta gyerme-

ketek ámtíják. Elhülten hallgattam, majd határozottan közöltem vele, hogy ez nem igaz, mert igenis a Jézuska hozza!

Földülten mentem haza.

Édesanyám a levest tálalta, én pedig könyvekkel küszködve elmondtam neki a szörnyű hazugságot. Közben persze szorongva figyeltem az arcát, mert a gyanakvás azért befészkelte magát a szívembe.

Anyukám leült mellém és átkarolt:

– Julcsi biztosan igazat mondott. Úgy látszik, az ő szüleinek meg kellett venniük mindent, hogy az ünnepen a család ne maradjon ajándékok nélkül. Még nem mondtam neked, hogy aki nem hisz Benne és nem várja, ahhoz valóban nem jön el a Jézuska. Az a hitetlenségével akadályozza meg, hogy őt is megajándékozhassa. Csak az kap ajándékot Tőle, aki hiszi is, hogy jönni fog.

Máig érzem a megkönnyebbülést. Hirtelen

kisütött a Nap, s megláttam, hogy már a természet is karácsonyi ünneplőjében ragyog.

És hittem.

És azóta is hiszem.

S ezért hozzánk minden Szentestén a Jézuska érkezik meg ajándékaival. Az angyalkák pedig, égi szánkójukon, akadálytalanul röppethetik szobánkba gyönyörűséges karácsonyfájukat.

Bizony így van ez.

És most is így lesz.

Mert az Úr Jézusnak semmi sem lehetetlen.

PATONAI ADRIENNE

OÁZIS Idősek Otthona

Felépült Mendén az OTTHON, az egyházközség egységéből, munkájából, a Széchenyi Terv támogatásával. Szép nap volt, amikor megkaptuk a levelet a Gazdasági Minisztertől, dr. Matolcsy György Úrtól: „Örömmel értesítem, hogy a Széchenyi Terv pályázati rendszeréhez benyújtott pályázatokat – a Bíráló Bizottság javaslata alapján – támogatásra érdemesnek ítélem. Köszönöm, hogy vállalták a pályázat elkészítésével járó feladatokat és olyan tervet nyújtottak be, amely kreatív, lelkiismeretes munkát tükröz. Az Önök tevékenysége és valóra váló álmaik túlmutatnak személyes sikereiken. Mindannyiunk sikeréhez, az ország boldogulásához járulnak hozzá, hiszen a kormányprogramban és a Széchenyi Tervben megfogalmazott gazdaságfejlesztési elképzelések az egyéni teljesítményeken keresztül valósulnak meg és az összeadódó eredmények biztosítják a magyar gazdaság tartós, kiegyensúlyozott növekedését. Eredményes pályázatukhoz gratulálok és terveik mielőbbi sikeres megvalósításához jó munkát kívánok.”

Örültünk és ünnepeltünk. Azzal épp az adonyi testvéreink voltak nálunk tanulmányúton, és kérték: segítsünk, mert ők is pályázni szeretnének. Döbbenet, pont akkor jött meg a levél: nyertünk. Már megint nyertünk. Hányszor, de hányszor nyertünk már az elmúlt időszakban. Nyertünk azzal, hogy csoportja-

inkból összeállt az egység. Közösség lett a segítők közül. Nyertünk sok-sok időt, amit odaadtunk a pályázat megírásához. Nyertünk nagy-nagy szeretetet a közös imákban: „Uram segíts, úgy, hogy legyen meg a Te akaratod”. Plébánosunk – Mihály Atya – már a pályázat írásakor meghívott minket az építésre, a közösség építésére: „A fontos az, hogy mi épüljünk, a közösség épüljön, Isten országa épüljön, és ha a ház is épül, az külön ajándék.”

Az építkezés nagy kegyelem volt. Nem volt itt hangos szó, durva beszéd. De volt béke, barátság, felajánlás, és az építők sorozatos ünneplése. Az építők. A házat építők, és a közösséget építők. A házat építők sajnálták, amikor el kellett menniük, mert befejeződött a munka. Sokan azóta is visszajárnak. A közösségépítőknek a nagy feladat továbbra is megmaradt: az Otthonban is építeni -az eddig csak a Plébánián működő- közösséget, közösségeket, és azok egységét. A lakók meghívását, és a munkatársak kiválasztását.

„Szép időket éltek, ezért érdemes élnetek” írta egyik Atya, aki nem tudott eljönni az ünnepélyes átadásra. Valóban szép időket élünk. Isten tenyerén hordoz minket. Minket: munkatársakat, szolgáltatókat, és a lakókat. Akik szeptember 20-a óta folyamatosan költöznek az Otthonba. Már kialakult az első közösség a lakókból: a befogadó közösség. Nagy izgalommal, szeretettel várják a következő lakót, ünnepi ruhába öltöznek, és minden nap imádkoznak érte. Sütnek-főznek a saját teakonyhájukban, hátrakötött fővel, megfiatalodva, mint a menyecskék.

„Új plébános van Mendén” mondta Mihály Atya; mi ledermedtünk, de aztán folytatta: Jézus Krisztus. Ebbe a közösségbe, erre a Plébániára, az Otthonba várjuk a lakókat. A kényelmes összkomfortos lakrészeikbe, a társalgókba, a közösségi terembe, a kápolnába. Ebbe az országba. Isten Országába. Címünk: Mende Fő út 15. 2235 Mende Pf. 6. Telefon: 06 30 9337 116

Schmauder Sándor

Az örmény kereszténység 2000 éve II. rész

Az előző részben megismerkedhettünk Abgár királlyal, aki a Párthus Birodalmon belül, az örmény Edessza városállamot irányította. Több apokrif iratban szerepel, hogy a király és Jézus, levelet váltottak. A szent hagyomány szerint, Tádé és Bertalan apostolok térítettek párthus és örmény földön. Tádé tanítványa vitte Edesszába Krisztus Halotti Leplét a Mandyliont. Örményországban, a világon elsőként lett államvallás a kereszténység. Ez pedig úgy történt, hogy Világosító Szent Gergely püspök IV. Nagy Szent Tiridát örmény császárt (298–330) az egész családjával együtt megkeresztelte 301-ben. A császár dekrétumot adott ki, melyben a kereszténységet államvallássá nyilvánította, és Gergelyt katolikus-pátriárkává tette.

Világosító Szent Gergely a kappadókiai Caesareában szentelték püspökké. Látomásban kapott utasítást, hogy hol építsen szentélyt, melynek neve „Leszállt az Egyszülött” – azaz: leszállt Jézus Krisztus. Világosító Szent Gergely az Örmény Apostoli Egyház első (302–325) pátriárkája volt.

Az örmény egyház kiemelkedő személyiségei közé tartozik pl. I. Nagy Szent Nerszesz katolikus is (353–373). A korabeli irodalom monostoralapítóként mutatja be. Nagy-Örményország délnyugati, Szíriával határos területén e század végén az anachoréták és cenobiták számát mintegy ötszáz főre teszik. Vezetőjük Kinth apát-püspök volt. Azonban a hatalmára féltékeny Pap örmény császár (368–374) megmérgezte Nagy Szent Nerszeszt, s a szent katolikus szinte valamennyi alkotását lerombolta, így a monostorokat is. Ennek következtében Szent Kinth és a szerzetesei kénytelenek voltak a bizánci birodalom fennhatósága alá tartozó Kis-Örményországba menekülni.

Szent Meszrop katolikus (361–440) Nagy Szent Nerszesz mellett tanult, majd hosszabb bizánci és kilíki-antiochiai tanulmányútját követően 385-ben hazatért. Katonaként és tanácsadóként az örmény császári udvar szolgálatába lépett. Közben élénken tanulmányozta a görög nyelvű Szentírást, a Septuagintát, ennek hatására rövidesen megkeresztelkedett. Nagy Szent Szahak katolikus-pátriárka (388–89) ösztönzésére hátat fordított a világi életnek, hogy Jézus Krisztust és az Örmény Apostoli Egyházat szolgálja. Szerzetes lett. Együtt dolgoztak a Szentírás örmény újrafordításán. Evangélizálták a még nagyrészt pogány lakosságot. Gorjun az V. század első felének volt hit-tudósa, Szent Meszrop legjelesebb tanítványa. 431 körül több társával együtt Bizáncba küldték görög egyházatyák műveinek lefordítására.

Az örmény monostorokban a szerzetesi élet

igen szigorú volt, komoly aszkézissel, vasöv használatával. A remeték mezítáblá jártak, szegényes öltözetben. A monostorok mellett ispotály-kórház állt, amelyben maguk szolgálták ki a szegényeket, betegeket és zarándokokat. Az apostoli tevékenységükről szólva meg kell különböztetni a közösségben élőket és az anachorétákat. Az utóbbiak teljesen félrevonultan, sivatagos helyen éltek, maguk építette egyszerű házacskában, esetleg arra alkalmas barlangban, mindazonáltal valamelyik monostor körze-

I. Vazgen, örmény pátriárka és VI. Pál pápa

tében. Szent elődeik sírja fölé olykor kápolnát is építettek. Semmilyen apostoli tevékenységet nem folytattak, kizárólag az aszkézisnek, imának és a szemlélődésnek szentelték idejüket.

Örményország területén az V. századtól közel ezer monostor létesült. Csak az Antiochia melletti Fekete-hegyen a történelem mintegy hatvan monostort tart nyilván.

Örményország hitre térítésének híre I. Nagy Szent Konstantin római császárhoz is eljutott, aki meghívta Tiridátész császárt és Világosító Szent Gergely pátriárkát. I. Nagy Szent Konstantin és IV. Nagy Szent Tiridátész császárok, I. Nagy Szent Szilveszter (314–335) római pápa és Világosító Szent Gergely pátriárka-katolikus, valamint a két ország főméltóságainak jelenlétében, örök barátságot fogadtak, majd a császári koronáját Konstantin, Tiridátész fejére tette, annak jelképeként, hogy ezután az örmény és a római császárok egyenrangú uralkodók. Ezután az örmény pátriárka kizárólagos joga lett a georgiai és az albániai katolikus és püspökök felszentelése, valamint császárok és királyok megkoronázása. Az örmény katolikus-pátriárka tudta és egyetértése nélkül, az alexandriai, antiochiai és a jeruzsálemi pátriárkáknak nincs joguk bárkit is pátriárkává felszentelni.

Világosító Szent Gergely nemcsak IV. Nagy Szent Tiridátész örmény uralkodót tudta meggyőzni a kereszténység bevezetésének szükségességéről, hanem az ibériai-georgiai uralkodót is. Kolhisz és Abházia területén ekkor már komoly vallási élet folyt. A Nicaeai Zsinat munkájában már részt vett az abház Pitunt városának Trapezunt püspöke. Gergely pátriárka III. Szent Meribán (284–361) ibériai király, 337-ben, másodikként a világon nyilvánította államvallássá a kereszténységet. Meribán megtérítésével kapcsolatos az a legenda, amely a Szent Nuniról szól. A szent szűz keresztényüldözés elől menekült Ibériába és itt az Úrtól nyert kegynek köszönhetően számtalan beteget gyógyított meg, köztük az ibériai király feleségét. Amikor Meribán tudomására jutott Nuni tevékenysége és egyidejűleg Tiridát megtérése, megígérte, hogy Nuni istenét fogja ezután imádni. Nuni ezt követően Világosító Szent Gergelyhez menesztette megbízottjait, hogy az ibériaiak is készek befogadni a Szent Evangélium tanításait. Nuni pedig nemcsak Georgia (Örményország) szerte, hanem a szomszédos országokban, így az alánok, hunok és a magyarok között is hirdette az ígét. Nuni biztatására az örmény császár az egyházalapító pátriárka unokáját, Szent Gergely püspököt Albániába és a Kaukázuson túlra küldte, itt azonban kudarcot vallott és a próbálkozását az életével fizette meg.

A massageták vagy hunok királya akkoriban az Arsakida dinasztiából származó Sanesan volt. Szent Gergely az összegyűlt seregnek hirdetni kezdte az ígét, amint azonban a keresztényi életéről, a békéről, az önmegtartóztatásról kezdett beszélni, a sereg mindjában felingerült és Gergelynek, mint az örmények ügynökének, a fejét követelte. A massageta király a szentet feláldozta a tömeg dühének. Lovak közé kötötte és a Kaspi-tó partján levő Vadnian síkságon széttépette.

Az örmény egyház szervezéséből, kivette a részét Világosító Szent Gergely és unokája mellett a szent dédunokája is, vele a következő részben ismerkedhetünk meg.

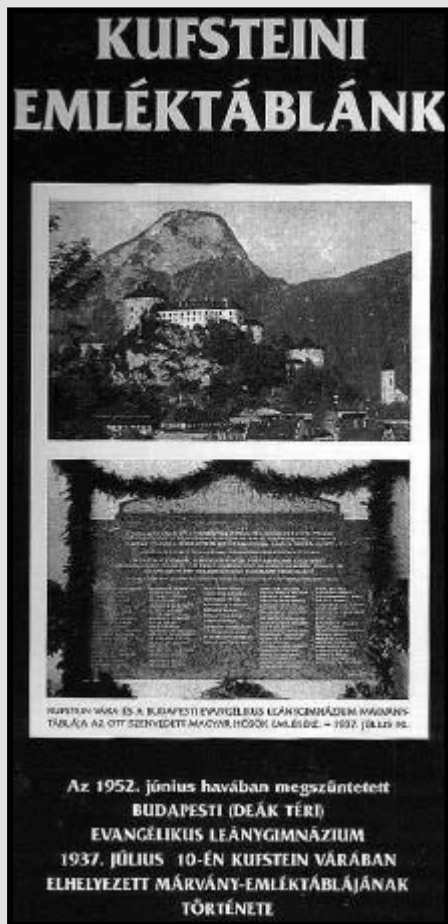
Az Örmény Apostoli Egyház jelenlegi feje II. Garegin a katolikus-pátriárka. 1995. április elején – a 63 éves Karekin Sarkissian kilíki katolikus került megválasztásra, aki I. Garegin 1995–2001 néven az Örmény Apostoli Egyház 131-ik pátriárka-katolikusza. Beiktatása alkalmából II. János Pál pápa üzenetet intézett. A római-katolikus egyházfő jókívánásainak kifejezése mellett, reménységének adott hangot, hogy a két egyház szorosabb kapcsolatba kerül egymással, ha a teljes egységet nem is lehet egyelőre elérni.

ROLAND VON BAGRADUNI

„Kufstein igazában városnév. De hallatán nem a csinos tiroli település jut eszünkbe. Kufstein a börtön tömény szimbóluma lett. Magyar ember képtelen csak turistaszemmel nézni ezt a százméteres iromba szikladudort. Kaisersturm: Császártorony – hat-nyolcméteres iszonyú falai közt fénytelen cellákban magyar politikai foglyok szenvedtek a 18–19. században. Nehézvasban, életpusztító megaláztatásban. Részvétel a Martinovics-összesküvésben vagy a 48-as szabadságharcban – felségsértés, nemegyszer ennek csupán gyanúja, juttatták ide hazánk fiait. Többen közülük itt lelték halálukat...”

– idézi D. Szabó József püspököt (az 1952-ben megszüntetett) Budapesti (Deák téri) Evangélikus Leánygimnázium 1937. július 10-én Kufstein várában elhelyezett márvány Emléktáblájának nem éppen zökkenőmentes felállításáról, és a második világháború utáni agyonhallgatásáról szóló tavaly megjelent könyv, Kufsteini Emléktáblánk címmel. A könyvet, mely valódi gyöngyszeme a minden részletre kiterjedő, képekkel és dokumentummásolatokkal bőven illusztrált türelmes kutatásnak, dr. Martos Józsefné, Sztrokay Piroska, az iskola volt tanára állította össze, két volt tanártársa emlékére, akiktől az Emléktábla felállításának gondolata annak idején származott. Munkáját elsősorban azoknak a magyar és történelmi szakos tanároknak ajánlja, akik ugyan jól ismerik a 18–19. századi magyar szabadságmozgalmakat s azok megtorlásának következményeit, de arról még nem értesülhettek, hogy van Kufstein Császártornyában egy örökségünk, egy 220 x 165 cm nagyságú, 6,5 mázsa súlyú, 94 nevet felsoroló vörösmárvány Emléktáblánk, amely a magyar szabadságért küzdő, súlyos várfogságra ítélt elődeinknek állít emléket. Rajta Kölcsey „négy szócskája”: A HAZA MINDEN ELŐTT. Ez a tábla volt az első, mert eddig sem magyar, sem más nemzet nem állított emléket a Habsburg önkényuralom áldozataiként Ausztria különböző börtöneibe hurcolt szabadsághős fiainak. Jellemző, hogy felállításához a magyar hatóságok illetékeseinek vonakodásával ellentétben az osztrák helyi hatóságok minden támogatást megadtak...

A két tanár, Jeszenszky Ilona és dr. Zelenka Margit 1936 nyarán kereste fel Kufstein várát, ám az időközben börtönmúzeummá szelődült Császártoronyban csak a 13-as cella falán, Gruber Stanislaus festőművész 1916-ban készített olajfestményén megörökített betyár,

Rózsa Sándor volt az egyedüli említésre méltó bilincsebe vert magyar fogoly (ez a kép azóta is idegenforgalmi csemege), és a „lázado grófnő”: Teleki Blanka.

A könyv beszámol a két tanár tapasztalatairól, ott kialakult elképzelésükről és annak lelkes itthoni visszhangjáról. A szervezésről, az előkészületekről, és a sajtóban megjelent, a kufsteini magyar foglyok leszármazottaitól adatokat kérő felszólító soroktól kezdve a beérkezett válaszokig. Ezekből az Evangélikus Országos Levéltár 45 dokumentumot őriz.

Végül Lux Elek szobrászművész megtervezte a táblát, s a kufsteini múzeum igazgatójával, Carl Wagnerrel „az egész ünnepség leglelkesebb rendezőjé”-vel történt megbeszélés után kijelölték helyét a cellák előterében. Az itthon tartott Kufstein-emlékünnepek hatalmas erkölcsi és anyagi sikere folytán a felülfizetésekkel, az adományokkal és a Simonyi-alap segítségével a kiutazók közül 21 növendék és 11 kísérő tanár költségét is fedezni tudták. A lelkes tanítványok Glock Klára festőművész-tanár közreműködésével három, eredeti magyar népművészeti motívumokkal díszített Emlékkönyvet is készítettek, melyekbe az Emléktáblára kerülők életrajzi adatait írták fel, kézírással, magyar és német nyelven.

Közben elkészült a tábla, melyen aranybetűs magyar és német szöveg áll:

E SZIKLAVÁR FALAI KÖZT SZENVEDTEK RABSÁGOT A HAZÁÉRT, EGYENLŐSÉGÉRT, TESTVÉRISÉGÉRT, SZABADSÁGÉRT, EGY EZREDEVEN ÁT SZENVEDÉSHEZ SZOKOTT MAGYAR LÉLEKKEL, TÖRHETETLEN HITTEL VALLOTTÁK: A HAZA MINDEN ELŐTT!

HÁLÁBÓL A BUDAPESTI EVANGÉLIKUS LEÁNYGIMNÁZIUM IFJÚSÁGA 1937-BEN

Az emléktábla ünnepélyes leleplezése után a „kis csapat” sorra járta a cellákat, melyeket Kazinczy Ferenc „Fogságom naplója”-ban oly ékesen írt le. Este magyar-tiroli műsoros táncestet tartottak, s „a két nemzet fiataljai éjfélig ropták a magyar csárdást”.

Lingel Károly bútorgyáros fából elkészítette és az iskolának ajándékozta a márványtábla mását. Ennek hányattatott sorsa híven tükrözi a háborús és háború utáni évek megpróbáltatásait – de az 1992-ben visszakapott Deák téri Evangélikus Gimnázium II. emeletének falán ma már restaurálva, eredeti helyén látható.

Aki Kufstein közelében jár, annak szívből ajánljuk: menjen el és nézzen körül az „igazi” táblánál, látogassa meg a cellákat, melyek egyikében videón ismertetik a börtönök és a tábla történetét. Ne higgyék az osztrákok, hogy minket már nem érdekel történelmünknek ez a sötét korszaka!

A gimnázium még élő tanárai és növendékei pedig most közös beadvánnyal fordultak a Magyar Örökség és Európa Egyesület-hez, az iskola két hajdani kiváló tanára emlékének megörökítéséért, posztumusz kitüntetésüket kérve a Magyar Örökség láthatatlan szellemi múzeumában és Aranykönyvében. Ötven év tiltás, ferdítés, hamisítás és hallgatás után bárcsak minél többen rögzítenék emlékeinket a mai és a jövő nemzedék részére, amíg még élnek a tanúk!

KOVÁCS MÁRIA

Ismeretlen képek a forradalomról

A lassan 1956 szimbólumává növekvő, fáradhatatlan Wittner Mária nyitotta meg a Deák téri Evangélikus Országos Múzeum legújabb időszaki kamara-kiállítását.

A képeket Kinczler Gyula készítette. Mint elmondja, 1956. október 23-án kinézett Múzeum körüli munkahelyének ablakán és meglátva a diáktüntetést, azonnal filmre rögzítette az eseményeket. A következő napokban felkereste utólag a fegyveres összetűzések helyszíneit és mindenütt fényképezett. A negatívokat még 56-ban előhívta és elrejtette, egy szekrény aljára szegezve a csomagot. 1957 januárjában a Nemzeti Múzeum újság- és rádióhirdetés útján felvételeket kért „archiválás” céljából. Azután később ezek alapján sokakat meghurcoltak. Kinczler Gyula nem jelentkezett. Egészen a mai napig rejtékelyen tartotta a képeket.

Wittner Mária megköszönte óvatosságát: ki tudja hány emberrel többet akasztottak volna fel képei alapján? Idézve Nagy Gáspár költőt, kinek két versét Mészáros Béla színművész adta elő, ezeket mondta: „Igen, a halottakat el kell temetni, a gyilkosokat meg kell nevezni. A halottakat eltemettük, de a gyilkosokat még mindig nem neveztük meg! Ők ma már nem is akarnak emlékezni. 56-ot ki akarják sajáttítani, sőt, 'a jövőben örömmünneppé tenni'. Ünnepelni akarnak! Ugyan mit? A lerombolt Budapestet? A kitett koporsókat? A terekre temetett barátainkat, halottainkat? Minket fegyveres rablóknak neveztek, pedig szegények maradtunk, mint a templom egere. De egyszer még a gyilkosokat meg kell nevezni.”

A megnyitóra sokan jöttek el, mondhatnám jóval többen, mint ahányan befértünk. De érdemes eljönni, mert mások ezek a képek, mint amelyeket eddig láthattunk. „Emberközeli”, ahogy mondják. A drámai képsorok közül: a Rókus templom torony nélkül, két hatalmas sebbel. Egy szétlőtt lakóház. Egy akasztott ávos a Nyugati pályaudvarnál. Amerikai megfigyelők egy csillagos zászlóval borított autóban. Csaták nyomai az Üllői úton. Táska az utcán, dugig pénzzel, ezzel a felirattal: „Forradalmunk tisztasága megengedi, hogy így gyűjtsünk mártírjaink családjának”. A Sztálin szobor darabolása. A Horizont szovjet könyvüzlet előtt lángoló könyvek és pártbrosúrák. „Ismerkedés a páncélossal”: fiatalok másznak fel és vizsgálják a szovjet tankot. Temetetlen koporsók tucatjai az Új köztemetőben. Sírok a 32-esek terén. És még sok-sok egyéb, nemcsak a falon, hanem az érintő-képernyőn, ahol egyes képeket ki is lehet nagyítani (és megkeresni önmagunkat – ami sikerült is az egyik látogatónak!) Ugyanott korabeli újságok és röplapok is láthatók. A kiállítás február közepéig tart nyitva!

KOVÁCS MÁRIA

Sokan sokat írtak és beszéltek már bemutatása előtt Mészáros Márta új filmjéről, én mindehhez csak pár szót tennék hozzá azután, hogy az óbudai Fidesz Filmklub meghívására (telt házban!) a bemutató

napiján megnéztük a Nagy Imréről és a forradalomról szóló „nagyjátékfilmet”.

A rendező, akárcsak Naplóival, ismét missziót teljesített. Mindenki (különösen a fiatalok) részére fogyasztható, megrendítően izgalmas történetet mond el, főszerepben egy nagyszerű színésszel, aki bár cseppet sem hasonlít arra, akit alakít, ezt azonnal el tudja feledtetni és teljességgel meggyőzően, hitelesen játssza szerepét. A „misszió” abban is megjelenik, hogy a forgatott részek közé csempészett dokumentum-felvételek '56-'57 valamennyi fontos eseményét bemutatják, rögzítik, kezdve Rajk temetésével és az ott megjelent tö-

megekkel, az elhangzó „soha többet” fogadalommal (amit semeddig be nem tartottak), és befejezve a szégyenteljes 1957 május 1-jei felvonulás hatalmas, Haynau-Kádárt lelkesen ünneplő tömegével. A kető között ott van az, ami ma már történelem, amiről tudunk, amire örökre emlékeznünk kell. És amiből kimagaslik Nagy Imre alakja, aki onnan, hogy a Parlament előtt az „Eltársaim!” megszólítást belefajtották és meglepődéséből ocsúdva rögtön „Barátaim!”-ra váltott, a világot megrongató események sodrában igazi hőssé emelkedett. Hogy hogyan, és min ment keresztül, amíg (miután kegyelmet nem kért), az akasztófa alá nem állították, azt mutatja be ez a film, amit a fiatalok döbbenetben, mi pedig könnyek között emlékezve néztünk végig. Az a jóslata, hogy egy későbbi korban szerepét világosan fogják látni, beigazolódt. Az, hogy félelme („Csak attól félek, hogy azok fognak rehabilitálni, akik most meggyilkolnak”) is beigazolódt-e, talán felfogás dolga ...

KOVÁCS MÁRIA

A temetetlen halott

Második alkalommal adott otthont a református egyház történetében jelentős szerepet betöltött Pápa városa a Magyar Református Világszövetség és a Magyar Református Egy-

A Magyar Református Világszövetség és a Magyar Református Egyház Tanácskozó Zsinatának ülése Pápán

Az MRETZS elnöksége: dr. Hegedűs Lóránd, püspök-üv. elnök, dr. Erdélyi Géza, püspöklelkészi elnök,

dr. Bodnár Ákos, világi elnök, Szabó István, világi elnök-helyettes

**Tőkés László püspök-elnök
Takaró Mihály főtitkár Csúri Kálmán államtitkár**

jelent társadalmunkban. Az ülés megtette előkészületeit a 2006-ban megrendezendő Magyar Reformátusok Világtalálkozójára.

ház Tanácskozó Zsinatának. Mindkét szervezet a világon szerte szétszórtságban élő magyar reformátusokat összefogó feladatot tölt be. A Magyar Református Világszövetség – továbbiakban: MRVSV – az egyházi szervezeteken kívül szervezi és segíti a református civil szervezeteket is. Ennek keretében női, presbiteri, pedagógus és ifjúsági egyesületeket is magába foglal. E legutóbbi ülést Márkus Mihály püspök igehirdetése nyitotta meg, aki az I.Kor.12:19 versek alapján hangsúlyozta, hogy az emberek sokszor elfelejtik, hogy mindig Isten színe előtt állnak és mindig Krisztussal beszélnek. Ennek óriási jelentősége és következménye van, hiszen Krisztus a gazdája minden embernek, minden családnak és minden háznak.

Az igehirdetés után Gulyás Kálmán államtitkár szólt a jelenlevőkhöz, aki egyben tiszteletbeli presbiter is a királyhágómelléki Margitta gyülekezetében. Az államtitkár

arról a felelősségről beszélt, amely szerint az állam és az egyház között jó kapcsolatot kell munkálni. Hangsúlyozta, hogy az egyháznak megadott autonómiát tiszteletben kell tartani. Elmondta, hogy ebben az évben növelte a kormány a határon túli egyházaknak adott támogatást, s a jövőben szeretnének még inkább ezzel a lehetőséggel élni. A kárpátaljai reformátusoknak azt ígérte, hogy a hozzáférőket segíti az európai uniós problémák megoldásában.

A köszöntések után Tőkés László az MRVSV elnöke széles kitekintésű jelentését mondta el, melyben sajnálatát fejezte ki amiatt, hogy az MRE Zsinatának elnöksége elfordult az MRVSV-től, s ez igen jelentős gondokat okoz.

Takaró Mihály főtitkár beszámolójában szólt arról az áldozatos munkáról, amelyet az anyagiak hiányában is végeztek az elmúlt évben s megköszönte mindazoknak a támogatását, akik segítettek az MRVSV fennmaradását. A főtitkár különösen is fontosnak tartotta a Karcagon megrendezett Kárpát-medencei református pedagógusok fórumát, amelynek jelentőségét pontosan az adta meg, hogy az ifjúsággal való foglalkozás fokozottabb felelősséget

A Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinata – továbbiakban: MRETZS – a világban szerte élő református egyháztesteket foglalja magába, a civil szervezetek nélkül. Fő tevékenysége a magyar református egyházak segítése és tevékenységük összefogása. Célja továbbá az egységes liturgia, énekeskönyv, tanítási rend elkészítése. Közelmúltban ilyen irányú kiadványokat jelentetett meg, legutoljára pedig 2003-ban a magyar reformátusok világtalálkozóját, melyen feltüntették a világban levő református gyülekezeteket. A pápai zsinati ülés megnyitóján Erdélyi Géza felvidéki püspök az MRETZS elnöke a Péld. 15:25 alapján adott hálát a megtett útért és tett bizonyosságot az alázatos lelkület szükségességéről, mivel a „gőgösök házáat összedönti az Úr”. Az emberben nem új keletű a nagyravágyás – folytatta a püspök-elnök – utalva Bábel tornyának építőire és korunk büszke, önhitt, hiú embereire.

Az igehirdetést követően a köszöntők után Erdélyi Géza, Bodnár Ákos és Hegedűs Lóránd elnökök, illetve Czövek Olivér titkár számolt be a központi feladatok végzéséről, majd a tageszervezetek képviselői szóltak.

Dr. Kis Boáz

Vitézzé avatták id. Kis Boáz ny. református lelkészt

Ez év szeptember 4-én Csopakon a Szent István róm.kat. templomban a Vitézi Rend I.C.O.C. vitézavatást tartott, melyen vitéz Lotaringiai Habsburg József Árpád királyi főherceg főkapitány legfőbb előljáró többeket avatott vitézzé. A szertartást megelőzően Mons. és Főtisztelendő Gyűri Géza pp.prelátus, általános érseki helynök, továbbá Főtisztelendő Lukács András egyházkerületi főjegyző, püspökhelyettes és Főtisztelendő Smidéliusz Zoltán evangélikus püspökhelyettes szólt a jelenlevőkhöz a Szentírás alapján.

A köszöntések elhangzása után vitéz Dr. Semjén Zsoltné, Gabriella nemzetes asszony a

Vitézek között

vitézi zászlóra felkötötte az emlékszalagot. Ezt követően hangzottak el az eskütelek, majd történt meg a vitézzé avatás.

Vitézzé avatva

Ezek sorában a legidősebb id. Kis Boáz 90 éves ny. református lelkész volt, aki különösen is nehéz történelmi időszakban végezte Isten ígétének a hirdetését, nem egyszer állandó rendőri felügyelet alatt és az Állami Egyháziügyi Hivatal zaklatásai között. Ez oly mértékben is megvalósult, hogy a szolgálati hely változását követően a figyelő rendőrt is át helyezték a lelkész falujába.

Istennek hála mindvégig megvolt az a kitartás és erő, ami ehhez a szép szolgálathoz szükséges volt. A vitézavatás a Szózat eléneklésével ért véget.

DR. KIS BOÁZ

A tolnai dombok, erdők, kanyargós utak ölen bújik meg egy kedves kis falu, Gyönk. Nem is akármilyen település: közel 200 éves, egykori református, kéttannyelvű gimnáziumával büszkélkedhet. Tanárt, orvost, lelkészt, jogászt és másokat adott hazánknek a patinás Alma Mater.

Az újságíró kíváncsi ember: Gutermuth Henrik ny. igazgatóhelyettesnek tesz fel kérdéseket, akit Tanár Úrnak szólít, mert az előbb jelzett poszt tiszteletreméltó ugyan, de tanítani – az valahogy még több.

És most jöjjön az interjú, vagy inkább beszélgetés.

Tanár Úr, szóljon néhány szót életútjáról!

1928-ban születtem, édesapám malomipari dolgozó volt, de mezőgazdasági munkát is vállalt, a család eltartása ezt minden évben megkívánta. A szülők a protestáns svábság zárt etnikai és vallási elvei szerint nevelték a három gyermekét. A református elemi iskola tanítói eleven kapcsolatot tartottak szüleimmel is, őszinte tanácsadók, nyílt szívű jóakarói voltak az egyházi közösség valamennyi tagjának. Javaslatukra kerültem a gyöngyi református gimnáziumba, egykori tanárim a múlt század nagy protestáns pedagógus nemzedékének szellemiségét képviselték nyolc éven keresztül az iskolában, s ez meghatározta érzelmi és gondolatvilágunkat további életünkben is. Osztálytársaimmal együtt utolsó nap érettségiztünk 1948-ban, az egyházi iskolában, vizsgáink után államosították a gimnáziumot.

Felvéltem nyertem az ELTE-re, 1953-ban kaptam kézhez a magyar-német szakos diplomámat. Előbb Komlón tanítottam a középiskolában, majd egykori iskolámban, a gyöngyi gimnáziumban végeztem munkámat, amelynek közismert jelmondata: „Légy jó mindhalálig, és néked adom az életnek koronáját!” Nyugdíjaztatásom után egy évtizedig a 'versenyszférában' vállaltam meghatározó tevékenységet, amelynek idegen nyelvi adminisztrációját most is végzem.

Beszélné a gimnázium történetéről?

Az iskola 2006-ban ünnepli fennállásának 200-dik évfordulóját. Történelmi időknek volt tanúja, történelmünk fényes

Kétszáz év távlatából üzen az Alma Mater

Gutermuth Henrik

és tragikus alkalmainak szemtanúja. Az iskola tanárai és tanulói a dicsőséges és tragikus időszakokban mindig a Haza szolgálatát tartották szem előtt, ezt nem csak az iskola fennmaradt emlékei igazolják, de irodalmi alkotások is megörökítik: Tolnai Lajos: „Sötét világ” c. regénye, Rákosi Viktor: „Korhadt fakeresztek” c. ifjúsági regénye. A református szellem hatotta át a testületek pedagógiai tevékenységét, a hazaszeretet mindenek felett álló követelményeit alakították ki a gyermekekben, hogy képesek legyenek magatartásukban az elvet gyakorlatban is érvényre juttatni. A Szabadságharc utáni nemzeti gyász éveiben figyelmeztetést is kapott a testület, 48 eszméinek túlzott képviselése miatt, a két világháború közötti időszakban pedig a feldarabolt ország értékeinek megőrzésére és képviselésére nevelte az iskola felnövekvő nemzedékek sorát. 1944-ben és 56-ban a nemzeti függetlenség sajátos módú követelésének adtak jelzést a tanulók. Azért tartom misszióknak az iskola 200 éves munkáját, mert vonzáskörzetében egyszerű, kétkézi, főleg paraszti sorban élő gyermekeinek adott életértelmet, világosságot, hitet és kreativitást, pedig a tanulók a hátrányos helyzetű 'régio' minden negatívumával érkeztek az iskola padjaiba. A gimnázium megbízatásaihoz tartozott mindig a területen élő német nemzetiség-hagyományainak őrzése, s ennek napja-

inkban igen jelesül tud a középiskolai nemzetiségi és kéttannyelvű oktatásával eleget tenni, s továbbfejlesztésének lehetőségei igen biztatóak a jövőt illetően is.

Mi Tanár Úr véleménye az ökumenikus mozgalomról?

Sohasem volt aktuálisabb e mozgalom kiterjesztése, mint napjaink globalizációs térhódításának időszakában. Az egyházak együttműködése, az alapvető társadalmi- és a hitélettel kapcsolatos kérdések megoldásában való egyetértés koncepciója a kisebb egyházi közösségekben is rendkívül lényeges. Azért tartom községünkben kialakult, immár hagyományossá vált ökumenikus rendez-

vényeket példaértékűnek mert az embereket lélekben gazdagítja, és ennek következtében mindennapi létük megítélésében és megoldásában összefogja őket, kialakítja felelősségérzetüket. Meggyőzi őket, hogy életük tartalmasabbá tételében a felekezetek ezirányú folyamatos munkája nélkülözhetetlen.

Milyennek látja az egyszerű emberek, a nyugdíjasok helyzetét az EU-ban?

A kérdés nemcsak az említetteket foglalkoztatja, hanem országunk valamennyi polgárát. Nehéz véleményt mondani olyan kérdésekben, amelyekben nincs konkrét élményanyagunk, az EU-tagországok ezirányú eredményeinek felhasználásában, pedig semmiféle összehasonlítási alapunk nincs és nem is lehet. Különösen zavarólag hat az a tény, ha tájékozódási törekvéseinkben ellenkező vélemények látnak napvilágot, amelyek bizonytalanul teszik az emberek értékítéleteinek reális kialakítását, nem beszélve arról, hogy a nemzeti összefogás kialakítását is hátráltatják.

BAYER EMIL

VERITAS

FOGALOM A LAKÁSÉPÍTÉSSEN!

VERITAS-LAKÁSOK 2004-BEN

KEDVEZMÉNYES KAMATOZÁSÚ HITELLEL MEGVÁSÁROLHATÓK ZUGLÓBAN
KÖZTISZTVISELŐK RÉSZÉRE ELŐLEG BEFIZETÉSE NÉLKÜL!

320.000 - 360.000,- Ft/m²áron
Budapest XIV. kerület

Szugló u. 93-95.

Gyarmat u. 88.
II. emeleten 76 m² + erkély
III. emeleten 106 m² + 42m² terasz
tervezett átadási határidő: 2005.03.30

Szugló u. 91. 62, 68, 79 m²
tervezett átadási határidő: 2005.03.30

Szugló u. 93-95. 43, 51, 68, 90 m²
tervezett átadási határidő: 2005.06.30

Ilosvai u. 7-9. 30, 36, 45, 55, 67, 76 m²
tervezett átadási határidő: 2005.11.30

Ilosvai u. 7-9.

A lakás vételárának 50%-áig zuglói lakásokat is beszámítunk!
Kérjük, tekintse meg több mint 1000 lakásból álló referenciánkat!

Érdeklődni lehet:

IRODA: 1142 Budapest Erzsébet Királyné útja 86.

Nyitva: H-CS: 8-16:30, P: 8-14:30, mobil:06-20-375-6178

☎ 383-0829, 383-0983 • www.veritas.hu

Kérjük támogassa a magazin fennmaradását!

Veritas az elesettekért Alapítvány

OTP Bank 11714006-20385251 Adószám: 18161980-1-42

Megrendelőlap

Előfizetésben megrendelem a Szent Kereszt c. Magazint példányban.

Előfizetési díj: ☞ 1/2 évre 912 Ft (3 lapszám) ☞ 1 évre 1800 Ft (6 lapszám)

Megrendelő (előfizető) neve:

Cím:.....

.....

Kézbesítési cím:

.....

(csak akkor töltsse ki, ha a megrendelő címe nem azonos a kézbesítési címmel)

.....

aláírás

A megrendelő lapot a következő címre borítékban szíveskedjenek feladni:

**Magyar Posta Rt.
Hírlap Üzletág
1900 Budapest**

Irodalmi programok, kiállítások, koncertek, szimpoziumok...

80 évvel ezelőtt Klebelsberg Kuno gróf kezdeményezte a megalapítását. Magyarország az első világháború elvesztése után, a kultúra és a tudomány területein offenzívát indított. Ennek értelmében az akkori vallás- és közoktatásügyi államtitkár, majd később kultuszminiszter, Klebelsberg gróf kezdeményezésére, 1923-ban Rómában, 1924-ben pedig Berlinben és Bécsben, Collegium Hungaricum létesült. Ezeknek az intézeteknek a legfőbb feladata, a magyar kultúra terjesztése és megismertetése volt egy-egy országban. A célok ma sem változtak. Az impozáns, állandóan fejlődő, közel 4 millió lakosú 'új Berlini' keleti részén, az ismert Alexanderplatz szomszédságában található – Karl Liebknecht Strasse 9. – a Magyar Kultúra háza. A második világháború végén 1945-ben elpusztult a Collegium Hungaricum épülete és csak 1973-ban nyílt meg újra. Itt beszélgettem Méhes Márton igazgatóhelyettesel, nagykövetségi kultúratisztával, aki kedvesen tájékoztatott minket az élénk kulturális életű intézmény tevékenységéről.

Itt Berlinben a CH falai között már 1989-es rendszerváltás előtt is a kulturális élet nyitottabb volt. Így van?

Valójában. Már abban az időben is helyenként megjelentek nálunk a 'másként gondolkodók', és

Látogatás a Berlieni Magyar Kulturális Intézetben

mindez az akkori NDK hatóságainak időnként fejfájást okozott. Örömmel mondhatom, hogy 1989 után a Magyar Házat új szellem hatotta át, a határok nélküli egyetemes kultúra légköre.

Azóta milyen az élet a berlini nyitott falak között?

A mai kor szellemének megfelelő, élénk és változatos: évente 80-100 programot, rendezvényt bonyolítunk le a magyar kultúra terjesztése, jobb megismertetése céljából. Ezek a képzőművészet, az irodalom, a társadalomtudományok, a kultúrtörténeti és vallástörténeti témakörökre terjednek ki.

Sikeresek az irodalmi rendezvényeik is.

Felolvasó irodalmi programjainkon kortárs magyar írók olvasnak fel műveikből a magyar irodalom iránt érdeklődők számára. Így pl. Eszterházy, Oravecz, Parti Nagy, Földényi, Darvasi többek között.

Tudomásom szerint zenei rendezvényeik közül népszerűek az adventi koncertek is.

Tekintettel arra, hogy Bartók és Kodály műveit, munkásságát nemcsak Németországban, de egész Európában ismerik, ezért a jövőben hangsúlyozottan foglalkozunk a fiatal magyar zeneszerző és zeneművész tehetségek bemutatásával. A jelek szerint sikeresek az adventi koncert programjaink, a Visegrádi Négyek zenészeinek közreműködésével.

A Magyar Ház a már említett rendezvények mellett nagy súlyt helyez a fotó- és képzőművészeti kiállítások megrendezésére is. E téren miről számolhatunk be?

Örömmel mondhatom, hogy rendszeres fotó- és festmény-kiállításaink mindig figyelemre méltó érdeklődést keltenek Berlinben. A Nagybányai Festőiskola jeles művészeinek alkotásaiból rendeztünk kiállítást, amelynek sikerén hasonlókat szeretnénk a jövőben is.

Milyen szerepe van a Magyar Ház tevékenységében a hazai film- és videó-vetítéseknek?

A Collegium Hungaricum archívumában sorakoznak a magyar film elmúlt 30 évének legjobb alkotásai. Így van anyagunk bőven a hazai filmművészet megismertetésére. Havonta egy vagy két alkalommal vetítünk filmeket.

Nem beszélünk még, pedig fontos kérdés, mi a helyzet a magyar nyelvi kurzusokkal?

A magyar nyelv hangzása kissé idegen és mondhatjuk azt is, hogy egzotikus a német fül számára. Intézetünk nyelvi kurzusokat tart kezdő és haladó fokon a jelenlegi és a leendő német turisták számára. Magyarország EU-hoz történő csatlakozása kapcsán gondolunk azokra a német fiatalokra, akik magyar egyetemeken szeretnék folytatni tanulmányaikat. Ugyanakkor magyar kereskedelmi intézetekben óhajtanak majd dolgozni a határok nélküli Európában. A Berlieni CH nyelvvizsgái megfelelnek az eu-i ECL vizsga követelményeinek. Könyvtárunkban 9000 kötet könyv található, és a CD-készletünk 80 %-a magyar nyelven szól.

A jelenlegi Magyar Házat már kinőtték, szűknek bizonyult az évek folyamán. Ez ügyben mi történik?

Már körvonalazódnak egy új, a harmadik évezred sokirányú követelményeinek megfelelő Magyar Kulturális Intézet gyakorlati kivitelezésének tervei. Ennek helyszíne Berlinben a Dorotheen Str. 12. sz. alatt lesz. Bízom benne, hogy néhány év múlva már ebben az új Magyar Házban beszélgethetünk – fejezte be tájékoztatását Berlinben, Méhes Márton igazgatóhelyettes.

KARCZAG LÁSZLÓ

Régebbi számaink megvásárolhatók postai utánvétellel a kiadótól!!!

A lapok ára: 345.- Forint + 100.- Forint postaköltség

Megrendelőlap

Kérem megküldeni a következő számokat:..... példányszám:.....

Név:..... Cím:(ir.szám):.....

A szelvényt a következő címre kérjük feladni:

Veritas Invest Rt. 1142. Budapest, Erzsébet királyné útja 86.

Telefonon is megrendelheti régebbi számainkat vagy előfizethet az alábbi számon:

Tel: 383-0983, Fax: 383-0984 (munkanapokon de.: 8-tól fél 5-tig)

Interneten is fogadunk megrendeléseket. Email: szentkereszt@veritas.hu

Honlap: www.szentkereszt.hu

Aláírás:.....

(Az összeget utánvétellel egyenlítem ki.)

HOTEL VERITAS

Várjuk szeretettel hotelünkbe és éttermünkbe házas ízekkel!

1144 Budapest, Magyoródi út 8. www.hotelveritas.hu E-mail: hotel@veritas.hu

Születésnap partik, gyermekzsúrok szervezése programokkal

Éttermünkbe asztalfoglalás: 273-22-33 mob: 06-30-864-6564